VRIJDAG 17 AUGUSTUS 1928

NO. 190

Deli Courant

44ste Jaargang

Dagblad voor Sumatra

PRIJS DER ADVERTENTIES:
Van 1—10 regels f3.50. Voor elken regel meer f 0.35.
Geplaatst binnenpagina eerste blad f 0.70 per regel.
Bij 4 of meermalen plaatsing 25 pCt. korting.
Advertentiën moeten vooruit betaald worden.

Tel. Redactie bureau 257. Administratie bureau 201.
Tel. Redactie huis 608. Administratie huis 524.

Uitgeefster de N. V. DE DELI COURANT
te 's-Gravenhage
Directeur: F. C. SCHAALJE.

Administrateur: J. GERRITSEN te Medan.
Wnd. Administrateur: B. A. PLAAT.

Hoofd-Redacteur: J. J. VAN DER LAAN te Medan.

ABONNEMENTSPRIJS:
Per jaar voor Medan . . . . . f 20.—
Per jaar voor Ned.-Indië . . . . . „ 25.—
Per jaar voor Nederland en het Buitenland „ 40.—
Afzonderlijke nummers . . . . . „ 0.10

Agenten: H. M. VAN DORP & Co., voor Java.
J. H. DE BUSSY, voor Amsterdam.

EERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

CULTUURRAAD.

Spoedvergadering van den Cultuurraad op Vrijdag 17 Aug. in het gebouw der Deli Planters Vereeniging.

Voorzitter: gouverneur Van Kempen.

Aanwezig zijn de heeren Van den Berg, mr. Werkman, ass.-res. Deux van Asahan, de regent van Asahan, de sultan van Serdang, de controleur van Serdang, van Nieuwenkerk, de ass.-res. Van de Graaff van Langkat, de sultan van Langkat, dr. Buffart, ass. res. Schiffer, Brinkman, ass.-res. Beeuwkes van Simeloengoen en de Karolanden, dr. Uitö, Schor, ir. Smit, Steenstra, Kraaijvanger, De Roy, ir. Steinmetz, Sieuwertsz van Reesema, dr. Schumann, Duppen, Khoe Tjin Tek, ass.-res. Bouman van Deli en Serdang en de sultan van Deli.

Afwezig de heeren Nieuwenhuijs, Frankamp en Herbschleb.

De voorzitter heet de nieuwe leden welkom en hoopt, dat ze evenals hun voorgangers nuttig werkzaam zullen zijn ten bate van het Cultuurgebied der Oostkust van Sumatra.

Spr. uit een woord van dank aan de Deli Mij. voor de ondervonden gastvrijheid in de vorige vergaderzaal en hij hoopt dat men ook in deze nieuwe zaal aangenaam en nuttig zal kunnen vergaderen. (Applaus).

Dan deelt spr. nog mee, dat de begrooting voor 1929 niet zoo tijdig kon verschijnen dat spr. ze zelf zal kunnen verdedigen, omdat het accountantsonderzoek een geheel nieuwe opstelling der cijfers noodzakelijk maakte, mede in verband met een oude fout, van jaren her, in de cijfers ontdekt.

Spr. zal echter de begrooting voorbereiden en behandelen met de Technische en de Financieele Commissies, zoodat ze tijdig zal kunnen worden behandeld hetzij door spr.'s opvolger, hetzij door zijn waarnemer. Spr. lost hiermee eene beloftе in, waaruit blijkt dat het voorgenomen standpunt in deze bereikt is, hetgeen ook de Raad zal waardeeren.

Vaststelling kohieren.

Vastgesteld worden verschillende suppletoire kohieren der Automobiel- en Vennootschapsbelasting en het Vergunningsrecht.

Verder worden behandeld verschillende reclames in de Automobielbelasting, dienstjaren 1926, 1927 en 1928.

Advies spoorwegverlenging.

Schrijven van den gouverneur met verzoek om advies betreffende de aanvraag der Deli Spoorweg Mpij. om vergunning voor aanleg en exploitatie van een tramweg in de afdeeling Asahan van het eindpunt van den tramweg in aanleg tot een punt op den rechteroever van de Belawiriver, ongeveer ter hoogte van de vestiging Rantau Prapat.

Wordt met gunstig advies doorgezonden.

Reorganisatie Locale Werken.

Aan de orde komt een voorstel tot reorganisatie van den dienst der Locale Werken.

De vergadering gaat over in een besloten zitting van langen duur.

Na heropening zegt de voorzitter dat de voorgeschiedenis van deze aangelegenheid den leden welbekend is. Op voorstel van de Technische Commissie is een deskundige van buiten benoemd, de heer Van Tubergen, die een rapport heeft uitgebracht waarmee de Technische Commissie zich in hoofdzaak heeft vereenigd.

De heer Buffart zegt, dat dit rapport dat geheim is, concludeert om het Gewest te verdeelen in 2 inspecties onder een ingenieur met een eigen organisatie van opzichters enz. Spr. zou gaarne willen weten in hoever de Technische Commissie daarvan meent te moeten afwijken.

De heer Steinmetz, voorzitter der Techn. Commissie, zegt dat de Commissie van meening is dat de standplaats van den tweeden inspecteur te Siantar en niet te Lima Poeloeh moet zijn.

De heer Buffart vraagt of de Raad zich dan buiten de details in hoofdzaak met de organisatie kan vereenigen.

De Cultuurraad besluit aldus.

Ontslag directeur L.W.

Den directeur van Locale Werken wordt op zijn verzoek ontslag uit den dienst verleend.

Den voorzitter wordt verzocht om zich met den heer ir. Wolf in verbinding te stellen voor zijne benoeming.

De verdere gang van zaken.

De voorzitter zegt dat de heer van Tubergen gevraagd is, of het noodig is bij aanneming der reorganisatie van L. W. dat hij nog adviseur blijft tot de opvolger van den afgetreden directeur van L. W. zal optreden. Spr. heeft den heer van Tubergen verzocht hier aanwezig te zijn om die vraag te beantwoorden.

De heer Van Tubergen spreekt zijn waardeering uit over dit verzoek omdat er uit blijkt, dat spr. tot genoegen is werkzaam geweest en het vertrouwen van den Raad heeft.

Spr. wijst erop dat hij dan zou moeten blijven tot de nieuwe functionaris hier zal zijn, dat is 6 maanden, en dan nog eenige maanden zou moeten samenwerken. Spr. meent dat dit moeilijk gevraagd kan worden en dat het bovendien een schijn van gebrek aan vertrouwen voor den nieuwen functionaris zou meebrengen. Bovendien zou spr. hij aanblijven zijne inzichten en opvatting gaan doorvoeren, hetgeen tot moeilijkheden met zijn opvolger zou kunnen leiden.

Spr. zou een andere administratie invoeren willen en moeten beginnen den heer Statius Muller naar de andere inspectie te plaatsen, omdat hij zich van het begin af aan heeft gekant tegen het samenhokken der ingenieurs te Medan. Bovendien zou spr. zich dan weer heelemaal moeten inwerken in de details van de directieverving en daarmee zou weinig practische arbeid voor de toekomst verricht worden. Beter komt het spr. daarom voor dat aan den nieuwen directeur over te laten. Men kan deze tijd beter beschouwen als een verlof voor den directeur waarin ook de heer Statius Muller zou waarnemen. Schade zal daaruit niet voortvloeien, indien in de aangegeven merkwijze wordt voortgegaan.

Met nauw contact tusschen den adj. directeur en de Technische Commissie is dat naar spr.'s meening te verzekeren.

Spr. zal daarvoor gaarne nog in de 3 weken die hem resten zijn opvattingen op schrift stellen, met de Techn. Commissie bespreken en vervolgens met den heer Statius Muller behandelen als te volgen richting. Spr. heeft reeds alleriei schikkingen voor zijn vertrek getroffen, zoodat hij mede daarom hoopt, dat de Raad zijn advies zal volgen.

Desgevraagd antwoorden de heeren Steinmetz en Smit van de Techn. Commissie, dat zij het verder verbijt van den heer Van Tubergen wel zouden op prijs stellen, doch dat zij zich met zijn inzichten kunnen vereenigen.

De heer Schor meent dat er wel een enkele leemte is in het beloog van den heer Van Tubergen. Hij zou met zijn aanblijven naar spr.'s meening niet prejudicieeren op de richting van zijn opvolger, omdat de Raad zich al met zijn advies heeft vereenigd. Dat zou bovendien ook gelden voor den heer Statius Muller. Spr. is geen technicus maar hij is wel zooveel op de wegen dat hij weet dat we voor de volgende 3 maanden in den Westmoesson wel in een zeer moeilijke periode zullen komen met de wegen.

De heer Van Tubergen beantwoordt den heer Schor en omschrijft nader zijn uiteenzetting. Over details kan groot verschil van meening bestaan, b.v. wat het toezicht der opzichters op de wegen betreft. Er is zelfs een circulaire uitgegaan dat de opzichters de hoofdwegen moeten afloopen. Een ander denkt daar misschien wel anders over. Als de ondergeschikten dan weer verschillende aanwijzingen krijgen, weten zij ook niet waar ze aan toe zijn. De wegen hebben niet alleen gewoon onderhoud noodig — waarvoor wel geld beschikbaar is — maar ook zware herstellingen. Daarvoor moet subsidie gevraagd worden. Reeds is een dergelijk subsidie van f 120 000 gevraagd voor 10 KM. van den weg naar Loeb. Pakam. Maar daarop moet nu verder gewacht worden tot de gelden beschikbaar zijn. In afwachting daarvan zal men het onderhoud zoo goed mogelijk, moeten doen maar ondertusschen een en ander door de vingers zien, omdat de middelen ontbroken.

Ten slotte gaat het niet aan om nog langer als boeman naast de directie te blijven staan. Dat is een moeilijke en onaangename positie die niet bestendigd kan worden. Als spr. zou moeten blijven, dan zou het zijn als wnd. directeur om volkomen bevoegdheid te hebben en de heer Statius Muller als inspecteur. Spr. meent evenwel dat dit niet noodig is.

De heer Buffart meent zich daarbij te moeten neerleggen en spreekt een woord van dank voor zijn arbeid (Applaus)

De voorzitter dankt den heer Van Tubergen evenzeer, waarna deze zijn dank uitspreekt voor de ondervonden waardeering.

Benoeming ingenieur L. W.

Aan de orde is de benoeming van een ingenieur. Op de voordracht staan de heeren ir. Frowein en Ypes.

De heer Buffart vraagt of deze benoeming geen vooruit loopen zou zijn op de verdere plannen en de komst van den nieuwen directeur en of er geen bezwaar bestaat bij de B. O. W. tegen de benoeming.

De heer Steinmetz zegt als voorzitter der Techn. Commissie dat dit geen vooruitloopen zal zijn, maar geheel gaat in de richting der nieuwe plannen.

Op de vraag van den heer Schor deelt spr. mee dat dit niet insluit dat daardoor later een ingenieur overcompleet zal worden. Er is een oud-ingenieur noodig tenzij dat een sectie-chef geschikt zou zijn als inspecteur, hetgeen momenteel niet het geval is.

Benoemd wordt dan de heer Frowein met 24 stemmen tegen 1 op den heer Ypes.

Aanvulling Technische Commissie.

Benoemd wordt tot tijdelijk plaatsvervangend lid der Technische Commissie de heer Sieuwertsz van Reesema, die de benoeming aanneemt.

Afscheid voorzitter.

Bij de rondvraag zegt de heer Buffart opstaande, dat het hem vergundzij, in afwijking van de gewoonte, staande het woord te voeren.

Mijnheer de Voorzitter, het is thans de laatste maal, dat U de vergadering van den Cultuurraad hebt geleid, om over enkele weken het voorzitterschap van den Raad neer te leggen, nadat U dit 4 jaar lang hebt waargenomen.

Als het langst zittend lid van den Raad wil spr. gaarne een woord wijden aan dit voorzitterschap en dit heengaan.

Het is voor een Bestuursambtenaar, als vertegenwoordiger van het Centrale Gezag, geen gemakkelijke taak tevens de functie van voorzitter van een Localen Raad uit te oefenen, als hoedanig hij zich in een geheel andere sfeer heeft te verplaatsen.

Al heeft hij als voorzitter den Raad te leiden en voor te lichten wat geschieden moet, op dit gebied is de Loc. Raad souverein en de voorzitter de uitvoerder van de beslissingen van den Raad.

Het is lang niet ieder gegeven zijn positie aldus om te schakelen en zich te verplaatsen in die andere sfeer. Spr. heeft meerdere uitstekende Bestuursambtenaren meegemaakt, die daarin niet slaagden, waardoor de zittingen meer gelaken op een Bestuursconferentie dan op de vergaderingen van een Localen Raad.

U, M. de V., hebt de verdienste U volkomen daarin te kunnen verplaatsen. Hoewel noch door Uw lange ambtelijke loopbaan daarvoor opgedeld, noch door Uw karakter-eigenschappen daarvoor geboren, hebt U uitstekend daaraan voldaan.

Zonder ook maar eenigszins de leiding uit handen te geven, of de functie van bewaker van het Centrale Gezag uit het oog te verliezen, hebt U deze vergaderingen volkomen tot hun recht doen komen.

U hebt ook van het begin af de houding van de niet-ambtelijke leden begrepen. U hebt in hun overleg niet gezien de vorming van een blok, doch eene onderlinge bestuudering van de belangrijke zaken, die hier aan de orde kwamen, waardoor veel noodeloos heen en weer praten voorkomen en het nuttig effect der vergaderingen verhoogd werd.

Zoo is er een aangename samenwerking ontstaan, die aan het Cultuurgebied ten goede gekomen is.

Door de invoering eener commerciele boekhouding en het opmaken van een z.g. huishoudelijke begrooting naast de officieele, hebben we een overzicht gekregen van de financiën. Want tot dat tijdstip wisten we eigenlijk niets en tastten in den blinde in de uitvoering van onze taak, zoowel voor ons zelf als voor het Gouvernement. Daardoor is de Raad onder Uw voorzitterschap belangrijk gevorderd op den weg tot het vervullen van zijn task. Er is richting en vaste lijn gekomen en daarom is het voor Uw opvolgers en voor den Raad gemakkelijk om daarop voort te bouwen.

Maar U hebt meer gedaan. Bij alle belangrijke vraagstukken hebt U ook Uw gewicht als gouverneur in de schaal geworpen om voor dit Gewest te verkrijgen wat het noodig had. En al is dat niet altijd ten volle gelukt — spr. herinnert aan het vraagstuk van de vereeniging der rivieren — dan is er toch veel verkregen. Daarvoor wijst spr. op het bijna verdubbelde subsidie voor de Gouv. wegen.

Wij betreuren Uw heengaan, zegt spr., maar er is voor ieder een tijd van komen en een tijd van gaan en waar U gaat, niet om een overigens welverdiende rust te gaan genieten, doch alleen om Uw werkzaamheid te verplaatsen naar een ander terrein, ook voor Ned.-Indië en dus ook voor ons mooie Cultuurgebied, daar maakt dit het scheiden lichter.

Wij danken U, besluit spr., voor het vele dat U gedaan hebt, wij hopen dat Uw toekomstplannen verwezenlijkt mogen worden en wij wenschen U dat dit U voldoening mag schenken. (Langdurig Applaus)

De heer Van de Graaff, ass.-resident van Langkat, zegt, alschoon de heer Buffart namens alle leden gesproken heeft, daaraan namens de Zelfbestuurders, den majoor der Chineezen en de Bestuurs-ambtenaren, een enkel woord te willen toevoegen. Door hun ambtelijke functie staan deze leden in nauwer verband tot den voorzitter en daarom voelen zij het als een plicht en een behoefte om daarvan te getuigen. Dat de vergaderingen steeds een vlot verloop hebben gehad, was te danken aan de leiding van den voorzitter. Daardoor waren ze nooit langdradig of vervelend, mede omdat de voorzitter de materie volkomen beheerschte. Het staat niet aan aan spr. om des voorzitters verdiensten voor den Raad en het Cultuurgebied te schetsen, maar toch wil hij zeggen, dat zijn heengaan een verlies is, vooral ook voor de Zelfbestuurders.

Oud-G.G. Fock heeft in een speech op zijn 70sten jaardag gezegd, dat hij die eene onder de palmen heeft gewerkt, die de schoonheid van de natuur van Indië heeft aanschouwd en met eigen oogen gezien heeft, wat de Nederlanders in de verre Gewesten hebben tot stand gebracht en niet aan de bekoring van Indië kunnen ontkomen.

Deze woorden zijn stellig ook op den aftredenden voorzitter van toepassing, die een halven menschenleeftijd in dienst heeft gestaan van dit land en volk. Wij moeten het besluit tot heengaan eerbiedigen, vooral waar de voorzitter, wien een otium cum dignitate anders stellig zou toekomen, waarschijnlijk zijn arbeid zal blijven aanwenden ten bate van Indië en dus ook van het Cultuurgebied. Wij weten dat Indië daarbij baat zal hebben, omdat het woord van den voorzitter gezag heeft als deskundige in Indische zaken. Spr. hoopt, dat de voorzitter dezelfde bevrediging in zijn toekomst zal vinden, die hij in zijn Indische carrière heeft gevonden. Wij wenschen U een goede reis, een heerlijke verblijf en een langdurige gezondheid en bevelen ons in Uwe vriendschap aan.

De voorzitter zegt ten antwoord, dat zeer juist is opgemerkt, dat het afscheid van de Oostkust hem zwaar zal vallen. Ongetwijfeld hebben de gesproken woorden zijn heengaan verlicht, maar desondanks blijft het moeilijk om alle wortels, waarmee men na zoovele jaren aan dit Gewest verbonden is, door te kappen. Dat kappen doet pijn. Maar het is een pijn, die spr. zich zelf veroorzaakt heeft en die hij zelf zal moeten dragen. Zij wordt echter verlicht door de sympathie van beide woordvoerders van zooeven.

Zeer juist heeft de heer Buffart de positie geschetst, die spr. in dit College heeft moeten innemen om den hamer te hanteeren. De Raad is souverein en de voorzitter is de uitvoerder der beslissingen van den Raad. Deze woorden deden spr. denken aan één zijner leermeesters, wijlen prof. Oppenheim, die ze op een zijner Colleges over Decentralisatie ten beste gaf. Spr. heeft steeds getracht daarnaar te handelen, hier en in de andere Raden die spr. heeft voorgezeten, zelfs waar de Decentralisatiegedachte nog slechts in embryo was.

Het is spr. altijd een voorrecht geweest om met den Raad, in gezamenlijk overleg, te werken aan één doel.

Spr. heeft er wel eens over nagedacht tot welk lichaam deze Raad zal moeten uitgroeien. Hij zal dat nu niet in details nagaan, maar hij gelooft en vertrouwt, dat de Regeering door wijs beleid zal zien, dat alleen op de basis van de werkelijkheid en de feiten des levens, en niet op idealistische theorieën kan bereikt worden wat bereikt moet worden. Als aan het Gewest der Oostkust van Sumatra en andere Gewesten de Bestuurshervorming voltrokken zal worden, dan ziet spr. dezen Raad uitgroeien tot een volwaardig vertegenwoordigend lichaam, dat de belangen van het Gewest ook ten volle kan vertegenwoordigen.

Spr. dankt ook de aanwezigen en de vroegere leden van dit College, die gerepatrieerd zijn of die voorgoed zijn opgeroepen. In eerbied gedenkt spr. hen.

Spr. dankt allen voor hun steun. Hij zal niet in details treden van het werk, dat hier gedaan is, maar spr. heeft aan alle gewichtige zaken die hier ter tafel kwamen, al datgene gegeven, wat de vervulling van zijn hoofdambt mogelijk maakte.

Een waar kernwoord wordt nooit afgezaagd. Partir c'est mourir un peu, het blijft altijd waar, en daarom dankt spr. voor de tot hem gerichte woorden. Spr. hoopt dat hij in zijn voornemens zal slagen, omdat ieder te werken heeft zoolang het dag is.

In het Maleisch neemt spr. den afscheid van de Zelfbestuurders en majoor der Chineezen, om te eindigen met den wensch, dat het den leden gegeven moge zijn ten volle mede te werken aan de verdere ontwikkeling van het Cultuurgebied en te verzekeren, dat hij gaarne daaraan zal doen wat in zijn vermogen is. Door den ondervonden steun heeft spr. zich altijd sterk gevoeld, daarvoor dankt hij van harte. (Applaus).

Vervolgens wordt de vergadering geschorst tot morgen voor de goedkeuring der notulen.

CADBURY BONBONS

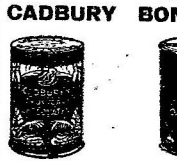

Het neusje van den zalm

STADSNIEUWS

MEDAN, 17 Aug.

Weerbericht.

16 Aug.
Temperatuur min. 21.4 max. 31.3 C.
Barometerstand 761.8 761.5 en 759.2
0 m.M. regen.

Kerknieuws.

Prot. Kerk.

Zondag 19 Aug.
Des voormiddags te 9 uur in de Protestantsche Kerk, Hollandsche dienst door den predikant ds. Loeff. Des avonds te 7 uur Maleische dienst.

Siantar.

Godsdienstoefening op Zondag 19 Aug. 1928 des avonds om 8 uur in de Raadzaal van het Gemeentehuis te Pematang Siantar door ds. A. Blanson Henkemans.

R. K. Kerk.

Zondag 19 Aug.
Om 6.30 uur v.m. H. Mis; om 8 uur Hoogmis; om 9.30 uur v.m. Maleische dienst; om 8.30 uur v.m. Chineesche dienst in de kapel van 't R. K. Internaat: 's avonds om 6.30 uur Lof en Rozenkrans.

Tandjong Balai.

Zondag 19 Aug.
Om 7.30 uur v.m. Hoogdienst; 's avonds om 6 uur Lof. Donderdag 23 Aug. 's avonds om 6 uur Lof.

Siantar.

Zondag 19 Aug.
Om 7.30 uur v.m. H. Mis in het Gemeentehuis.

Geref. kerk.

Zondag 9 uur v.m. Godsdienstoefening door ds. C. Mak; onderwerp: Abraham — Izak. 3 uur n.m. Godsdienst-oefening ds. C. Mak onderwerp: „Vergeef ons onze schulden" (z. 51. H. C.)

Methodist Church:

Sunday, Aug. 19.
6.30 p.m. Regular English Preaching Service. Sermon Topic: „Sources of Joy" by Rev. F. B. Means.

Een gefingeerd huwelijk.

Een Inlandsche vrouw hier ter stede vroeg aan een vriendin een aantal gouden sieraden te leen die zij ter gelegenheid van haar huwelijk wilde dragen. Zij zou namelijk binnen eenige dagen te Bindjei zich in den „houwelijken staat" gaan begeven, en wilde een goeden indruk op haar aanstaanden echtvriend maken.

De vriendin leende de sieraden, tezamen een waarde vertegenwoordigend van ongeveer f 75.— en de gelukkige bruid vertrok naar Bindjei. Maar het huwelijksschepje heette als in het bekende versje, . .

„De schipper heette Barend Botje,
Het schepje heette „Nooit Weerom."

De vriendin keerde niet weer en de sieraden lieten eveneens op zich wachten, zoodat de compromitteerde eigenares de politie waarschuwde. Die ging op zoek in Bindjei en spoorde de verdwenen bruid op. Zij bleek echter in 't geheel niet getrouwd te zijn, noch het voornemen gehad te hebben te trouwen zoodat zij haar vriendin „listigtijk door het doen van valsche voorspiegelingen" tot de afgifte der sieraden had bewogen en zich aan verduistering had schuldig gemaakt.

De vrouw is in hechtenis genomen, maar de sieraden . . . zijn nog steeds zoek. Men zal ze wel in het Pandhuis ergens op moeten speren!

Klein-ambtenaarsexamen.

Aan het klein-ambtenaarsexamen dat hier ter stede gehouden is, hebben 40 candidaten deelgenomen, waarvan er 23 moesten worden afgewezen.

De geselecteerde rubberuitbreidelingen.

De Avros heeft een zeer interessante statistiek uitgegeven, n.l. van het met oculaties en zaailingen beplante areaal ten opzichte van den jongen en den totaal-aanplant.

Met het oog op de algemeene rubberpositie voor de toekomst is het namelijk van het grootste belang te weten welk percentage van de nieuwe aanplanten bestaan uit geheel of gedeeltelijk geoculeerde tuinen, met het oog op de meerdere productie die deze beloven boven de gewone oudere aanplanten. Men weet dat de eerste tap van dergelijke moderne aanplanten bizonder hooge opbrengsten beloven, waarvan de ramingen zelfs gaan tot het dubbele van de oogsten der oude aanplanten.

Dat dit eenerzijds op de totale rubberproductie van grooten invloed moet zijn, maar aan den anderen kant den kostprijs belangrijk zal kunnen doen dalen ligt voor de hand. Daarom is het werkelijk van groot belang eenigszins op de hoogte te zijn van de verhouding der nieuwe en oude aanplanten.

De bedoelde statistiek luidt alsvolgt:

Jaar	Totaal aanplant in H.A. Sumatra's Oostkust Atjeh en Tapanoeli		Uitbreiding in H.A. Oculaties	Oculaties/ zaailingen	Geselecteerde zaailingen	Zuivere en gemengde oculatie-aanplanten in pCt. v. d. totalen aanplant
		Totaal				
1920	165 925	14 231	518	954	4 914	0,9
1921	170.498	4.573	941	210	2.653	1 5
1922	175 628	5 130	421	1.214	1 851	2,4
1923	179 471	3 843	463	1 994	1 692	3,7
1924	188 372	8.901	1.032	2 390	1 686	5,4
1925	196 624	8 252	510	4.585	693	7.7
1926	210.297	13 673	3 459	6 578	2 838	12,0
1927	226 500 1)	16 203	3.903	1.538	3.626	16 6
Totalen	1920 t/m 1927	74.806	11 277	26.408	19 943	50% v. d. uitbreiding

1). Geraamd.

* * *

Twee feiten springen bij de beschouwing van deze cijfers in het oog. Ten eerste de sterke toeneming der geselecteerde tuinen — om ze maar aldus te noemen — in de laatste jaren. Terwijl de stijging van 1920 tot 1925 slechts met enkele procenten oploopt tot 7% van den totalen aanplant, brengt 1926 het percentage tot 12 en 1927 tot 16 6

Ten tweede blijkt uit deze statistiek, dat 50 % van de jonge aanplanten uit deze hoogwaardige producenten bestaat, terwijl men niet uit het oog moet verliezen, dat in elk geval de helft der uitbreiding uit veel beter zaad bestaat, dan waarover men vroeger beschikte, zoodat de opbrengst der nieuwe tuinen inderdaad veel hooger zal zijn dan die der oude.

Het lijkt ons niet gevaarlijk om voor de uitbreidingen sedert 1920 — voor dit Cultuurgebied opgezeven als bijna 75 000 H. A. van de totaal 226 000 H.A. — een oogst van 60 tot 70 % boven de vroegere doorsneeopbrengsten aan te nemen.

Daarbij komt, dat men wel kan aannemen, dat elke vernieuwing en inbouting van de oude aanplanten eveneens met geselecteerd of geoculeerd materiaal is geschied. In den loop van 1930 zullen deze cijfers tot uiting van beteekenis beginnen te komen.

Voor den eersten tijd zal deze vernieuwing en verbetering van den aanplant de Europeesche ondernemingen ontzenuwen een voorsprong geven op de Inlandsche rubbercultuur. Het is echter de vraag hoelang dit zal duren. Immers ook de Inlandsche cultuur is, het moet tot haar eer gezegd, onder voorlichting van het Departement van Landbouw, reeds begonnen met de vereediging van de aanplanten. Nu zal de Europeesche planter nog vele jaren een voorsprong behouden van zijn betere uitrusting, zijn kennis en meer geacheveerde techniek, doch op den duur staat dit verschil tot geringere proporties teruggebracht te worden.

's Landsbaggerbedrijf.

Op het oogenblik verloert hier ter Oostkust het hoofd van 's Landsbaggerbedrijf, de heer J. F. B Rogersburg, die minstens eens in het jaar naar hier komt om inspectie te houden over het materieel, besprekingen te houden over de verdeeling van materieel en over personeels zaken. Wij mochten den heer Rogersburg vandaag even ontmoeten, waarbij wij hem naar den gang van zaken bij het baggeren in de Belawangeul vroegen.

In tegenstelling met enkele jaren geleden gaat het thans zoo goed als maar eenigszins mogelijk is. Zoals men weet is de slibzuiger „Sumatra" voor belangrijke herstellingen thans te Priok, terwijl de „Celebes" het werk hier heeft overgenomen. De heer Rogersburg is van plan om eenige dagen het baggeren aan boord van de „Celebes" mede te maken om over het werk met dit schip hier indrukken op te doen, die wel niet anders dan gunstig zullen zijn.

De „Celebes", een zusterschip van de „Borneo", is een modern uitgerust schip, dat veel gemakkelijker kan manoeuvreeren dan de de „Sumatra" waardoor het, hoewel het technisch van dezelfde capaciteit is als dit laatste schip, een niet onbelangrijk grootere productie geeft. Bovendien is de „Celebes" moderner en eenvoudiger ingericht. Zoo kan de dipgang op de brug leder oogenblik geïnstelleerd worden, terwijl de „Celebes" slechts één pomp heeft, welke echter dezelfde capaciteit bezit als de beide pompen van de „Sumatra" bezitten. Dan kan de installatie van de „Celebes" ook met petroleum gestookt worden, waartoe het schip als bergplaats voor deze brandstof een dubbel-in bodem bezit. Toen het schip gebouwd werd (even na 1920) was er nil gebrek aan steenkool, was het in den tijd dat de Gouvernementsdiensten vrij waren de benoodigde kolen te halen, waar zij deze het goedkoopst konden krijgen. Maar al is deze periode thans voorbij, dat het schip petroleum als brandstof is ingericht, kan bij voorkomende gelegenheden zijn nut hebben.

Zooals wij reeds zeiden is de „Celebes" een zusterschip van de „Borneo".

Met dezen laatsten slibzuiger heeft een Hollandsche aannemer de gunst naar de haven van Monte Video, de hoofdstad van Uruguay, gemaakt. En toen het werk klaar was, bleek de Regeering van dezen Zuid-Amerikaansche Staat zoozeer met den slibzuiger ingenomen, dat zij het schip aankocht. Wij een bewijs dat ook deze producten van Nederlandschen scheepsbouw (de slibzuigers werden gebouwd bij Smit en Co en op de werf Fijenoord) in het Buitenland gewaardeerd worden.

De heer Rogersburg deelde ons tenslotte nog mede dat binnen enkele weken de directeur van B.O.W. een bezoek aan de Oostkust zal brengen.

Een oude inbraak zaak.

Elders in ons blad zal men kotten tijd geleden gelezen hebben hoe te Semarang een berucht inbreker werd aangehouden, een zekere Hasman, die aldaar verschillende vermogensdelicten op zijn geweten had. De man bekende, eenmaal in de val geloopen, zich in het jaar 1925 in Medan aan verschillende diefstallen te hebben schuldig gemaakt. De recherche hier ter stede heeft thans van de politie te Semarang ontvangen een gruwen nitschuifbaar pollood en een zeg-ling met donkergroenen steen met monogram. Deze zaken zijn afkomstig van een hier ter stede in 1925 gepleegde inbraak. De politie verzoekt rechtsnebbenden zich ten hare kantore aan de Jullanastraat te vervoegen tot herkenning van deze voorwerpen die weder ter hand zullen worden gesteld aan de eigenaars.

Van het Medansche Wimbledon.

Langs het witte streepje.

Wie de genoegens van het tennis-spel kan genieten heeft volgens Scheurleer die er een boek over pleegde, eerst de lasten van eene goede opvoeding moeten dragen.

Daarom hoolde het hondje er niet.

Het was een echt Montessori hondje met een rosse stiekje, een wilwollig beestje met in vrijheid gedresseerde oogjes en het zou zeker niet neerslaan voor de strenge oogen van eenen heider met een stamboom die er wezen mag. Het hondje wilde de banen op. Dergelijke in vrijheid gedresseerde hondjes willen altijd iets wat niemand verwacht en wat nooit ter wereld aan een menschelijk wezen zou zijn toegestaan. Hondjes krijgen een bestraffing als een stout kind; als u of ik het deed zouden we niet den nek worden aangezien en voor lichtelijk vreemd in het hoofd worden geboodsen. Maar hen pleegt men zelfs na hun delict en na de bestraffing voor het publiek nog te vertroeteien en te liefkoozen. Men kan zelfs lachen om de dartelheid van het hondje. Dat is het verschil tusschen ons en de hondjes. Bij ons is het waanzin en bij hun jas dartelheid.

Het hondje wilde de banen over, maar de dame bij wie het hondje thuishoorde ving het bijtjds op en bleid het bij zich aan een rosse strikje.

Fifteen-love, zong de Umpire op zijn Koninklijken zetel.

Er is meer belangstelling bij het heerendouble dan bij de dames single. Het heerendouble is ook interessanter op 't oogenblik. De heeren Luijsnes en De Stuers spelen er tegen Walsh en Palmer. De heer Walsh is een snel speler en de eenige die in een knieberkje loopt. Het zal wel niet met elkaar in verband staan. Het is een moei spel met veel volt-y's en het tijlje witte pakeans aan den kant applaudisseert van vreugde als de bal heen en weer vliegt totdat het veerende witte ding eindelijk ergens in het net duikt als een haring die zich beduveld voelt door een Zuiderzeevlaschor.

„Ajar Minoe m!" beveelt met luider stem de Umpire van uit zijn hemelsche sferen.

Hij roept het maar zóó in de wijde ruimten en toch verschijnt er inéénis een boy die een overdreven beg-ip heeft van ajar minoem. Hij brengt zes glazen ijskoud water op een blad en deponeert de kostelijke nochtans niet kosthare drank op het tafeltje aan den voet van des Umpire's steiger naast het aangebroken trommelijs koekjes en den schoone handdoek.

Als de spelers wisselen loopen ze er langs en nemen met een ernstig schier Olympisch gezicht, een bescheiden slokje.

Bij de dames-single gaat dat anders.

Daar worden de speelsters verzorgd door hun trainers en supporters die aan het lijntje staan of zitten en vol spanning het spel volgen, die het glas water vasthouden en adviseeren of de kampioene nog een slokje zal nemen en die daar gedurende het spel reeds over peinzen. Zij gevoelen zich als de verantwoordelijken voor het winnen of verliezen van hun poulain.

Thirty-fourty, zong de Umpire op zijn Koninklijken zetel.

Als lenige aapjes springen de baller jongens rond. Ik moet zeggen dat ze den bal keurig kunnen opgooien en blijk geven van groote oefening en vaardigheid. Zie zoo dat staat er. Waarom zou men in een verslag over een tennistournooi niet eens over de ballenjongens een woord van lof laten hooren? Ik heb het nog nooit ergens gelezen en daarom doe ik het hierbij. Deze werkers achter de schermen, of liever achter het lijntje, zijn ook ernstige tennis-spelers . . .

Uitslagen.

De uitslag van de gisteren gespeelde finale van het open tennistournooi heeren-double van de heeren Luijsnes en Stuers tegen Walsh en Palmer is: gewonnen door Walsh en Palmer met 6—3, 6—2

De uitslag van de finale dames-single mevr. Klein tegen mevr. Kuhris: gewonnen door mevr. Klein met 6—3, 1—6, 6—3.

Zaterdagnamiddag werdt de finale dames-double gespeeld.

De wedstrijd van heden middag.

Indien de weersomstandigheden zulks toelaten, zal heden middag de halve finale van het mixed double-nummer verspeeld worden voor de kampioenschappen van Sumatra's Oostkust, tusschen mevr. Doorjes, jhr. De Stuers en mevr. Blommendaal—Van Delden.

Zoo mogelijk zal zoowel de halve finale als de finale van het dames double-nummer op Zaterdag 18 Augustus gespeeld worden tusschen mevr. Koolemans Beynen—mevr. Kuhr tegen de winnaressen van mevr. Doorjes—mevr. Blommendaal tegen mevr. Klein—mevr. Van Russen Groen. Tevens zal dien dag nog verspeeld worden de laatste partij van de clubwedstrijden der Medan Tennis Club tusschen de heeren Walsh—Lowden Palmers tegen jhr. De Stuers—Van Delden. Het ligt in de bedoeling na afloop hiervan de prijzen uit te reiken aan de verschillende winnaars in de nummers van het clubtournament.

De prijsuitreiking voor de wedstrijden om het kampioenschap van Sumatra's Oostkust zal eerst Maandag 20 Augustus kunnen plaats hebben, nadat het nummer mixed double geheel zal zijn uitgespeeld.

Filmvoorstelling in het Zwembad.

Een geslaagde avond. De wedstrijden van 2 Augustus op het witte doek.

Toen wij gisteravond omstreeks zeven uur in het Zwembad (maar niet in het bassin) verschenen, had zich daar reeds een joelende menigte verzameld in een gelapproviseerde bioscoop. Het bericht, dat de heer Schippers eenige dagen hem vervaardigde films, betreffende hebbend op het Zwembad, zou vertoonen, had zeer velen getrokken. Oud en jong was er vereenigd; men zat er in toetoep of in badpak — sommige zwem-enthousiastelingen hadden reeds de mogelijkheid overwogen, om bij een eventueele pauze even in het bassin te springen —, zoodat met het volste recht kon worden gezegd, dat het een corpus permix um, een zeer gemengd gezelschap was. De stemming zat er, reeds voor het begin van de voorstelling, in het vooruitzicht op wat komen ging prikkelde allen tot uitbundige vrooljkheid. Wij mogen verklaren, dat ook wij ons beschelden aandeel hebben gehad in het verwekken van deze hoe Voorneen vrooljkheid; wij kwamen namelijk te zitten op een letwat bouwvallig stoeltje, waarvan de kink los was, met het gevolg, dat ons lichaam meikwaardige zwenkingen maakte, die af en toe op de lachzenuwen van genabuurde bioscoopgangers werkten. Het stoeltje bleek echter nog zoo kwaad niet; het moest echter met een gebruiksaanwijzing worden bezeten. Toen wij ons neerzetten op één beitt van het ding verloor het inplaats van zijn evenwicht zijn wankelmoodigheid, zoodat wij verder een vrij genoegelijk zuje hadden.

Maar: terzake.

Een corversjoovend gejuich brak los, toen de lichten uit gingen en het eerste beeld op het witte doek verscheen. De heer Sassenus bediende verdienstelijk het toestel.

De eerste film was geheel gewijd aan de wedstrijden van 2 Augustus. Verschillende momenten waren met voor een amateuroperateur loffelijke techniek vereenigd. Voortdoend werd gereopen: „Daar is dieoendie!" „O kijk is, zie ja meneer zus en zoo wel?" en dergelijke opmerkingen. Dat de vertooning van deze film een doorslaand succes is gewoon is echter wellicht in de voornaamste plaats te danken aan het feit, dat de heer Schippers zijn werk heeft gekruid met een bijzonder soort humor: de humor der technische foeijes. Wat is er gelachen om de fraaie toeren, die sommige slachtoffers van 's heeren Schippers, iens, terugduikend van het water op de springplank (o.b.h. en passant in het luchtruim maakten! Welk een g-juich brak los wanneer populaire zwembadfiguren op het doek verschenen!...

De tweede en de derde film hadden ook het Zwembad tot onderwerp, maar niet het hoogfeestelijke Zwembad van 2 Augustus, maar dat van anen dag. Men zag het afleggen van de vaardigheidsproef, men zag de jeugd in den pierenbak dartelend enz. Daarna werden nog beelden van Amerikaansche Zwemsport vertoond. Ook het uitsluitend komische gedeelte was niet vergeten, daar zorgde Charlie Chaplin wel voor.

In de pauze hoorde men, nog voor er tijd was geweest om de lichten op te steken, doffe plompen, verwekt door het te water gaan van zeer fijnrige, toegewijde beoefenaars van de zwemsport.

Het was een avond, dien wij ons nog lang zullen herinneren. De heer Schippers heeft voldoening van zijn werk!

Kamponghoofd ontslagen.

Naar wij vernemen is het kamponghoofd van de kampong Soengei Rengas en Aur wegens verduistering van heerendienstafkoopgelden ontslagen.

Terug naar de Oostkust?

Naar we hooren zou de heer Von Hartmann, de vroeger dirigent van de S.O.K., die naar Brazilië vertrokken is, het voornemen hebben, naar Deli terug te keeren.

Terug naar Europa.

Naar we vernemen zal de heer ir. Van Tubergen, die hier geadviseerd heeft inzake de reorganisatie van Loc. Werken, 9 September a.s. per m.s. „P. C. Hooft" naar Europa terugkeeren.

Wereldreiziger ter Oostkust.

Hier ter stede is aangekomen de heer R. A. Faber, die op 22 December 1924 op zijn rijwiel en met F. 0.83 op zak Den Haag verliet en na veel avonturen, waarvan wij morgen iets meer zullen vertellen, hier aanlandde. De heer Faber voorziet in zijn onderhoud door het houden van causerieën.

Deli Bioscoop.

Vanavond loopt in de Deli Bioscoop voor het eerst „Het Roulette-Weeuwtje", dat de liefdesroman geeft van een verstokt speler, bijgenaamd „Bet a thousand" Tony.

De namen van de artisten, die de hoofdrollen in deze film vervullen, hebben een goeden klank in de wereld van het witte doek; wij noemen hier slechts Adolph Menjou en Greta Nissen.

Lezingen ds. Verwiebe.

Ds. dr. E. Verwiebe, de Bataksche jeugdleider, komt voor het houden van enkele lezingen te Medan. Zondag spreekt hij in de Bataksche kerk over het onderwerp: „Christus en de jonge mensch." Zaterdagavond spreekt ds. Verwiebe over „De beteekenis van den Christelijke jeugd-beweging voor een volk", welke lezing ook in het Bataksch wordt vertaald.

De nieuwe directeur Loc. Werken.

Zooals men in het verslag van de Cultuurraadsvergadering kan lezen is de gouverneur gemachtigd om met den gisteren genoemden Cuindstaat ir. Wolf te overleggen over eene benoeming tot directeur van Loc. Werken in plaats van den heer Duys, wien op zijn verzoek eervol ontslag uit den dienst is verleend.

Dit wil, naar we vernemen, zeggen, dat ir. Wolf, met ingang van 1 Maart 1929 benoemd zal worden tot directeur, aangezien men het over de voorwaarden der benoeming wel eens is. De heer Wolf heeft reeds 17 Indische dienstjaren en heeft als directeur der Gewestelijke Werken van de Preanger Regentschappen, jarenlange ervaring op het gebied van wegenaanleg, over de wetenschapp-lijke en practische zijde waarvan hij een bekend publicist is.

Bovendien moet de heer Wolf bovenal een goed organisator zijn en dat is ongetwijfeld wat we hier voor de Oostkust van Sumatra noodig hebben om ons wegennet aan de moderne eischen van het verkeer te doen aanpassen.

In het verslag van den Cultuurraad kan men lezen hoe besloten is tot een belangrijke reorganisatie van Locale Werken, waarbij twee afdeelingen gevormd zullen worden met een inspecteur te Siantar en te Medan, ieder met een inzenieur naast zich en een eigen staf van opzichters. De directeur krijgt dan de leiding van het geheel, met den titel van hoofdingenieur.

Zeer ernstig motor-ongeluk.

Twee Medansche kranen zwaar gewond.

Op den weg van Medan naar Bindjei is gisteravond, te ongeveer zeven uur een zeer ernstig motorongeluk geschied. Een tweetal employe's van de firma. Harrissons en Crosfield, een Indo-Europeaan en een Voor-Indische kraan reden in snelle vaart op een motorfiets over den weg. De motor werd door den Voor-Indischen jongeman bestuurd en deze had, naar wij vernamen, nog slechts zeer korte ervaring op het gebied van motorijden terwijl hij bovendien nog niet in het bezit bleek te zijn van een rijbewijs. De Indo-Europeaan zat op het duozadel.

Bij Kilometerpaal 10 schoot de motorfiets plotseling naar den kant van den weg tegen een boom op. De beide jongemannen vlogen er af, terwijl de motor grootendeels vernield bleef liggen.

De Indo-Europeesche kraan bleek zeer zwaar gewond te zijn, terwijl de Voor-Indische employé fracturen aan het bovenbeen en den arm bekwam.

Uit Medan was weldra hulp aanwezig. De politie kwam met den transportwagen naar de plaats van het ongeval, waar dr. Ter Heege de eerste hulp verleende.

Een dame uit Medan, die vroeger verpleegster is geweest, kwam toevallig met de auto langs en bood zeer welwillend aan te helpen met het behandelen der gewonden. Toevallig had zij verbandmiddelen en eenige medicamenten bij zich.

De zwaargewonden werden voorzichtig in den transportwagen gedragen, waarna zij naar het hospitaal van de Deli Maatschappij hier ter stede zijn vervoerd. Dr. De Waard heeft hen daar verder in behandeling genomen.

De toestand van den Indo-Europeschen employé, V. d. W., is hoogst ernstig. De Voor-Indische kraan maakt het naar omstandigheden redelijk wel.

Wij werden er opmerksaam op gemaakt dat verschillende automobilisten er langs zijn gereden, vlak nadat het ongeval gebeurd was, zonder een hand naar de ongelukkigen, die half bewusteloos aan den weg lagen, uit te steken.

Het behoeft nauwelijks betoog dat zulk een onwaardige houding slechts zeer te misprijzen valt. Bijzonder gunstig steekt daar wel tegen af het aanbod van de dame die met haar auto passeerde toen er reeds hulp was komen opdagen en die blijk haar zeer geëerwaardeerde diensten aanbood.

Er wordt een onderzoek naar de oorzaak van het ongeval ingesteld.

Passagiers.

Per s.s. „Slamat" gaan Zondag 19 Aug. a. s. de volgende passagiers naar Holland.

Mr. dr. D. Albers, fam. S. Auw, fam. P. Abema en 1 kdn., C. P. v.d. Aar, F. P. Arents, A. J. M. Bakker, fam. dr. W. A. Beck, mej. E. L. J. Bloch, mej. M. D. Bloch, fam. mr. W. A. A. Boekhoudt en 1 kdn., fam. J. Th. G van Boldrik en 3 kdn., mevr. H. Boode-Molenaar en 4 kdn., mevr. Boekmeyer en 3 kdn., G. Bruinsma, fam. C. C. Brummer en 2 kdn., eerw. frater Henricus Bastiaanse, fam. A. W. Bernhard en 1 kdn., fam. Ch. H. Boogaard, P. Bruining, fam. T. van den Burger, E. Berends, fam. G. Besemer, J. F. Couwenberg, eerw. frater Hermanus Caminida, fam. fam. A. E. Corbet, mej. E. Corbet, A. E. Corbet, W. F. J. van Dun, fam. K. G. Dykman, mej. E. Deibel, H Deibel, fam. L. Ditmer en 3 kdn., eerw. pastoor J. H. Dubber, mevr. Dubbeldam en 4 kdn., fam. C. A. Dunki Jacobs, mej. J. C. Dunki Jacobs, mej. L. W. H. Dunki Jacobs, F. J. van Dyk, mevr. Dorland, D Dorland. G. C. v. Dam, H. Dassen, C. L. Deurwaarder, Roland Ellis, fam. mr. K. L. J. Eschoven en 1 kdn., fam. F. G. Eberlein, fam. Th. Erdtuinzen en 1 kdn., A. Elias, A. J. van Eiten, J. W. Felix, J. R. Folkerts, fam. M. A. M. van Frassen en 1 kdn., mej. J. Ch. Fraassen, fam. W J. Frederiks, H. M. Freeza, J. Ch. S. Prunsaux, mej. U. M. Fruneaux, mevr. H. M. Gottlieb-van Suyvenberg en 2 kdn., mej. H. M. P. Gottlieb, mej. H. Gottlieb, J. van Gruting, fam. dr. N. Grzywa, heer Gossele, fam. H. L. von Grumbkow en 6 kdn., W. K. Hageman, mevr. F. J. van Hall en 2 kdn., mej. E. van Hall, fam. J. Heppener en 3 kdn., fam. J. W. van den Heuvel en 2 kdn., fam. A. A. Hulshoff en 2 kdn., fam. R. W. Heymering, H. A. A. van Haaf, fam. Th. de Hass, mevr. J. P. Hakot-Kantz en 1 kdn., W. D. Hemsing, fam. J. H. den Herder en 1 kdn., mej. G. Herwig, C. H. van den Heuvel, fam. C. A. t. Hoen, mej. C. 't Hoen, W. C. A. H. v.d. Hoeven, F. Hilker, J. W. Hekel, A. J. Hollander, hr. Hendriks, Z. K. H. Prins Jamiyabut, hr. Jansen, J. K. Jalink, fam. K. Jellema en 2 kdn., fam. A. J. C. Jansen, fam. A. Kapteijn en 4 kdn., mej. C. Kaptein en 2 kdn., fam. J. N. Kramer, fam. G. J. Kallensen, A. G. Kallensee, mevr. J. Kim-Bode, J. D. H. Kuyp, mevr. de wed. J. D. Köpfer-Hofacker, mevr. F. Kappee-Scholten, mevr. E. Kerven-Felzer en 1 kdn., G. Klay, A. J. Kreuger, J. de Kam, J. M. Klys, B. Kuit, fam. D. R.-A. van Langen en 1 kdn., W. J. Leyds, ir. R. J. van Lier, fam. J. H. Lelieber en 2 kdn., Lie Tik Hoe, fam. J. C. P. Lok, Liauw Ngo Tian, L. van der Linden, L. C. Lokhorst, T. A. Lubbs, B. Leenders, A. B. Lanting, fam. M. C. Maas en 2 kdn., mr. J. C. v.d. Moulen, fam. J. P. Mequeste en 1 kdn., W. J. Muller, fam. J. F. Matuit en 3 kdn., P. M. v.d. Meer, E. J. Mentjox, L. Mes, fam. W. F. Meyer en 3 kdn., mej. W. A. P. Meyer, mej. mr. I. von Michalofski, P. L. H. Maassen, fam. A. Meeuwis en 2 kdn., J. de Mey, fam. F. F. van Nieuwenhuizen, Z. K. H. Prins Nondiyawat, ir. W. L. Nugteren, fam. A. W. Nielsen, W. E. Nieuwenhuis, W. Noil, mevr. L. Olivier, fam. H. A. Overeem, mej. A. T. A. Overeem, J. J. Overeem, Oei Kang Thing, S. J. Petrus, fam. J. P. B. Picauly en 3 kdn., fam. A. J. Pronk en 6 kdn., fam. E. P. E. v.d. Putten, fam. R. W. J. Pels en 1 kdn., mej. A. M. A. Pelz, mej. C. C. J. Pelz, mej. C. R. E. Pelz, fam. W. K. Post, A. Priest, H. Priest, fam. A. Puut, mevr. H. Reens, W. M. Reyerse, mej. M. van Ryckevorsel, eerw. frater Michael Reksaatmadja, E. M. J. Robbens, mevr. Robbens en 1 kdn., J. T. Rotchus, J. A. Rikaman, Ch. E. H. Sayers, mevr. E. Sjoers-Bogtstra, H. J. F. Smit en 1 en kdn., mevr. W. E. Staleman en 2 kdn., J. J. van Steenbergen, G. H. Schaap, J. A. Schevers, eerw. pater Jacobus Schotz, fam. N.D. Seuljin, fam. A. K. P. van Slooten, mej. A. van Slooten, fam. C. F. Smith en 3 kdn., mej. P. E. Smith, mej. W. C. Smith, C. E. Smith, eerw. frater Alberius Soesya, jhr. A. J. S. v. Suchteleen v.d. Haare, fam. H. R. Swansen en 2 kdn., mej. J. J. Swensen, mej. P. S. F. Swensen, J. Schaik, raden Soedoro, fam. H. W. J. Schipper en 1 kdn., Sie Liang Khay, mevr. A. A. Stedtregt en 1 kdn., The Bing Tjiauw, C. J. Tezelaar, eerw. frater Rudolphus van Thiel, W. J. Uyterwijk, J. Verboom, M. B. Vlehoff, Z. K. H. Prins Virayas, fam. J. W. J. Voorhorst, P. J. Vadar, fam. J. C. Verleys, J. A. Vermeulen, J. Vryland, fam. F. Wassing en 3 kdn., fam. C. F. Wannee, mevr. A. Westdyk-van Rijswijk en 1 kdn., mej. J. D. v.d. C Wetering, eerw. frater Le Wevers, fam. H. Weyzig en 2 kdn., fam A. K. Wilson, fam. J. C. Wijngaarden, mevr. B. Walem-eyre en 2 kdn., fam. J. H. Wyers en 1 kdn., H. T. A. Wagner, P. J. Willems, H. J. Zwaardemaker, van Zyp.

SPORT

Competitie-wedstrijd.

I. V. C.—P. V. V.

Voor den competitie-wedstrijd van Zondag a.s. tegen P.V.V. brengt I.V.C. de volgende spelers in het veld:

Said
Achmad Hara
Moesa Achmad T. Sjarif
Halim Aminoedin Hamid Hoesin Ongah

Dit is het sterkste elftal dat I.V.C. op het oogenblik op de been kan brengen.

Luchtige Liedjes.

— Love-game.

Een tennisballade.

Er was eens een meisje,
Die speelde graag tennis
En rally-de graag
Met een tennisveld-kennis
Zoo'n tennispel vond ze
Een aardig verzet;
Dies speelde dat meisje
Daar menige set.

Ze speelde soms double,
En waarlijk dat ging wel,
Maar 't allerliefst speelde
Ze toch maar een single,
De kennis van tennis
Gaf dikwijls impact,
(Dat is de ontmoeting)
En ook wel contact...

Want zaten ze samen
Een beetje te praten
Bij tea in de tent,
Dan had zij in de gaten
Hoe hij met zijn voet
Tegen haar voetje aan . . . .
(Dat was dan een foot-fault)
Ze liet hem begaan!

Ze vond hem wel leuk zoo,
Die tennistentkennis
En hij vond haar aardig;
Ze speelde goed tennis.
Hij serve-de een glimlach
En keek in de zon.
Zij knipoogt: Return
In het tennisjargon.

Zij speelden met ballen
En later met harten,
Zij volley-den blikken
Die Cupido tartten
Haar reach en haar timen
Bracht 't hoofd hem op hol.
En Amor d' Umpire, die
Besliste; Love-all.

Wm. S. B. K.

L. S. V.—Go Ahead O—7.

Het is den planters niet mogen gelukken hun laatsten wedstrijd in dit seizoen te winnen, integendeel moesten zij het aanzien dat zij door een niet eens goed spelende G. A. ploeg werden ingemaakt. Het elftal der planters leek ons wel het zwakste, dat wij tot nu toe in het veld zagen. In de voorhoede moet alles van Baer komen en verder is Helm wel te gebruiken, daar deze speler een geweldige fighting spirit bezit. De rest van deze linie was niets en den man op de rechtsbinnen plaats hadden ze wel thuis kunnen laten. In de achterhoede waren Van Hattum en Gijseele de menschen waarop L S. V. steunde, terwijl ook Lekenaers een aardige partij speelde. De Jonge in het doel had een off-day en stond nog al eens raar te schutteren heigeen wij van hem niet gewend zijn. Het eerste doelpunt was een geweldige blunder van hem, en ook aan het tweede en zesde doelpunt leek hij ons niet geheel onschuldig.

Go Ahead speelde om zoo te zien met de ploeg, die op de laatste wedstrijden gereguld uitkomt, alleen was Neyendorf niet van de partij, hetgeen besliist een verbetering in het spel van het geheele team tengevolge had.

Over den wedstrijd zelve kunnen wij kort zijn. Beide partijen beginnen den strijd met tien menschen, maar na verloop van een 10-tal minuten spelen beide clubs toch met elftallen. Den geheelen wedstrijd is G. A. sterker, en bepaalt L S. V. zich tot uitvallen, waarbij Bare zich meestal onderscheidt. Bij een der eerste G. A. doorbraken zendt de middenvoor een rolletje op De Jonge af, die tot aller verbazing naast het leder grijpt, dat kalm in zijn doel buppelt. Het blijkt al direct, dat hij zeer slecht is in deze lage ballen en de supporters van L.S.V. houden hun harten vast bij elk laag schot, dat in de richting van zijn heiligdom gaat. Er zal ongeveer een kwartier gespeeld zijn als G A. weer profiteert van een gaping in de achterhoede; o.i. had De Jonge dit doelpunt kunnen voorkomen door tijdig uit te loopen. Voor halftime worden geen goede doelpunten meer aan de score toegevoegd. Na de hervatting blijkt het al heel spoedig dat de L.S.V.-ers het niet kunnen bolwerken en vooral van den linkervleugel van G A. dreigt het gevaar, aangezien daar de verdediging het minst is. Successievelijk voert G A. den stand op tot 7—0, zonder dat het Baer ook maar gelukt een tegenpoot te maken. Helm heeft ook nog eens pech door voor open doel een vrij gemakkelijke kans te missen.

UIT DEN OMTREK

Ernstig ongeluk.

Een Chinees uit den trein gesprongen en dood opgenomen.

Gisteren heeft ter hoogte ongeveer van het station Bandar Klippa een ernstig ongeluk plaats gehad.

Een Chineesche contract-koelie stapte te M-dan op den trein om naar de ondernneming Batang Kwis te gaan.

Toen de trein in de buurt van het station Bandar Klippa was, kwam de Chinees tot de ontdekking, dat hij de plaats, waar hij zijn moest, niet gestopt werd.

Hij nam toen een krassen maatregel: hij sprong namelijk uit den in beweging zijnden trein.

De man kwam in zijn val zoo ongelukkig neer, dat de dood dadelijk intrad. Het stoffelijk overschot is overgebracht naar Medan.

Waar is de bezitter?

De politie te Arnhemia heeft 14 Augustus een tegenjas gevonden, die vermoedelijk uit een auto is gevallen.

TELEGRAMMEN

NEDERLANDSCH-INDIE
(Aneta Radio).

De boycot van Japansche goederen.

Makasser, 17 Aug. (*Aneta Radio*). Hier is thans de eerste terroristische daad gepleegd in verband met den boycot van Japansche goederen. Bij het verkoopen van Japansche goederen werd een Chineeschen winkelier door eenen rasgenoot het oor afgesneden.

Vliegtuigongeval.

De inzittend en ongedeerd

Batavia, 17 Aug. (*Aneta Radio*) Een vliegtuig van den kruiser „Sumatra" is bij de oefeningen tusschen Krawang en Edam over den kop gesloegen en zwaar beschadigd. De inzittenden bleven ongedeerd.

De samenstelling van het Java-elftal.

Soerabaja, 17 Aug. (*Aneta Radio*). De samenstelling van het Java-elftal is eenigszins gewijzigd.

De opstelling is thans als volgt:

Doel: Klassen. Achter; E. De Raadt en de Jong; Midden: Waterval, Boogh en J. de Jong; Voor: Hagenaar, Koufman, Liong, Rehatta en Malatholo.

Nederland in Amerika.

Makasser, 17 Aug (*Aneta Radio*) Nadat de burgemeester de inleiding had uitgesproken, heeft predikant Eybers gisteren voor een stampvolle zaal een causerie gehouden over Nederland in Amerika en wel inzonderheid in Curaçao. Er waren tal van autoriteiten aanwezig; de bijeenkomst was een geslaagde propaganda voor het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Mutaties.

Batavia, 16 Aug (*Aneta Radio*). Eervol ontslagen met ingang van 22 Mei de spoorexpiteamentsbeheerder Loyens; met ingang van 25 Augustus, de spoorhoofdopzichter Carp;

benoemd tot postcommies Manoeh, Ilias, Ryzenbry; tot technisch postambtenaar tweede klasse Beste en Broekhuis; tot telefoonambtenaar tweede klasse Matuli; tot onderwijzer aan de ambachtsschool te Keboemen Doelman; tot onderwijzer aan de ambachtsschool te Soerabaia Caspers;

Prof. mr. A.S. Oppenheim naar Holland.

Bandoeng, 17 Aug. (*Aneta Radio*). Naar het *A I D.* meldt gaat prof. mr. A. S. Oppenheim, de vertegenwoordiger voor de B P.M. in Nederlansch-Indië en lid van den Volksraad, in December a.s. voor zakelijke aangelegenheden naar Holland.

De Bond van Onder-commissarissen en Politie-opzieners.

Bandoeng, 17 Aug. (*Aneta Radio*). De Bond van Onder-commissarissen en Politie-opzieners was hier in jaarvergadering bijeen. Verschillende afdeelingen waren vertegenwoordigd.

Het jaarverslag vermeldt 452 leden, negen afdeelingen en twee correspondentschappen.

Er werd eenstige critiek uitgeoefend op het beleid van het hoofdbestuur, waarover afkeuring werd uitgesproken; slechts Medan en Batavia waren voor goedkeuring.

NEDERLAND
(Aneta Radio).

Bisschop Vreede.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). De Heizen had onder zeer groote belangstelling de wijding plaats van den Indischen bisschop der vrij Katholieke kerk mr. A. Vreede. Er waren bij de plechtigheid o. a. vijf internationale bisschoppen en 60 priesters tegenwoordig.

In- en uitvoer.

Den Haag, 16 Aug (*Aneta Radio*). De cijfers van den invoer in Juli beloopen 211 millioen gulden [Juli 1927: 212 millioen]. De cijfers van Januari tot en met Juli zijn 1554 millioen gulden in 1928, tegen 1440 millioen gulden in 1927.

Uitgevoerd werd in Juli 1928 voor 161 millioen gulden tegen 159 millioen gulden in Juli 1927. Uitvoer in de maanden Januari tot en met Juli 1928 1091 millioen gulden tegen 1056 mill. over dezelfde maanden van 1927.

Taskinfonds opgericht.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Ter gelegenheid van het priesterfeest van mgr. Taskin te Warmond is ingesteld het Taskinfonds, groot F 30 000, welke som door middel van schenkingen is gevormd.

Het sleepen van het Singapore-dok.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*) De Britsche Admiraliteit heeft de Suez-Kanaal Maatschappij gehuldigd voor de voorbereiding en de wijze van uitvoering van het Suez-kanaal. De sibij werd het Hollandsche sleepwerk vermeld niet genoemd.

Dejeuner Chineesche officieren.

Den Haag, 16 Aug (*Aneta Radio*). De Regeering hood den Chineesch-en officieren van het oorlogsschip „General Banquedano" een dejeuner aan.

L Wijnberg †

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*) Overleden is de oud-hoofdmachinist van de K. P. M., de heer L. Wijnberg

Directeur Amsterdamsche Telegraafkantoor.

Den Haag, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. Benoemd tot directeur van het Amsterdamsche Telegraafkantoor de heer Horsthuis, tot dusver in dezelfde functie werkzaam te Rotterdam.

De conferentie der Interparlementaire Unie.

Den Haag, 16 Augustus (*Aneta Radio*). Naar uit Berlijn wordt gemeld zullen aan de conferentie der Interparlementaire Unie, welke 28 dezer zal worden gehouden, o.m. negen Eerste-, twaalf Tweede-Kamerleden en drie oud-Kamerleden deelnemen, o.w. de heeren Anema, Van Embden, Van Rijckevorsel en Heemskerk; o.m. zal door prof. Treub een inleiding worden gehouden.

Het bezoek aan de Nenijto.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*) Het aantal personen, dat een bezoek heeft gebracht aan Neuijto, nadert het millioen.

Onderscheiding.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Verleend is het Grootkruis in de Orde van Oranje-Nassau aan den aftredenden gezant van Tejecho-Slowakije, Baracek.

Hollandsch sportsucces in 't buitenland.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Bij de internationale athletiek-wedstrijden te Essen werd Van den Berghe eerste in den wedstrijd over de 200 M. en tweede in den loop over de 100 M. Paulen werd tweede in den wedstrijd over de 400 M.

Prof. A. D. Fokker.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). In vervolg op het bericht betreffende den door de T-ylerstichting te Haarlem aan de Leidsche Universiteit te vestigen leerstoel voor Natuurkunde, kan thans worden medegedeeld, dat de benoeming te verwachten is van prof A. D. Fokker, thans hoogleeraar te Delft.

Vrijheid van missioneering.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). De Maasbode wijst er, in verband met het commentaar van „Sociaal Leven en Streven" op het ontwerpprogram, op, dat dit program vrijheid van missioneering wel degelijk noemt, echter niet onder de Indische paragraaf, maar onder „Algemeen", waar wordt verlangd, dat de erfhuisbelemmeringen in de uitoefening van den godsdienst, neergelegd in artikel 177 Indische Staatsregeling, worden weggenomen.

Restrictiemaatregelen inzake de Venezuelaansche olie?

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Uit Londen wordt gemeld, dat in Curyknigen de meening heerscht, dat de Schotsche oliecontferentie internationale restrictiemaatregelen betreft in verband met de sterke stijging der olieproductie van Venezuela.

De athletiekwedstrijden te Antwerpen.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Bij de athletiekwedstrijden te Antwerpen was de Nederlander Broos eerste over 200 M. hardloopen; hij legde den afstand af in 22¾ seconde.

Tweede was de Engelschman Gill en derde de Belg Dejardin.

De Rijksmiddelen over Juli.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). De Juli-opbrengst der Rijksmiddelen bedraagt f 40725049, waarvan aan grondbelasting 2888740 gulden, aan personeele belasting 3707964 gulden, aan inkomstenbelasting 8385470, aan dividend- en tantièmebelasting 5958823 gulden, aan vermogensbelasting 880736 gulden, aan suiker-accijns 4327945 gulden, aan jenever-accijns 3212528, aan bier-accijns 12558599, op geslacht 892161, aan tabaksbelasting 1451394 gulden, aan zegelrechten 2029681 gulden, aan registratierechten 2166378 gulden, aan successierechten 2860575, aan invoerrechten 4883101 gulden.

Een artikel in de Moskousche „Prawda"

„De terreur van het Nederlandsche imperialisme".

Den Haag, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. In de Moskousche *Prawda* komt een artikel voor, onderteekend „Kiai Samin" en getiteld: „De terreur van het Nederlandsche imperialisme in Indonesië." Hierin wordt gewezen op de betreekenis van de communistische partij, welke de leiding verkreeg over de nationalistische bevrijdingsbeweging. De Sarekat Rajat overwon de Sarekat Islam — aldus het blad. De verhoudingen in „Indonesië" worden dagelijks scherper; het Nederlandsche imperialisme kan slechts heerschen door afschuwelijke terreur. De massa en de nationalistische leiders hebben begrepen, dat de Regeering niet streeft naar de vervulling van haar beloften; de schrijver concludeert derhalve tot de noodzakelijkheid van de krachtigst mogelijke massa-mobilisatie en organisatie en tot bevordering van den revolutionnairen bevrijdingsstrijd.

Een nieuw record van Arneborg.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Bij de internationale zwemfeesten te Utrecht heeft Arneborg het Olympische record van Zorilla over vierhonderd meter [vrije slag] met één vijfde seconde verbeterd.

De zegetocht van Josephine Baker.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Josephine Baker had bij de première in het Scalagebouw een geestdrftige ontvangst; daarna ging de tocht naar het Palais de Dance. Er was verkeerspolitie voor het Scala-gebouw geplaatst; vanwege de politieautoriteiten is een verzoek uitgegaan naar de directie van het Scala-gebouw om de costuums zoodanig te veranderen, dat zij liggen binnen de eischen van een normale vertooning.

De aanval op Miek Janssen.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). Uit Ajaccio wordt gemeld, dat alaar is neergeschoten de roover Prefettini, die behoorde tot de bandietenbende welke op Corsica, naar men zich zal herinneren, een aanval deed op Miek Janssen en haar reisgenooten.

Het vliegongeval bij Heerlen.

Den Haag, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. De piloten van de K. L. M. hebben een adres aan minister Donner gericht, waarin zij mededeelen onaangenaam getroffen te zijn door de arrestatie van hun collega Gesler, terwijl zij verzoeken dezen piloot onmiddelijk in vrijheid te stellen.

De anti-militaristische geestelijken.

Den Haag, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. De conferentie van anti-militaristische geestelijken, welke te Amsterdam werd gehouden, is gesloten.

Besloten werd tot oprichting van een internationalen bond.

BUITENLAND
(Aneta Radio).

Emissie Britsche schatkistbiljetten.

Londen, 16 Aug. (*Aneta Reuter*). Er is een inschrijving geopend voor een leening, groot 35 millioen pond sterling vijf procents schatkistbiljetten, tegen een minimum koers van 101 procent; de leening is aflosbaar in Mei 1933.

Opnieuw een Oceaan-vlucht.

Rockford (Illinois), 16 Aug. (*Aneta Reuter*). Beith Assell en Parker Cramer, aan boord van de „Greater Rockford" zijn opgestegen voor een Trans-Atlantische vlucht met bestemming naar Zweden; de afstand zal in drie étappes worden afgelegd, nl. van Cochrane (Ontario) naar Groenland en vandaar naar Rijzwik. Het vliegtuig is voorzien van een oraadlooze installatie, een opvouwbare boot en een geweer. De vlucht, welke gefinancierd wordt door de Kamer van Koophandel van Rockford, was drie weken geleden bijna op een ongeluk uitgeloopen, toen het toestel neerstortte op een korenveld en ernstig beschadigd werd.

Nieuwe verwikkelingen in China.

Shigoo, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. Tusschen Feng Yuh Siang en Fang Hung Hin zouden de vijandelijkheden wederom zijn hervat, aldus wordt uit Sjanghai gemeld; en daarbij zou laatstgenoemde zijn verslagen.

Generaal Yang Sen heeft zich meester kunnen maken van een zending munitie ter waarde van 1 millioen dollar; deze zending was bestemd voor generaal Liu-Siang.

Vernomen wordt, dat Qua Tai-Chin werd benoemd tot gezant te Berijn, terwijl Chu-Chao-Sin den Gezantschapspost kreeg te Tokio.

GRAND HOTEL MEDAN

ZATERDAG 18 AUGUSTUS

CABARET-AVOND

EERSTE EN LAATSTE OPTREDEN VAN HET DANSPAAR

TANJA SVETLANOVA & ALEXANDER SALNIKOV

ZONDAG 19 AUGUSTUS

MATINEE & TIFFINCONCERT RIJSTTAFEL

7 uur TERRASCONCERT onmiddellijk gevolgd door DANSMUZIEK

Speciale Schotels à la Carte 3326

Gezonken onderzeeboot naar boven gebracht.

Moskou, 16 Aug [*Aneta Reuter*]. De Britsche onderzeeër L 55, welke in 1919 is gezonken, is door een Russische bergingsmaatschappij naar boven gebracht, bedekt onder een dikke laag roest. Ook werden skeletten ontdekt, naar vermoed wordt van veertig omgekomenen, die zich waarschijnlijk op het opperdek hebben bevonden, toen de onderzeeër door het projectiel werd getroffen. Bijkens de Russische archieven waren twee torpedobooten van de Sovjets op den 4 Juni 1919 bij Caporbay in strijd gewikkeld met Britsche onderzeeërs en torpedojagers. Plotseling hoorde men een donder slag, een enorme rookwolk steeg op en de onderzeeër verdween. Een commissie zal bijeenkomen teneinde uit te maken, of de L 55 door een granaat is getroffen of dat zij op een mijn is geloopen.

Een rede van Coolidge.

Wausaus (Staat Wisconsin) 15 Aug. [*Aneta Reuter*]. Coolidge heeft in een rede voor de Staatsconventie van het Amerikaansche legioen gewezen op de enorme ontwikkeling van deze stichting. Coolidge zeide, dat Amerika de verspilling uitroeit en met de verspilling de slapheid en den slappeling. Sprekende over de nationale verdediging verklaarde Coolidge, dat de Vereenigde Staten een niet te sterk leger en vloot willen handhaven, gegiondwest op de eischen van de nationale veiligheid. Ook bracht hij nog in herinnering de rol van Amerika als vredestichter, waarbij hij de aandacht vestigde op het verworven succes, dat veertien belangrijke natiies hun toestemming hebben gegeven voor onderhandelingen over een verdrag waarin het toevlucht nemen tot den oorlog wordt veroordeeld.

Naar Coolidge's meening zou er geen groote oorlog zijn geweest, indien een dergelijke overeenkomst in 1914 had bestaan.

Komkommerfantaisie of niet?

Peking, 11 Aug. (*Str. Bl.*) Reizigers, die, door Mongolië, Kalgan bereikten, schrijven naar Peking, dat zij eind Juli bij den Zweedschen missiepost te Hattinsume de expeditie van Roy Chapman Andrews hebben ontmoet.

De heer Andrews liet bij de missionarissen een partij fossielen en geweldige voorhistorische monsters achter. Hij zei tot de zendelingen: „Herinnert U zich het dierlje, dat wij in 1925 vonden? Nu hebben we zijn grootvader op den kop getikt." En hij beschreef huid, gebit en schouderbladen van een kolossaal monster, desgelijks men in den loop der eeuwen nog niet was tegengekomen. De heer Andrews is van meening, dat hoofd en schouders van het „geval", ware het nog in leven, 400 pond zouden wegen.

Irak wapent zich.

Bagdad, 12 Aug. (*Str. Bl*]. De onzekere toestand, die is geschapen door het afbreken van de conferentie te Jeddah, is voor het Departement van Defensie in Irak een bron van zorg. Voorbereid worden verdedigingsmaatregelen met het oog op eventueele troebelen aan het Irak-Nejd-front.

Een legerije Arabische taxichauffeurs is inderhaast gerecruteerd en ter patrouilleering naar het Zuidelijke front gestuurd, in Fordwagens, voorzien van machinegeweren. Kapitein Goring is commandant.

Rijdt op rubber!

Londen, 13 Aug. (*Str. Bl*) De *Financial Times* doet het denkbeeld aan de hand, om door een wettelijke regeling te bewerken, dat men verplicht wordt, voor alle voertuigen, die den openbaren weg berijden, rubberbanden te gebruiken, met het doel het verbruik van rubber op te drijven.

De dood van den bankier Loewenstein.

Niet vergiftigd.

Parijs, 16 Aug. [*Aneta Reuter*]. In een interview heeft de patholog. dr. Paul, de geruchten tegengesproken, als zou hij vergift in de organen van den bankier Loewenstein hebben aangetroffen.

De incidenten te Nanking.

Naar een regeling met Frankrijk.

Shanghai, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. Tusschen Hsumo, den vertegenwoordiger van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken en den consul-generaal van Frankrijk te Shanghai zijn onderhandelingen aangekoopt ter regeling van de incidenten te Nanking.

De ramp met de „Hsin Shu-Thung."

Hankow, 16 Aug. (*Aneta Reuter*). Van de zijde der buitenlanders wordt het bericht omtrent het vergaan van de „Hsin-Shu-Tung" tegengesproken.

Het gerucht was oorspronkelijk uitgegaan van een Chineesch nieuwsagentschap.

De evolutie van China.

Saigon, 15 Aug. (*Aneta Radio*). Uit Sjanghai wordt gemeld dat in verband met de extremistische houding van de meerderheid van het vijfde Congres, de gematigde leden hebben geweigerd naar Nanking terug te keeren, tengevolge waarvan het Congres moest worden beëindigd, omdat het vereischte aantal leden niet aanwezig was.

De voorstellen van den minister van Financien betreffende den aanmask van nationale en provinciale munt, de unificatie van het beheer der nationale geldmiddelen, alsmede de vorming van een commissie van onderzoek naar de uitzaven en instelling van een nationaal begrooting, werden aangenomen.

In de tweede bijeenkomst van de conferentie voor de nationale verbindingen is besloten om de Chineesch—Japansche overeenkomst van 1908 op te zeggen, betrekking hebbende op de draadloze uitzendingen; deze overeenkomst komt practisch hierop neer, dat Japan en Amerika het monopolie in handen hebben.

Het bureau tot codificatie van het recht heeft een voorstel ingediend tot benoeming van een commissie, welke zich kan belasten met het opstellen van een voorloopige Grondwet voor de Chineesche R-publiek, waarin de rechten en verplichtingen van het Chineesche volk zijn omschreven en een centrale Regeering wordt georganiseerd, waarbij tevens de verhouding van deze Regeering tot de lokale Regeeringen moet worden geregeld.

Nanking heeft gisteren een nota gezonden aan de Regeering van Japan, waarin mededeeling wordt gedaan, dat het zelfs voorloopig niet tot een modus vivendi kan komen, indien Japan niet onmiddellijk onderhandelingen wil aanknoopen tot herziening van de verdragen.

Officieel hebben de Japanners doen weten dat Japan hierop niet kan ingaan, tenzij Nanking de hierboven genoemde Chineesch-Japansche overeenkomst wil erkennen.

FINANCIEEL NIEUWS

De Nederlandsche Rubber-Unie.

Den Haag, 16 Aug. (*Aneta Radio*). De Nederlandsche Rubber-Unie vermeldt een verliessaldo van f 474.477, zonder afschrijvingen.

Amsterdamsche Beurs.

Amsterdam, 16 Aug. [*Aneta Radio*]. Rubber en olie willig; suiker terugloopend na hooge opening; scheepvaart onveranderd.

Rubbermarkt.

Harrisons: Singapore $ 0.31¼, Londen 9⅝ d. Markt vast.

Gijselman en Steup: $ 0.32, 0.32¼, 0.31 Batavia f 0.50. Koopers. Markt vast.

De Heer en Mevrouw

VAREKAMP-Steenkamer

geven hiernede kennis van de geboorte van hunne dochter

GERARDINA MARIA

Medan, 16 Augustus 1928. 3325

Een nieuw boek in de FEUILLETON BIBLIOTHEEK (No. 59)

DE PURPEREN SCHADUW

door EDMUND SNELL

Prijs, gebonden in linnen band en voorzien van illustratieven omslag in kleuren, f 1.50

BOEKHANDEL DELI COURANT

JE ADRES voor steeds versche KOEL- EN VRIES-KAMER ARTIKELEN is en blijft

Ter Meulen

PETROLEUM EN PETROLEUM-POLITIEK

Verzamelde opstellen door

F. S. NOORDHOFF

Met voorrede van

F. M. Wibaut

Gebonden f 6.40

De Heer Wibaut schrijft: Het is de verdienste van den heer Noordhoff, dat hij in zeer populaire vorm DE OVERWELDIGENDE BETEEKENIS VAN PETROLEUM in het licht stelt.

Boekhandel DELI COURANT

EEN PERS

zooals de ELLY regenjas heeft zoowel in Europa als Ned.-Indië heeft geen ander fabrikaat behaald.

ELLY regenjassen vanaf f 37.50

MAAL

(Eenig te klas kleedingmagazijn)

HOLLANDSCHE DAME, 30 JAAR

biedt zich aan voor hulp in de huishouding of bij kinderen.

Hoog salaris geen vereischte.

Br. franco onder No. 8315 Adm. Deli Crt.

Het vorstelijke merk

FORMA DELGADO

Naar ieders smaak en voor elke beurs

Een nieuw boek van

JEANNE REYNEKE VAN STUWE:

RESIDENTIELEVEN

Wie beter dan deze schrijfster kan de sfeer teekenen waarin dit leven zich afspeelt?

Prijs f 2.90 ing. f 3.50 geb.

Boekh. Deli Courant

Mc. CALLUM's Perfection Whisky

eens geprobeerd, wilt U geen andere Whisky

de agenten voor Sumatra's Oostkust en Atjeh

FIRMA

E. DHERS

Tel. 65 — Medan

Het adres voor Sponsen

Babysponsen
Rubber Toiletsponsen
Groote Autosponsen
Levantynersponsen
Sponsen Sponsen Sponsen
Ook Sponsenzakjes

CHEMICALIENHANDEL INSULINDE

KESAWAN 86

TEL. 1201 — MEDAN

Wegens vertrek

Te koop aangeboden

1 Casseit de Rätise tropen Piano.

1 zoo goed als nieuwe

3-Pits Perfection met bakoven.

Offerten onder No. 8316 Adm. Deli Courant

DELI CLUBVENDUTIE

op **Woensdag 22 Augustus a.s.** des avonds te 6 uur. Verkocht worden: rottan zitjes, buffet, eettafels, eetkamerstoelen, dispensekasten hang- en legkasten, 1- en 2-pers. ledikanten, waschtafels, kinderbed, vloerkleeden, theekastjes, gramofoons, kinderwagens, heeren- en damesfietsen, groote partij boeken etc. etc.

Met opdrachten belasten zich gaarne de Vendubouders

3306 **LAUTENBACH & Co. Tel 68-325**

LEDEREN

ZAKPORTEFEUILLES

RUNDLEDER | BOXCALF

Van f 3.— | MOUTON | Tot 13.—

Boekhandel DELI COURANT

DAME

BIEDT ZICH AAN VOOR HET LEVEREN VAN ETEN.

Europeesche en Indische tafel
Geen beroepspension

Brieven onder No. 3190 Adm. Deli Courant

Uit de Vrieskamer

Prijzen vanaf heden

Gerookte zalmbokking	20 cts per stuk	Boterhammenworst	f 0.40 per ons
gerookte paling	f 3.50 per pond	Roomkaasjes	f 1.50 per stuk
Vaatjes gezouten haring à 6 stuks	f 1.75 per vaatje	Lunchkaasjes	2.50 per stuk
		Banketham	0.60 per ons
Garnalen in gelei	f 1.75 per flesch	Leverworst in zuur	f 1.75 per flesch
Goudsche kaas	f 1.25 per pond	Paling in gelei	f 1.50 per flesch
Hollandsch rookvleesch	f 0.50 per ons	Edammerkaas	f 4.75 per stuk

N.V. SUMATRA STORES LTD.

Telefoon 310 — Medan

WEGGELOOPEN KARBOUW

in den omtrek van DOLOK MERANGIR. Tegen belooning en vergoeding onkosten terug te bezorgen bij

KWANG TJIANG
Dolok Merangir

3323

Rotterdamsche Lloyd

SNELVRACHTDIENST

Het s.s. „PALEMBANG"

is te Belawan gearriveerd en onmiddellijk met de lossing aangevangen in Loods 18. Laatste claimdag 4 dagen na uitlossing. Ontvangers van lading gelieven zich te wenden tot de Agenten.

INTERNATIONALE CREDIET- & HANDELS-VEREENIGING „ROTTERDAM" 3328

WIJ SPECIALISEREN

in de branches

BRANDVERZEKERING
AUTOMOBIELVERZEKERING
ONGEVALLENVERZEKERING
BAGAGEVERZEKERING
BORGVERZEKERING

Assurantiekantoor VAN BLAADEREN & MICHELSEN

Kesawan/Nienhuysweg, Telefoon 604

GEEN SLEUTELS MEER ZOEK!

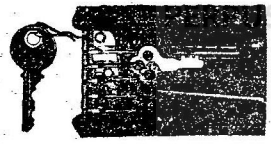

De bekende BUXTON SLEUTELETUIS zijn PRACTISCH en VOORKOMEN VEEL ONGERIEF

Verkrijgbaar met 2, 4, 6 en 8 haken: VANAF **f 1.30**

BOEKHANDEL DELI COURANT

OCEAN STEAM SHIP COMPANY Ltd.

s.s. „AGAPENOR"

is te Belawan aangekomen en heeft gelost in loods No. 18.

Ontvangers van lading worden verzocht zich te wenden tot ons kantoor te Belawan.

HARRISONS & CROSFIELD, LTD.
Afdeeling Scheepvaart
Agenten.

8324

JONGMENSCH

25 jaar oud, administratief onderlegd, in het bezit van goede referenties en getuigschriften en bekend met de moderne talen, **zoekt verandering van betrekking**

Brieven onder No. 8327 Adm. Deli Courant

FAILLISSEMENTEN

Rechter-Commissarissen:
Mr. H. W. B. THIEN
Mr. W. J. H. TER BURG
Curatrice Weeskamer Medan

Uitgesproken bij vonnis van den Raad van Justitie te Medan dd. 17 Augustus 1928 de faillissementen van:

Tjong Lip San alias Tjong Lip Chuan alias Tjong Lip Sam merk Kingson & Co. koopman wonende te Medan (Tepekongstraat No. 59)

Tjong Khim Kong merk Njan Hin, handelaar wonende te Medan (Spoorstraat)

Tjong Njim Ton merk Siong Loeng & Co. koopman, wonende te Medan (Tepekongstraat No. 37)

de te Medan gevestigde N.V. G.J. Touber's Handelmaatschappij

S. M. O. Marricar alias S. M. Othumanlaby Marricar, koopman wonende te Medan.

Leden Commissaris:
H. A. J. OFFERMANS
D. THOMSON
G. E. BÜRER

Beëindiging faillissementen door het verbindend der slotuitdeelingslijst dd. 7 Augustus 1928 het faillissement van Lie Tay Kaw merk Seng Lie, vroeger koopman, wonende op de onderneming Kisaran (Pasar 4) thans zonder beroep wonende te Medan (Hallohanstraat 7).

DELI BIOSCOOP

Vrijdag 17, Zaterdag 18 en Zondag 19 Augustus

Wilt U een aangenamen avond doorbrengen, gaat dan zien

HET ROULETTE WEEUWTJE

LOST A WIFE

Deze buitengewone aardige Paramount-film met ADOLPH MENJOU, de Noorsche schoonheid GRETA NISSEN (een schat van een kind) en ROBERT AGNEW in de hoofdrollen

De meest humoristische beelden — zooals in de speelzalen — worden afgewisseld door gewaagde situaties — zooals in de slaapkamer van den Baron bij de eerste huwelijksnacht — terwijl ook de Tragiek niet ontbreekt als TONY tot het besef komt, zijn vrouw te hebben verspeeld. Geestig — Pikant — Boeiend

Voorafgegaan door „EEN REISJE DOOR DE GRAND CANYON"

TOCH GEWONE PRIJZEN

Bespreekt Uw plaatsen tijdig, want het zal stormloopen!

Tjong Koeng Tat Bioscoop

HEDENAVOND voor het laatst

Het grootste lachsucces

HIJ, ZIJ EN HAMLET

ZATERDAG en ZONDAG.

Jack Hoxie in HET KRAAIENNEST (De sterkste Cowboy staaltjes worden hierin vertoond)

DE DELI-COURANT.

VRIJDAG 17 AUGUSTUS 1928

NO 190 44 STE JAARGANG

TWEEDE BLAD

VANITY FAIR.

(Nadruk verboden).

Den Haag 23 Juli 1928.

De Hellige, die ons in 9 van de 10 keer regen brengt, schijnt ons ditmaal gunstig gezind, want de dide dagen, waarop de verschillende landen hun tentoonstellingen stellen, hebben ons enkel zon gebracht. Wij durven dus vacantieplannen maken, en ik geloof, dat Den Haag reeds half uitgestorven is, althans te oordeelen naar de drukte op de straten. En de Leidsche Weg scheen mij gisteren voor dec Zondag zeldzaam leeg. Ik spreek niet van den Deyl, die tegenwoordig heelemaal uit de mode is, al zijn de consumpties er niet slecht (want alles trekt naar Kleviet en Oud-Wassenaar) maar alleen bij het begin van den Leidschen Weg, waar een soort Kermis of Lunapark de menschen het geld bij dubbeltjes en kwartjes uit den zak klopt was het reht druk. De wereld wil nog altijd bedrogen zijn, en velen geven liever tien keer een dubbeltje uit aan waardeloozе dingen, dan één maal een gulden aan iets, dat dit geld waard is.

Er is voor het overige altijd nog genoeg te doen in de Residentie. Het was zelfs weer een zeer bezette week. Ik begin met het einde: de opening van de tentoonstelling van Nos Jungunt Rosse in den Dierentuin. „Ik zou het u niet kwalijk nemen, wanneer u het volgend jaar nu eens een ander zoudt verzoeken de tentoonstelling te openen, maar wel wanneer u niet meer naar Den Haag kwam met uw tentoonstelling", zoo sprak onze burgemeester bij de opening. En wezenlijk dit soort tentoonstellingen is wel wat in de hofstad thuishoort, die — ik kan niet nalaten het te herhalen er in dezen tijd met haar aankleeding van rozen en ramblers bijna sprookjesachtig uitziet. Het is een onmogelijke task een rozententoonstelling te willen beschrijven; ik voel mij altijd als ik het wil beproeven, opnieuw machteloos, uit te drukken, wat de natuur hier vereenigt aan schoonheid, teerheid, frischheid van kleuren vormen en gratie en geur. De natuur is, hier door cultuur tot een uiterste volheid en verfijning gekomen, niet decadent als bij de overcultuur van de menschen.

Het is wel merkwaardig, dat deze tentoonstelling plaats heeft tusschen twee andere tentoonstellingen, die — ik moet het tot mijn spijt bekennen — mij niet half zou kunnen boeien, omdat het onderwerp niet zoo mijn liefde heeft als de koningin der bloemen. Bijna was de rozententoonstelling dan ook hier niet gehouden, en dit feit geeft de beide beteekenis aan de woorden van mr. Patijn. We hebben hier eerst een Int. Schoenententoonstelling gehad in den Dierentuin en krijgen deze week een nationale veetentoonstelling.... Ik zal niet zeggen, dat ik een kundig geschoeiden voet niet bewonder, maar..... ik meen, dat in het schoenenvak meer nog dan in eenig anderen handel de conflicte een kwaad is: Onze moderne ruime japonneijes passen ieder, die niet een extra-corpulent figuur heeft. Hier is het nummer meestal voldoende en met een kleinigheid kan de robe passend worden gemaakt.

Daarentegen zijn er maar weinig menschen die twee gelijke voeten hebben en men moet dus óf te wijd óf te nauw koopen en beide fouten zijn schadelijk voor den voet.

De meeste menschen hebben gebreken, die door de koopschoenen worden verergerd. De orthopaedist wordt erbij geroepen, als het al te laat is, en de arme patiënt reeds heldsche pijnen heeft geleden. En was er nu nog zoo'n aardige demonstratie van de vervaardiging van schoenen op het podium, al kon men het waardeeren, hoe daar de schoenlappery plaatsheeft, de mooie van de slechttitende schoenen is daarmee niet uit de wereld, omdat óf de modellen verbeterd moesten worden óf van deze zijde moest worden gepropageerd, dat de koopschoen uit den boozeis.

Ongelukkig zijn de gemaakte schoenen voor het grootste deel van het publiek bestrikbaar, zoodat het vraagstuk — dat ik voor het overige alleen bij de reformkleeding als zoodanig heb hooren aanroeren — nog verre is van zijn oplossing. Ik zie het zóó: dat driekwart van de vrouwen liever pijn lijdt op sleenie schoenen, dan te willen bekennen, dat haar voet niet deugt voor koop-schoenen, zoodat ieder maar berust in een slechten schoen en de vrouwen met de kleinste voeten erop prat gaan, dat zij zulke heerlijke koopjes kunnen krijgen, in de kleine nummers, maar evenmin goed uit zijn als de zusters met groote voeten, omdat ook zij niet een normalen voet hebben!

En wie weet hoeveel booze humeuren op rekening van slechte schoenen komen! Zoowel van mannen als van vrouwen. Ik herinner mij de uitlating van een naiven collega, die in zalige stemming was, toen hij van den pedicuur kwam. Hij had zich in lang niet zoo prettig gevoeld. Slechts weinigen aanvaarden op de ware wijze het: „Lerne leiden ohne zu klagen". De meesten mopperen op andere wijze, als ze niet klagen.

Hoeveel menschengeluk zou zijn vernietigd door slechte schoenen? En ik vrees dat de tentoonstelling in dit opzicht niets heeft gedaan. „Zij is een pracht", schreef een collega. Ach ja, alle tentoonstellingen zijn „een Pracht in haar soort. Het hangt er maar van af welke eischen men stelt.

Over de veetentoonstelling de volgende week. Tot nu toe vond ik de barakken, die de Maliebaan ontsierden, niet juist een aanwinst voor onze groene stad.

Het Int. Chemisch Congres is op de gebruikelijke wijze opgeluisterd door de noodige ontvangsten, en besloten met het onmisbare feestmaal. Ik zal alleen op twee bijzonderheden hier nog even de aandacht vestigen, n.l. op de aardige ontvangst, die den internationalen gasten ten deel viel op het buiten van den heer Van den Bergh, „De Wiltzanck", waarover ik hier reeds meer kon schrijven. De gastvrijheid van den heer en mevrouw Van den Bergh is bijna spreekwoordelijk, maar ik geloof, dat men deze ditmaal extra moest waardeeren, omdat de gastvrouw van „De Wiltzanck" dezen winter geruimen tijd ernstig ziek is geweest. Het is niet enkel de hartelijkheid, waarmede ieder altijd welkom is op het heerlijke landgoed, dat even doet denken aan het grootsche van dergelijke landhuizen in het buitenland, maar het is ook de wijze waarop de gulle gastvrijheid wordt toegepast. Zoo ook nu: Achter het huis werden weer echt-Hollandsche verversch ingen aangebonden, de wafelen, die door den vreemdeling toch altijd worden gewaardaerd, door Volendamsche boerinnetjes aangeboden, enz. Er werden dansen uitgevoerd, het was een goed en met liefde voorbereid feest.

Het andere waarop ik de aandacht wilde vestigen waren de vele onderscheidingen bij dit congres, uitgedeeld in den vorm van eerediocraten en ridderordes. Algemeen werd de onderscheiding aan prof. Jorissen zeer op prijs gesteld, hoewel ik opnieuw hoorde vragen, wat toch de maatstaf is bij de keuze der onderscheiding.

Ik moet mij weer bepalen tot grepen uit de afgeloopen week. Dan mag ik niet verzuimen melding te maken van de opening van de dr. Rudolf Steiner-kliniek aan de nieuwe Parklaan. De architect Jan Buys heeft gelegenheid gehad royaal te bouwen en het felt dat zulk een groot gebouw kon tot stand komen wijst erop welk een aanhang de Steineridieën zich hier reeds verwierven. Als merkwaardigheid zij nog vermeld, dat de kosten voor verpleging tusschen bepaalde grenzen loopen en naar draagkracht worden bepaald.

Ik zal niet veel vertellen van de uitspraak in de rechtszaak waarop ik een vorig maal reeds zinspeelde n.l. in de zaak tegen de *Residentiebode*. De eischer is in het ongelijk gesteld. Ik geloof, dat de pers over het algemeen in zooverr tevreden is met deze uitspraak, als zij de persvrijheid eerbiedigt, ofschoon het optreden van het blad in quaestie nergens sympathie vindt.

Nog zijn dezer dagen de bezoekers van Scheveningen uit hun rust opgeschrikt door het bezoek van twee torpedojagers, die, afgescheiden van onze pacifistische gevoelens, als een curiositeit algemeen de aandacht trokken. Plotseling werd de kalme belangstelling gestoord door een vloedgolf, die ieder in den kortstmogelijken tijd terugdreef met achterlating zelfs van kostbaarheden.

Bij slot van rekening bleek deze vloed het gevolg van het omkeeren van de torpedojagers, maar een sensatie had men beet. Als ik denk aan de woestheid van het rustige Lago Maggiore op een dag dat er motorwedstrijden waren, verbaast mij deze opstand van onze Noordzee niet. Het was althans een miseen-scène waaraan de Mij. Zeebad Scheveningen part noch deel had.

De eigenlijke belangstelling ging deze week naar de sterfgevallen op de „Insulinde". Het is een treurige geschiedenis, die het vertrouwen zoo heeft geschokt, dat ik weet van Hagenaars, die met de boot een vacantiereisje zouden maken en afschreven. Het verhaal van een passagier, die als een gek is gequalificeerd, heeft toch ook zijn sporen achtergelaten. Het zijn altijd moeilijk te bewijzen histories, maar ik geloof dat de grootstmogelijke openbaarheid het best het vertrouwen zou herstellen. Ik voor mij zou in het opzicht van besmetting fatalist zijn. Ik ben overtuigd dat men op alle booten, in alle treinen en andere voertuigen, in alle hotels besmetting kan opdoen. Ik hoorde onlangs nog van iemand, die op een Fransche boot een zware besmettelijke ziekte had gekregen en terugreisde zonder zich bewust te zijn, welke ziekte zij had. Op de boot, in den trein, in de hotels, die zij bezocht, heeft zij voorwerpen aangeraakt en daardoor welicht slachtoffers gemaakt. Wie is schuldig? En nergens heeft hier ontsmetting plaatsgehad! Ik zou er het reizen niet om laten. Er blijft altijd het percentkansen dat men wordt geïnfecteerd of een ongeluk krijgt, maar eens moeten we toch allen sterven.

Bjymme.

WOORDEN VAN ANDEREN.

De droom is het, die de beide tragische grenzen van het mensch zijn: ruimte en tijd, overschrijdt. In den droom hereenigt zich wat door meridianen en eeuwen gescheiden scheen. Alles valt samen op hetzelfde oogenblik en de eenige seconde, die wij de onze kunnen noemen, herschept wat reeds lang scheen gestorven en brengt het met de toekomst bijeen.

H. G. Cannegieter.

NEDERLANDSCH-INDIE

Het ongeluk te Klaten.

De maatschappij Gho Djoen Liem te Bojolali, die de Mars-auto's exploiteert, is weinig gelukkig in haar bedrijf. In een korte spanne tijds zijn nu reeds drie ernstige ongelukken te betreuren. En nu weer het ongeluk te Klaten.

Hoewel het *Soer. Hbl.* van dit ongeluk nog niet de juiste oorzaak kan vaststellen, is toch wel thans met zekerheid te zeggen, dat het materiaal der Mars-auto's veel te wenschen overlaat.

Een vorig maal sprak het blad dit vermoeden reeds uit, en thans is bij nadere informatie te zeer bevoegder plaatse gebleken, dat dit onomstootelijk vast staat.

Bij een proefrit van een Mars-autobus welke juist gerestaureerd was, draaide één der assen als een *touwtje in elkaar*.

De oorzaak was: een hoogst onsolide lassching.

Auto-bussen zijn zeer geschikte hulpmiddelen voor den vooruitgang! Maar zij moeten „in orde" zijn.

Wat de Mars-auto's betreft, komt het aan het aangehaalde blad voor, dat het Bestuur den plicht heeft, desnoods na Justitiëel onderzoek, de vergunning in te trekken, totdat technisch vaststaat, dat het publiek zich met gerustheid aan een Mars-autobus kan toevertrouwen.

Churchill, de minister van Financiën in Groot-Brittannië en leider der conservatieven.

Zij die candidaat voor het Duitsche Ministerie van Financiën waren: Hilferding en Reinhold. Zooals men weet is de eerste benoemd.

Majoor Maddalena, die zich zoo kranig onderscheiden heeft bij het reddingswerk voor de bemanning van de „Italia".

Achmed Zogoe, de man uit het woelige Albanië, die zich tot Koning van dat land wilde laten uitroepen.

How to wear Silk Stockings

Haven't you often trembled at the responsibility of wearing new silk stockings?

Here's a way to make them last much longer: just dip them lightly in the rich and gentle KURLO lather and then rinse thoroughly in clean water. This keeps them from getting hard and brittle, when they hole very easily. There is no need to iron them afterwards.

The Kurlo way is safe and simple.
Kurlo washes without shrinking.

Obtainable from all Grocers, Chandlers and General Stores.

WILLIAM GOSSAGE & SONS, LTD., WIDNES.

E.U.30—33

Het Koningsplein onttroond.

Een der Britsche lezers van het *Nieuwe* te Batavia uit eene klacht over de verwording, de ruine van het Koningsplein.

Hij zegt:

„Indien in de Tropen eene ruine omwikkeld wordt door de loten van den weelderigen Indischen plantengroei, biedt zij geen stuitend schouwspel aan. Toch, eene ruine zonder leeftijd of historie is leeftijk!

In Nederlandsch-Indië heeft elke stad, elk dorp, zijn aloon-aloon; een goed onderhouden grasveld, omringd door nobele boomen. En rond dat plein vindt men de huizingen der voornaamste ingezetenen. Kampongbuizen worden er niet geduld en toko's blijven er verre van. Zoo houdt de aloon-aloon ook der kleinste plaats haar karakter van welgedaanheid en deftigheid.

Welnu, de voornaamste aloon-aloon van Ned.-Indië, het Koningsplein in de hoofdstad, moest dan toch wel het voorbeeld geven van wat zulk een plein behoort te zijn.... en is helaas slechts de ruine van vroegere grootheid. Waar vroeger fraaie woningen stonden op ruime erven, en het uitzicht hadden op eene reusachtige groene vlakte, vindt men nu kantoren en pakhuizen tegenover cinema's (met al den smerigen aankleve van dien) met een voetbal-veld, omringd door eene schutting die zelfs in eene kampong niet getolereerd behoorde te worden.

Wanneer men zich een denkbeeld wil vormen van wat het Koningsplein vroeger was, blijft er nog slechts het hoekje bij en om het huis van de Chartered Bank over; de rest is, voor het grootste deel, der aloon-aloon van de hoofdstad onwaardig. Zelfs verrijst er jaarlijks een soort van stroo-dorp, en maakt de voormaals statige vlakte tot eene dorpskermis.

Indien de bevoegde autoriteit aan het Koningsplein eens een anderen naam gaf en het voortaan aanduidde met Passer Gambirplein. Zoo noemen de sado-bravo's het reeds, naar ik hoor. Het verdient geen naam meer te voeren, welke denken doet aan eenige relatie met de Kroon van Holland."

Welnu, ... gelooft men, zegt het *Nieuwe*, dat deze Brit zoo heelemaal ongelijk heeft? Langzaam aan, langzaam maar zeker, knabbelen de ratten, Gouvernementeele en Gemeentelijke, aan het mooie Koningsplein, net zoo lang tot er een bleekvelje van overblijft, hoogstens geschikt om er het onderspoed van den Volksraad op te drogen!

Inlandsch bijgeloof.

Eene lezeres van het *Nieuwe*, pensionhoudster te Batavia, schrijft aan dat blad:

„Onlangs is er, naar U weet, een panter in Salemba achter 't Carolus-ziekenhuis doodgeschoten.

Nu paat onder de Inlandsche bevolking het verhaal rond dat er een oud vrouwtje geweest is, dat naar haar zoon zoekt.

Die zoon is de doodgeschoten panter! Ze zal nu, omdat men haar zoon doodgeschoten heeft, vreeselijke wraak nemen. Een ieder, die geen armband draagt van de vezels van de miindjo-boom, zal zij meenemen. Zij is een boven-natuurlijk wezen, zooals van zelf spreekt.

Weltevreden en Mr. Cornelis zullen door een vreeselijke ziekte geteisterd worden, die heel wat slachtoffers zal maken.

Door een doekoen: toewan (!) Sajid Ali van Kwitang, is reeds uitgevonden wanneer die ziekte haar intrede zal doen.

Hij heeft in alle kampongs bekend laten maken:

dat niemand zich op Woensdag 15 Augustus, om 6 uur 's middags op straat mag vertoonen, want op dat uur, op dien datum, zal de booze geest zijn intrede doen, hier, en op Meester.

Is dat oude vrouwtje misschien de roode grootmoeder van dien rooden meneer, waar u 't onlangs over had?

Dat menschen, die zulke gekke dingen gelooven, gemakkelijk onder den invloed van zoogenaamde intellectueelen kunnen komen, kan ik me heel best voorstellen.

Al mijn baboe's (ik heb er 6) dragen nu zoo'n armband, en er zijn zelfs Chineezen, die dat doen..."

En dit geschiedt, voegt het *Nieuwe* aan het bovenstaande toe, in de hoofdstad van „Indonesië" in den jare 1928, in eene plaats waar de Volksraad zetelt, waar een Gemeenteraad is, beide met vrij wat Inlandsche leden, waar men struikelt over de Inheemsche intellectueelen, eene plaats met scholen en hoogescholen, met sport voor het volk, met theaters en bioscopen.

— Niet in het hartje van Nieuw-Guinea, neen: hier in Batavia gelooft de bevolking dat een oude juffrouw de mama is van een doodgeschoten tijger!

Er moet veel meer en veel vlugger „ontvoogd" worden, dan zal het wel beter gaan.

DIT DOET DE DALTON MET 10 TOETSEN

	125	35
plus	83	40
plus	1236	55
totaal	1400	32 S (in rood)
minus	728	31 —
rest	672	01 S (in rood)
minus negatief	772	01 —
saldo	100	00 (in rood)
plus	300	00
Totaal	200	00

	25	00
plus	25	00
totaal	50	00 S (in rood)
maal 4 =	200	00 S (in rood)
plus	75	00
totaal	275	00 (in rood)
	2456	80 Debet
	8765	43 — Credit
	650	43 Debet
	354	76 — Credit
	3405	63 Debet
	7540	36 — Credit
	10048	19 — Credit Saldo (in rood)

245	75	Debet
130	38 —	Credit
546	08	Debet
142	56 —	Credit
3405	63	Debet
345	08 —	Credit
975	64	Debet
542	30 —	Credit
4012	78	Debet Saldo (in rood)

PRIJS VANAF f 390 capaciteit 1 millioen

Van Nie & Co.

Medan — Tel. 177

Beroep op de Wet.

Hedenmorgen, aldus het *Soer. Hbl.* van 8 Augustus, werden wij heftig verrast door het volgende stuk, ons toegezonden door den heer Franzen alhier, van welk stuk het origineel is gericht aan den officier van Justitie te Soerabaja:

„Geeft eerbiedig te kennen, de ondergeteekende Rudolf Hendricus Franzen, lid van het Advies- & Administratiekantoor „Argus", wonende te Soerabaja Tamarindelaan 87 en kantoorhoudende aan de Chineesche Voorstraat No. 13;

dat hij een klacht wenscht in te dienen tegen de heeren H. van Loo en H. C. Zentgraaff als verantwoordelijke Hoofdredactie van het te Soerabaja gevestigde dagblad *Soerabajasch Handelsblad* wonende respectieveelijk aan de Goebeng Boulevard No. 19, en in de Javastraat No. 11 tezake:

dat gerequestreerden in het hen geredigeerde dagblad *Soer. Hbld.* van 1 Augustus 1928 hebben doen opnemen een bericht, in het redactioneele gedeelte van het derde blad, derhalve onder het hoofd „Vechtpartij in de Rechtszaal" waarin voor requestrant kwetsende bewoordingen voorkomen.

dat speciaal door het in dat bericht voorkomende gedeelte: Beklaagde werd bijgestaan door een procureur-bamboe, zekeren Franzen. Het begin was al goed, waar deze heer met een sigaret in den mond en den hoed op, de zaal binnen wandelde", requestrant zich beleedigd en gegrieft gevoelt,

dat ook verder in het bedoelde bericht het woord „procureurs-bamboe" wordt gebezigd, welke uitdrukking voor requestrant kwetsend is",

redenen waarom requestrant U Eled Achtbare eerbiedig verzoekt na onderzoek deze klacht wel te willen brengen voor den bevoegden rechter en tegen gerequestreerden vonnis te eischen volgens de Wet".

Gij ziet, beste lezer, hoe het leven is, zegt het *Soer. Hbl.* 's Morgens nog opgewekt en gezond, en een uur daarna deze onbarmhartige actie des procureurs. O, men zal den dag niet voor den avond loven!

Overigens: wij begrijpen niet wat in de aangehaalde zinsnede voor beleedigends schuilt. Er blijkt bijv. uit dat hij hoed en sigaar bij zich had, en dit zijn toch artikelen welke de gedachte wekken aan welstand, en standing. De kwaliteit van dien hoed is niet aan eene degradeerende beschouwing onderworpen, tóch die van den sigarder. Ook is niet gesuggereerd dat hij van deze voorwerpen een gebruik maakte dat met de goede vormen strijdt, bijv. dat hij den hoed in den mond had, en de sigaret op het hoofd.

Maar in ernst: indien iets beleedigends zou schuilen in de mededeeling dat hij met „een sigaret in den mond en den hoed op", de rechtszaal binnenkwam, begrijpt de heer Franzen van Argus dan niet, dat die handeling van hem vooral beleedigend zou moeten zijn voor den rechter die aldus door hem zou zijn beleedigd?

Of de Landraad zitting houdt in zijn eigen lokaal, dan wel in een kamponghuis, doet tot de zaak niets af. Zooals den Argus-man immers ook door den president is duidelijk gemaakt.

Poenale Sanctie de zondebok!

De *Loc* van 7 Aug. wijst op het (onjuiste) verbaal dat door sommigen steeds gelegd wordt tusschen de Poenale Sanctie en de aanslagen op assistenten, waarbij de „Enlcl" steeds den factor „klap" als hoogste troef uitspelen.

— Welnu, zegt de *Loc.*, deze hardnekkige critici die, als men niet oppast, er nog eens in zullen slagen de cultures van Sumatra in groote moeilijkheden te brengen, vergeten dat de contractant het in Deli veel beter heeft dan in zijn desa; dat er op medisch en hygiënisch gebied veel meer voor hem gedaan wordt; dat de ondernemers aan de uitvoerigste voorschriften gebonden zijn, en dat men ginds te werken heeft met het uitschot der bevolking van Java.

Dat men ervan ondernemerszijde goed aan zal doen, steeds minder vat aan critiek te geven en dat de leiding, speciaal der Sumatra-ondernemers, ten deze een taak heeft die steeds zorgvuldiger verricht moet worden, spreekt vanzelf. Er valt, wat betreft de werving en de toestanden op de meer afgelegen ondernemingen, zeker nog te verbeteren — en het is allereerst het belang der ondernemers zelf dit tijdig te doen.

Ten zeerste bevelen wij — zegt het blad — lezing aan van het verslag over de arbeidstoestanden in Zuid-Asahan. Daar constateert de Arbeids-Inspecteur zelf met bewondering, wat daar in enkele jaren onder de moeilijkste omstandigheden aan pionierswerk werd verrichtt. En diezelfde Arbeids-Inspecteur brengt rapport uit over de onderneming Soengei Roembia, waar een moord is gepleegd, die al dadelijk een lastig Volksraadsid de conclusie deed trekken, dat de „slechte toestanden" en „de Poenale Sanctie" er wel debet aan zouden zijn.

En wat blijkt nu? Dat men op Soengei Roembia guller betaalde dan elders; dat de arbeiders het er gemakkelijker hadden en de loonen ruim waren, kortom — de Arbeidsinspecteur constateert dat juist deze administrateur een warm hart had voor zijn werkvolk. En juist op zijn onderneming werd een massa-moord op een der assistenten gepleegd. Van verband met lang loon en larg werken en slechte behandeling was dus geen sprake; de moord werd gepleegd op een onderneming waar men een hoog loon betaalde, voor niet te lang werken en waar de behandeling goed was."

„Het zou een ijdele hoop zijn te meenen, besluit de *Loc.*, dat ook maar één der talrijke al dan niet te goeder trouw de Poenale Sanctie bestrijdende opponenten door dergelijke feiten tot andere gedachten zou komen. Bij de eerste de beste klapzaak pisten zij in den Volksraad weer honderd uit. Maar des te noodzakelijker is het om feiten, als hier vermeld, vast te leggen."

Het Regentschap X.

Het heeft er schijn van, dat gedeputeerden van West-Java de Bestuurshervorming willen doen slagen.

Zoo spreken zij, om geen hartstochten op te wekken bij publicatie van voor de Regentschapsraden minder aangename provinciale besluiten b.v. steeds van het Regentschap X.

Alhoewel we nu die nergens gevolgde gedragslijn, gelijk reeds vroeger door ons gezegd, niet kunnen appreciëeren — openbaarheid kan niet schaden —, zijn we toch niet ongenegen er verder het zwijgen toe te doen, schrijft het *A.I.D.*

Maar onder conditie. En die conditie is, dat gedeputeerden zèèl in „stijl" blijven.

Helaas echter — voor gedeputeerden — schijnt hun gedragslijn nog niet ten volle begrepen. In het laatst door ons ontvangen **Provinciaal Blad namelijk** wordt weliswaar weer van het Regentschap X. gesproken, maar in de overweging van het in dat blad opgenomen „desbetreffende" besluit wordt nevens gebiedend gezegd: zie *Sibld.* 1925 nummer 459. Daarin staat — wie X is.

Over dat ambtelijke lijforgaan beschikt nu óók de journalist, zoodat mede voor hem het gebod: zie *Sibd* 1925 nummer 459, slechts in alle onderdanigheid viel op te volgen.

En zoo kan, na nauwgezette lezing als twee de deel van onze „opdracht" slechts volgen de openbaarmaking, dat het het Regentschap Krawang was, dat een besluit van gedeputeerden thuis kreeg, waarbij goedkeuring aan een begrotingswijziging werd onthouden omdat, naar de meening van het toezichthoudend College, de post „bezoldiging van het personeel ter secretarie" te zeer was opgevoerd.

Den steller van het openbaar-geheime provinciale blad onze excuses.....

NEDERLAND

Indische oud-strijders gehuldigd.

Ridderdag te Arnhem.

De Bond van Ridders der Militaire Willemsorde heneden den rang van officier, is op 22 Juli te Arnhem bijeengeweest tot het houden van een tweetal ridderdagen.

Omstreeks half elf stelden de trompetters van het korps rijdende artillerie zich voor den uitgang van het station op om de ridders met hun fanfares welkom te heeten.

Hierna stelden de ridders zich op het Stationsplein op, waarna, voorafgegaan door tambours en hoornblazers van de IVde infanterie-brigade, een wandeling door de hoofdstraten werd gemaakt naar Musis Sacrum, waar het Gemeentebestuur de ridders wenschte te ontvangen.

Nadat koffie was aangeboden heette de burgemeester, mr. S. J. R. de Monchy, de ridders namens de Gemeente Arnhem hartelijk welkom.

Op voorstel van den burgemeester werd daarna gezamenlijk het Wilhelmus gezongen.

De voorzitter van den Bond, de heer J van Loggem, dankte den burgemeester en het Gemeentebestuur voor de waardige ontvangst en de hartelijke woorden.

Vervolgens werd de tocht door de stad voortgezet, weer voorafgaan door tambours en hoornblazers.

Op de Groote Markt stonden, naar de *N. Crt.* meldt, op de stoep voor het huis van den commissaris der Koningin, mr. S. baron van Heemstra en mevrouw van Heemstra, met oud-kolonel Hoefer en mevrouw-kolonel Oudendijk, die de ridders begroetten.

Nadat eenige bestuursleden waren voorgesteld, bood de voorzitter met een korte toespraak aan mevrouw Van Heemstra bloemen aan, terwijl de voorzitter der afdeeling Amsterdam, de heer Van Zon, aan mevrouw Hoefer bloemen aanbood.

Men marcheerde daarna langs de singels naar restaurant Royal, waar men de lunch gebruikte.

Tegen half drie werd met autobussen een tocht gemaakt naar het kasteel Doorwerth ter bezichtiging van het Legermuseum.

Toen de stoet daar aankwam stond op de binnenplaats van het kasteel een peloton rijdende artillerie met de trompetters, allen in groot-tenue, onder commando van luit. Van Lawick v. Pabst opgesteld, om den ridders de militaire eerbewijzen te brengen.

Nadat de trompetters eenige fanfares hadden doen hooren, sprak kolonel Hoefer, directeur van het Legermuseum, de mannen toe. Spr. verklaarde dat het hem goed deed, deze mannen, die zulke groote diensten aan het vaderland hebben bewezen, te mogen ontvangen, waarop de voorzitter met een kort woord antwoordde.

Het gezelschap werd te Bronbeek ontvangen door generaal Drijber, commandant van Bronbeek, en enkele officieren.

In de bijzitzaal sprak generaal Drijber de ridders toe, hen welkom heetende in deze Koninklijke stichting. Spreker wees er op, dat het hem bekend is, dat de O.-I. militairen, die voor 1920 gepensioneerd zijn en dus den tijd van Van Heutsz hebben meegemaakt, ontevreden zijn, omdat zij geen gelijkstelling van pensioen hebben gekregen met degenen, die later worden gepensioneerd en het dus zooveel gemakkelijker hebben gehad, en ook omdat de soldij verbonden aan de Militaire Willemsorde, niet is gelijk gebracht met de uitkeering aan broeders in den Ned. Leeuw, en daarom doet het spr. genoegen den ridders Bronbeek te laten zien omdat deze inrichting beantwoordt aan datgene, wat Koning Willem III er mee beoogde, nl. het verschaffen van een rustigen ouden dag aan hen die in Indië hebben gediend. Spr. hoopte dat men een aangename herinnering aan de stichting zal meenemen.

De voorzitter, de heer v. Loggem, dankte den generaal voor zijn hartelijke woorden.

Den volgenden dag ving in het I. T. A. theater de algemeene vergadering aan.

Zij werd geopend door den eere-voorzitter, den luitenant-generaal H. N. A. Swart, oud-vice-president van den Raad van Ned. Indië. Deze installeerde mr. J. Huges als erelid der vereeniging.

Onder langdurige toejuichingen deelde de voorzitter mede dat H. M. de Koningin zich bereid heeft verklaard om de functie van Beschermvrouwe van den Bond te aanvaarden

De heer Van Lennep uit Amsterdam, gedelegeerd lid van den Raad van Beheer van het Ridderfonds, deelde mede dat nadat de middelen van het Fonds dusdanig waren ingetreed dat aan de weduwen en weezen der Ridders na 1927 geen uitkeering meer kon worden gedaan, dank zij het particulier initiatief het fonds zeer belangrijk is aangesterkt. Niet alleen gaat de ondersteuning aan weduwen en weezen uit dit fonds, maar bovendien heeft de Raad van Beheer besloten om aan de Ridders van den Bond boven hun Ridderschap uit het eigen fonds een toeslag te verleenen van f 100 per jaar. Dit jaar zal op den verjaardag van de Koningin aan ieder der leden f 100 worden uitgekeerd.

Wellicht, zoo zeide de heer Van Lennep, zal ons voorgaan door de Raadslieden van de Kroon gevolgd worden.

Deze mededeelingen werden met daverend applaus begroet.

Twee jongens verdronken.

In den ochtend van 23 Juli, te omstreeks 10 uur waren de 9 jarige J. Witteman, woonende Jan van Houtkade en de 10 jarige W.v.d. Kwast van de Hoefstraat te Leiden, in een kano in de Rijn- en Schiekade aldaar, toen plotseling door onopgeheilderde oo zaak de kano omsloeg. De jongens verdwenen in de diepte.

De heer A. Tegelaar, die zich in de nabijheid bevond, begaf zich gekleed te water en heeft zich veel moeite gegeven de jongens te redden. Hetzelfde deden de heer J. P. Lanen, die zeer lang in het water is gebleven en de heer J. Fabel van het *Leidsch Dagblad*. Het gelukte hun echter niet de jongens naar boven te krijgen. Tenslotte kwamen de brugwachters Turk en Post en de politieagent Lekkerkerkerinks met dreggen aan, waarmede de jongens op het droge werden gebracht. Zij werden binnengedragen bij dr. Von Schmidt en bij de wasscherij van den heer G. Dekuis. De inmiddels gewaarschuwde eerste hulpdienst, waarvoor dr. Horst en dr. Jacobi te hulp kwamen, heeft langen tijd getracht de levensgeesten op te wekken, terwijl eveneens een zuurstofapparaat der lichtfabrieken dienst deed. Het is echter, zoo meldt men aan de *N.C.*, niet gelukt de jongens tot het bewustzijn terug te brengen.

Op de „Insulinde" haperi iets."

Men schrijft uit Rotterdam 24 Juli aan de *Tel.* van deskundige zijde:

Kort nadat de hygiënische autoriteiten aan boord van de binnenkomende „Insulinde" waren gegaan, werd een communiqué uitgegeven, dat aldus aanving:

„Uit de ingewonnen informaties en het onderzoek van passagiers en bemanning schijnt het meest waarschijnlijk, dat de ziektegevallen aan roodvonk-besmetting zijn toe te schrijven."

Deze mededeeling, opgesteld door den directeur van den Gemeentelijken Geneeskundigen Dienst te Rotterdam, in overleg met de aanwezige vertegenwoordigers van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, zou zeker niet in dezen vorm zijn gedaan, indien men hier niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te doen had. Deze overweging heeft in deskundige kringen ongetwijfeld eenige verbazing gewekt en de vraag doen opkomen, waarom deze mededeeling door den scheepsarts, of via dezen door de directie van den Rotterdamsche Lloyd, niet eerder is gedaan.

Ware de diagnose roodvonk tijdens de reis gesteld, dan zou er geen geden zijn geweest die te verzwijgen. De paniekachtige stemming, die er aanboord toch reeds heerschte door het betrekkelijk groote aantal ernstige ziekte- en sterfgevallen, zou er zeker niet door zijn vergroot. Uit de berichten echter die van de reis tot ons land doordrongen, krijgt men den indruk, dat de ziekte is miskend. Zijn de verschijnselen inderdaad voor roodvonk typisch geweest, dan is er een ernstige kunstfout begaan! De vraag dringt zich op, of de scheepsarts niet nagelaten heeft, bij behoorlijk licht de geheele lichaamshuid der patiënten te onderzoeken. Een roodvonk-uitslag laat zich dan niet over het hoofd zien. Een andere voor de hand liggende vraag is deze, of er bij de reconvalescenten geen vervelling viel waar te nemen, hetgeen ook een duidelijke aanwijzing ware geweest.

Nu weet ik zeer goed, dat er ook roodvonk zonder uitslag voorkomt en zoeke gevallen vormen een puzzle voor den medicus. Het is echter hoogst onwaarschijnlijk, dat men hier met een atypischen vorm der ziekte te doen heeft gehad, want anders valt het niet te begrijpen, hoe de hygiënisten die bij Rotterdam aan boord kwamen, zoo spoedig met hun diagnose gereed waren, en dat nog wel terwijl er geen zieken meer aan boord waren.

Dat wij vóór de aankomst van het schip in Rotterdam steeds berichten over ernstigheidstoetsteking kregen, behoeft ons niet te verwonderen. Angina is een van de typische verschijnselen van roodvonk. Soms doen zich nu ernstige complicaties in den vorm van secundaire infecties van de amandelen met streptococcen voor. Deze laatste kunnen ten slotte het geheele ziektebeeld beheerschen en, door de bloedvergiftiging die ze teweegbrengen, zelfs den dood ten gevolge hebben. Maar de roodvonk is dan toch de primaire ziekte geweest.

Van twee één: óf de ziekte is tijdens de reis herkend (de minst waarschijnlijke veronderstelling) maar dan had men daarvan tijdig mededeeling moeten doen en zich niet in geheimzinnigheid moeten hullen;

óf de ziekte is tijdens de reis niet herkend en dan is er een medische kunstfout begaan, temeer waar het voor de aan boord gekomen medische commissie mogelijk bleek, de diagnose zelfs nog achteraf te stellen.

Hoe men 't ook beschouwt, hier hapert iets. De definitieve oplossing van het geval zullen wij hebben te verwachten van het officieel rapport dat, naar wij hopen, binnenkort kan worden tegemoet gezien. Misschien zal er dan nog aanleiding zijn voor een nabetrachting, ook met 't oog op de klachten over verpleging en behandeling der zieken aan boord, die door sommige passagiers zijn geuit.

Bijna ontvoerd.

Onlangs op een avond om ongeveer half twaalf zag een agent van politie te Schiedam, dat op den Rotterdamschen dijk twee meisjes van plm. 20 jaar uit een in volle vaart rijdende auto sprongen en tegen de straatstenen smakten. De auto reed met snelle vaart in de richting Rotterdam. De verwondingen van beide meisjes bleken gering te zijn.

Zij verklaarden genaamd te zijn G. van R., 21 jaar, en G. H., 18 jaar, uit Schiedam. Zij hadden kennis gemaakt met twee heeren in een café aan het Broersveld, die aanboden hen naar huis te brengen te Schiedam. De meisjes stapten in, doch toen zij bemerkten, dat de bestuurder in de richting Rotterdam reed, sprongen zij er uit, daar de chauffeur op hun verzoek niet wilde stoppen, vertelt het *Vad.*

BRAND- & DIEFSTALVERZEKERING

op INBOEDELS

HANDEL MIJ. GÜNTZEL & SCHUMACHER

Assurantie-Afdeeling

Scheepsbrand te Rotterdam.

Te Rotterdam is onlangs brand uitgebroken in de ruimen van het Grieksche s.s. „Nereus", dat aan de werf van de Rotterdamsche Droogdok Mij. lag. Het schip was oorspronkelijk bestemd voor het vervoeren van bevroren vleesch. Kortgeleden was het vaartuig echter van eigenaar veranderd, dit zou ingericht worden voor de gewone vrachtvaart. Daartoe moesten de vriesruimen worden omgebouwd. In den morgen van 20 Juli was personeel van Frank Rijsdijk's Industrieele Ondernemingen te Hendrik-Ido-Ambacht in ruim vier bezig met het wegbranden der schotten. Waarschijnlijk zijn toen vorken in het zeer brandbare isolatiemateriaal, waarvoor voornamelijk kurk gebruikt wordt, gevallen. Hierdoor ontstond brand. Het vuur breidde zich snel uit, zóó, dat dikke rookwolken uit het ruim opstegen. In allerijt moesten vele flesschen ammoniak, welke in aangrenzende ruimen lagen, in veiligheid gebracht worden. Gemiddeldijk werd door personeel van de R. D. M. met een straal van het terrein aan de blussching begonnen.

Een in de nabijheid liggende drinkwaterboot stortte, naar de *Tel.* meldt, den geheelen watervoorraad op het schip uit. Spoedig werd ook de motorspuit van de R. D. M te werk gesteld. Inmiddels was de brandweer ter plaatse verschenen. In de ruimen 5 en 8 werden toen gaten gemaakt, waardoor slangen naar het brandende ruim werden gelegd. In totaal werd met 24 straten water gegeven, waarvan 15 van de drijvende stoomspuit. Met de vaste straalpijp van de „Havendienst IV" werd de huid van het schip, welke in den aanvang wit gloeiend stond, dat gekoelden. Door den rook was de vuurbaard zeer moeilijk te bereiken. Eerst nadat personeel van de afd. brandblosschmiddelen met rookmaskers in het brandende ruim was afgedaald kon de blussching vorderen, doch men had nog den geheelen middag voor nabiussching noodig.

'n Fantastisch jongmensch.

Een bewoner van de Pieter Vlamingstraat te Amsterdam, bemerkte onlangs dat er iets niet in orde was in een kleine drukkerij, welke tegenover zijn woning gelegen is. Hij ging er heen en bevond, dat er inderdaad een zonderling voorval had plaats gehad. De jongdige drukkersnecht lag op den grond en was met een touw vastgebonden. Dit touw was om zijn beenen geknoopt, liep achter den ing naar den nek en bereikte zoo aan den voorkant de handen, die ook gebonden waren. Een doek was voor den mond geknoopt.

De politie van het bureau Linnaeusstraat werd er bij geroepen. Het bleek, dat de jongen buiten Westen was gemaakt, westelijke Geneeskundige Dienst ook bij deze gebeurtenis betrokken werd. De jongen kwam echter spoedig weer bij, zoodat de wagen ledig terugging.

De commissaris de heer J. W. Haarman nam den jongeling een verhoor af. Deze verklaarde, dat hij de eenige is, die in het kleine drukkerijtje werkt. 's Middags ging plotseling de deur open en traden twee mannen binnen. De grootste van dit tweetal gaf hem een slag, waardoor hij bewusteloos geraakte. Wat er verder gebeurd is, wist hij niet.

De politie twijfelde van het begin reeds aan het verbaal, omdat waargenomen was, dat de doek vrij los voor den mond gebonden was, terwijl ook de wijze waarop het touw geknoopt was, nog al zonderling te noemen viel. Nadat de commissaris deze opmerkingen gemaakt had, kwam de jongeling met een tweede lezing, die nog onwaarschijnlijker was dan de eerste. Het binden zou geschied zijn door een kameraad en de bedoeling van beiden zou zijn de aandacht op den drukkersknecht te vestigen en zoo geld te krijgen.

Toen ook dit verhaal geen geloof vond, werd de derde lezing gegeven en deze werd geaccepteerd.

De jongeman had zichzelf gebonden. Hij was dankij met zijn werk achter en om de aandacht van den patroon hiervan af te leiden, haalde hij de grap uit. Verder had hij 100 vel verknoeid, terwijl 50 hem toegestaan waren.

Nadat de commissaris hem een flink standjs had gegeven, werd de fantastisch aangelegde drukkers-assistent weggezonden.

Met dat al heeft het gebeurde in de buurt toch nog vrij wat sensatie verwekt, deelt de *Tel.* mede.

DE WONDERBAARLIJKE VEERING VAN DE IS VOOR ALLE NIEUWE GEBRUIKERS EEN

BUICKS, OPENBARING!

Er zijn geen gaten meer in den weg!
Alle wegen zijn plotseling geasfalteerd!
Geen vervelende bochten meer in den weg!
Het stuur blijft onder alle omstandigheden even licht!
U kunt rustig lezen in de auto!
enz. enz.

Agente voor Noord-Sumatra

N. V. Sumatra Motor Company

MEDAN PADANG

Felle brand te Haarlem.

Ernstig ongeval.

Hoog opgaande grijze rookkolommen ten Noord-Oosten van de stad deden te Haarlem in den avond van 19 Juli te ongeveer 8 uur vermoeden, dat in die richting, dus naar den kant van Spaarndam, een brand was uitgebroken.

In korten tijd gingen dan ook honderden per auto, per fiets en te voet derwaarts om te zien waar het vuur woedde. Het bleek dat één der gebouwen van de N.V. Haarlemsche Scheepsbouw Mij. in lichte laaie stond. Het complex gebouwen waartoe het brandende gedeelte behoorde, is niet gemakkelijk te bereiken. Aan de eene zijde wordt het begrensd door het Spaarne, dat zich hier in breede bochten door het polderlandschap slingert. Af en toe vaart hier een pont over, de eenige verbinding tusschen de beide oevers. Verder liggen rondom de gebouwen weiden, die slechts doorsneden zijn door een mul zandpad, dat moeilijk begaanbaar is. Nu kon men er in het geheel niet passeeren daar er een groot aantal toeschouwers stond om te genieten van het buitengewone schouwspel dat een brandend gebouw altijd geeft.

Toen wij het vuur naderden, aldus een *Tel.*-correspondent, was een scherp geknetter hoorbaar, met af en toe een harden slag, die even bleef nadreunen. Het bleek ons, dat de brand hoofdzakelijk woedde in het houtmagazijn en de timmerwerkplaats.

Om zes uur hadden de laatste werklieden, die overwerk verrichtten, de werf per pont verlaten. Alles was toen zoosls het behoorde te zijn. Om ongeveer halfacht merkte een werkman der fabriek, Van Koolen, die aan de overzijde van het Spaarne fietste, dat uit de gebouwen een verdachte rookwolk opstaeg. Hij nam een hoofje en spoedde zich er onmiddellijk heen. Onderweg waarschuwde een schipper politie en brandweer, die zeer spoedig ter plaatse waren, hetgeen nog niet wilde zeggen, dat er gesproten werd, want de brandspuit stond midden in de weide en trachtte water te halen uit een ondiep polderslootje. Het houtmagazijn grenst aan een pakhuis waar een groote benzine- en olievoorraad lag opgeslagen. Geen wonder dat de aanwezigen buitenewoon schrokken toen zij zagen waar het vuur was ontstaan.

In hun haast om binnen te dringen gebeurde er een ernstig ongeval. Van Koolen sloeg een ruit in om een gemeld weg te schieven. Door de glasscherven werd hij zoodanig gewond, dat zijn polsslagader werd geopend. En hevige bloeding volgde, die door het leggen van een noodverband eenigszins werd gestelpt. Het slachtoffer was echter geheel buiten kennis en moest door den ongevallendienst naar zijn huis vervoerd worden. Zijn toestand baarde groote zorg.

Inmiddels was ook aan den brandwacht Roelofs een ongeval overkomen. Hij viel van geringe hoogte op een hoop sintels en werd daardoor op verschillende plaatsen deerlijk gekwetst. Ook hij werd door den ongevallendienst naar huis vervoerd.

In de houtloods waren tal van half gereed staande binnenbetimmeringsstukken voor het in aanbouw zijnde schip „Generaal Verspijck" opgeslagen, die lustig brandden en groot gevaar voor de omgeving opleverden. Eerst omstreeks halfnegen, toen het grootste gedeelte van het gebouw was uitgebrand, gelukte het de brandweer water te geven, en wel door de baby motorspuit, die op een pont in het Spaarne stond. Het was juist op tijd, want reeds begon het oliepakhuis vlam te vatten. Ook de in de weide opgestelde spuit ging eenig water geven. Toch gelukte het nog niet den brand meester te worden, daar het vuur in de houtvoorraden gretig voedsel vond. Tegen den allengs donker wordenden avondhemel leverde de vuurgloed, die in het water van het Spaarne weerspiegeld werd, een prachtigen aanblik op. Met zijn telkens opflikkerenden vlammenschijn verlichtte de brand de duizenden, die zich langs den oever hadden geschaard.

Ongeveer tegen 11 u. gelukte het de brandweer, die onder leiding van commandant Van den Broek stond, het vuur meester te worden. Hiermede was een zeer dreigend gevaar voor de geheele omgeving bezworen.

Omtrent de oorzaak valt niets met zekerheid te zeggen. De schade, die zeer belangrijk is, wordt geheel door verzekering gedekt. Op het terrein van den brand waren tal van stedelijke autoriteiten aanwezig.

„Alles aus Liebe".

Onder groote belangstelling, vooral van de balie en de pers, deed in den morgen van 20 Juli te elf uur de Vacantiekamer der Haagsche Rechtbank, zooals ons reeds geseind werd, uitspraak in de civiele zaak Marischka contra *De Residentiebode*. Marischka had zooals men weet, het R.-K. dagblad laten dagvaarden ter zake van beleediging en aantasting van eer en goeden naam, omdat dit blad over de revue geschreven had als van „Weensch vuil".

De Rechtbank ontzegde aan eischer i.c. Marischka, de primaire vordering van beleediging, op grond, dat aan gedaagde als dagblad niet het recht mag worden ontzegd vertoningen als bedoelde als vuil te kenmerken, als zij haar vuil acht, al had, naar de Rechtbank meende, dit ook gematigder gezegd kunnen worden. Uit de ten laste gelegde uitdrukking, verklaarde de Rechtbank verder geen opzettelijke aantasting van eer en goeden naam van den leider der revue te zien. Derhalve kan hier de subsidiare vordering, een onrechtmatige daad, naar 't oordeel der Rechtbank niet volgen. Eischer werd veroordeeld in de kosten van het geding, zijnde f 200.

Bij overwegingen voerde de Rechtbank volgens de *Tel.* nog aan, dat uit de statuten blijkt, dat het blad zich er terecht op kan beroepen het algemeen belang te hebben willen dienen. Het beroep van gedaagde, dat een N.V. niet in rechten kan worden vervolgd, achtte de Rechtbank ongegrond.

Voor eischer was opgetreden mr. J. H. G. Bekker, voor gedaagde mr. A. C. E. M. de Groot.

GEMENGD NIEUWS

„Mijn broer Alfonso".

In alle groote families komen elementen voor, die men liever niet als verwanten erkent, hetzij omdat ze te weinig representabel zijn, hetzij omdat ze zich misdragen en veel geld kosten. Koninklijke families met haar wijde vertakkingen lijden er sterk onder.

De Spaansche dynastie der Bourbons, met haar talrijke zijtakken zooals die der Beide Siciliën, Parma, Orléans, wordt wel in het bijzonder getroffen, zegt het *Algem. Hbl.* Nauwelijks was men te Madrid van den schrik bekomen, dien Don Fernando van Bourbon, een achternefef van Koning Alfonso XIII, verleden jaar December teweegbracht, toen hij wegens verduistering te Fontainebleau werd gearresteerd, of de familie wordt opnieuw in opspraak gebracht door prins Louis van Bourbon, aithans iemand, die zich daarvoor heeft uitgegeven en in Boedapest is opgepikt. Hij verzekert niet meer of minder dan den broeder van Koning Alfonso te zijn, gesproten uit het morganatisch huwelijk, dat Alfonso's vader, Koning Alfonso XII, met een zekere Senora Glykis had aangegaan. Krachtens een oude Spaansche wet had hij daartoe het recht, toen het huwelijk met Maria-Christina van Oostenrijk hem slechts dochters en geen zonen bracht. Te elfder ure echter kwam de tegenwoordige Alfonso toch nog op de wereld, nadat zijn vader reeds zeven maanden overleden was.

Senora Glykis werd uit Spanje gezet en vestigde zich met haar zoontje achtereenvolgens in Italië en Griekenland. Het zoontje is inmiddels veertig jaar oud, Amerikaansch Staatsburger geworden en lijkt als twee druppelen water op Alfons uit het Escurial te Madrid. Reeds lange jaren is hij bezig zijn erkenning als prins van Bourbon te bewerken. Zelfs zou hij het Permanente Hof van Int. Justitie in Den Haag er in hebben gekend, dat hem echter zou hebben geantwoord, dat het zich niet bezighoudt met hoedertwisten! En nu is hij, omdat hij te Boedapest namens een Amerikaansche financieele groep over een leening van vijf millioen dollar kwam praten voor den aanleg van een tuinstad, door de politie opgepakt.

Intusschen heeft het Spaansche Gezantschap te Boedapest ontkend, dat er eenige verwantschap bestaat tusschen dezen „avonturier" en Koning Alfonso. Maar voor alle zekerheid heeft zij het Hongaarsche Ministerie van Binnenlandsche Zaken verzocht den vreemdeling uit het land te verwijderen.... Waarom eigenlijk, als het toch geen familielid is?....

De moord op Obregon.

Senor Luis Morones, de voorzitter der Mexicaansche arbeiderspartij en van het Mexicaansche Vakverbond, die naar men weet minister van Handel, Nijverheid en Arbeid is, heeft een telegram aan de *Daily Herald* gezonden, waarin hij zegt dat de Mexicaansche arbeidersorganisaties haar protest voegen bij de algemeene verontwaardiging des lands tegen de vreeselijke misdaad op generaal Obregon gepleegd en dat zij vertrouwen, dat de maatregelen, waarop de president der Republiek persoonlijk toezicht houdt, door de openbare autoriteiten zullen worden uitgevoerd en dat het moordzakelijke onderzoek zal leiden tot voorbeeldige bestraffing van den misdadiger.

Volgens Morones heeft de moordenaar verklaard, dat hij de eenige is, die voor de daad verantwoordelijk is en dat hij generaal Obregon heeft gedood omdat hij wilde dat Christus de Koning oppermachtig zou regeeren in Mexico.

Een oud-politieagent heeft, naar Morones nog meedeelt, in den moordenaar een der kameraden herkend van de bedrijvers van den bomaanslag op Obregon in December van verleden jaar.

Het manifest van Calles.

De Mexicaansche legatie in Den Haag ontving volgens het *Algem. Hbl.* van het Departement van Buitenlandsche Zaken in Mexico den tekst van het manifest van president Calles.

De ongehoorde misdaad, waardoor de gekozen president van de Republiek, generaal Obregon, om het leven is gekomen, heeft, aldus Calles, door het laffe complot en door de sociale verwarring, die is veroorzaakt, alsook door dit beschamend precedent, de natie met gerechtvaardigden rouw vervuld en er bestaat geen eerlijk denkend wezen, waar dan ook, dat haar niet met de diepste verontwaardiging afkeurt.

De Regeering is vastbesloten al haar wilskracht te gebruiken, teneinde de wettelijke straffen toe te passen, niet alleen op den feitelijken dader van dit niet te qualificeeren misdrijf maar ook op hen, die zouden kunnen worden geïdentificeerd als de geestelijke daders van dit misdrijf, dat de nationale instellingen en het crediet van de Republiek zoo diep treft; om dit te bereiken zal de Regeering van de grootste activiteit blijk geven.

De president doet voorts een beroep op alle revolutionnaire groepen om alle kleinzielige gevoelens te laten varen en eensgezind van geest, eendrachtig mede te werken, met vertrouwen, geestdrift en volharding, aan de totstandkoming van het grootsche gebouw der nationale welvaart, die allen zoo zeer aan het hart ligt.

Calles verklaart voorts, dat overal in de Republiek de orde onveranderd gehandhaafd wordt en dat dit verder ook zoo zal blijven; dat is volgens hem het plechtigste bewijs der algemeene afkeuring van den gekozen mandataris; de Regeering zal haar zelfde gedragslijn volgen: het land door ordelijk verdiedt tot bloei te brengen, want de orde is het die de uitoefening van de rechten der burgers waarborgt. Zij lijden onder zulke ernstige misstanden en het is tijd dat daaraan een eind komt voor de eer en het decorum van de natie.

Een révell in Griekenland.

De alg. secretaris van den Amerikaansche Kerkenbondsraad, ds. Samuel Mac Crea Cavert, beschrijft in de *Diaspora* een godsdienstige opleving in de Grieksche kerken, waarheen hij onlangs een studiereis heeft gemaakt. Hij zegt, dat de naam dezer opwekking „evensbroederschap" is en een goede belofte inhoudt voor het geestelijk leven niet alleen van de kleine Protestantsche kerk in Griekenland, maar ook van de Grieksch-Kath. kerk. De prediking in de kerken en het godsdienstonderwijs oogsten in de eerste plaats daarvan de vruchten, voorts ook de inwendige zending. De leeken, die in den arbeid medehelpen, leggen een geloofte af om in hun beroep en omgeving te blijven.

Horatio Bottomley.

Horatio Bottomley, het vroegere Engelsche Lagerhuislid, dat nog niet zoo lang geleden uit de gevangenis werd ontslagen, waar hij een langdurige straf uitzat wegens het destijds geruchtmakende verduisteringsproces, operide eenigen tijd geleden tegen de Londensche uitgevers Hurst en Blackett een actie wegens smeadschrift lezen we in het *Algem. Hdbl.* Deze uitgevers hadden zich geleend tot de publicatie van een boek, getiteld „The Real Horatio Bottomley" geschreven door Henry James Houston, die vroeger in dienst van Bottomley heeft gestaan. Het geding is voor geweest. Bottomley klaagde er over, dat bepaalde passages in genoemd boek hem chantage ten laste legden, een beschuldiging, die hij afwees. Bottomly voerde zelf zijn verdediging. De rechter erkende, dat het niet aan twijfel onderhevig was, of het boek beschuldigde Bottomley van chantage. Hij meende, dat de jury er rekening mede had te houden, dat Bottomley door een jury was schuldig bevonden aan verduistering van 150 000 pond en dat drie rechters hem schuldig hadden bevonden aan het gebruik van dieigamenten om zich te mengen in den loop van het recht. De gedagvaardigen moesten er de jury echter van overtuigen, dat Bottomley zich had schuldig gemaakt aan chantage op het moment, dat het boek was gepubliceerd.

De gedaagden voerden ter verdediging aan, dat Bottomley iemand was van zoo slechte reputatie, dat aan zijn naam geen schade meer kon worden gedaan.

De jury nieef een uur en een kwartier in Raadkamer, doch kon niet tot overeenstemming komen.

De buitenlandsche arbeidskrachten.

Te Fransche plattelande.

Herhaaldelijk worden statisti-ken gepubliceerd over het aantal vreemdelingen, die in Frankrijk werkzaam zijn, doch weinig is er bekend omtrent de hoeveelheid grond, welke buitenlanders, hetzij als bezitters, hetzij als boeren, bebouwen.

De Landbouwvacademie heeft thans ter kennis gebracht, dat niet minder dan een half millioen ha van de totale 13.600.000 ha bouwland in handen van buitenlanders zijn. De toeneming in de vestiging van buitenlanders dateert van de jaren na den oorlog.

Ruw berekend hebben van de 1.500.000 buitenlanders, die tusschen 1918 en 1926 naar Frankrijk zijn gekomen, bijkans de helft arbeid op het plattelaad gevonden. Hetgeen Frankrijk, dat evenals andere landen niet hoofd moet bieden aan den trek der landbouwers naar de groote steden, slechts welkom is.

Slaapwagens 2e klasse.

Vanwege de Algemeene Reisbureaux der Comp. Int. des Wagons Lits wordt medegedeeld dat met ingang van 1 Augustus j.l. ook in Frankrijk slaapwagens 2e klasse op de lijnen der P. L. M. loopen. Tot dusver konden op deze lijnen alleen reizigers 1e klasse van de slaapwagens gebruik maken.

Saccharine in . . . brokken cement.

Den 23sten Juli zijn Poolsche Douaneambtenaren een groote saccharinesmokkelarij op het spoor gekomen. Bij het onderzoek van een uit Oppeln binnenrijdenden, voor een firma te Krakau bestemden, wagon met cementblokken bleek, dat in die blokken ongeveer 3000 K.G. saccharine ter waarde van 140.000 zloty [40.000 gulden] verborgen waren seinde *Woff* aan de *Tel.*

Verder zijn bij een koopman gesmokkelde gouden voorwerpen en juweelen tot een waarde van een half millioen zloty [140 000 gulden] gevonden, terwijl eindelijk nog andere smokkelwaren tot een beloop van 200.000 zloty [60 000 gulden] zijn in beslag genomen. De daarbij betrokken personen zijn gearresteerd.

Na het proces te Colmar.

Het *W. B.* meldt dat de president van de Rechtbank te Colmar, voor welke de zaak der autonomisten is bersch t, een bronzen beeld ten geschenke heeft gekregen, hetwelk de Pflichtsvervulling voorstelt. Hetzelfde was reeds voor eenigen tijd ten opzichte van den procureur-generaal geschied.

BEURS EN HANDEL

Beurs van Amsterdam.

(Gyselman & Stemp Tel. Medan 781).

Slotkoersen Amsterdam 16 Aug. '28.

Deli Mij.	437	plus	10
Deli Batavia Tabak	545	„	4
Van Gelder	268	„	4
Guntzel	142	min	1
Bandsr Rubber	166	plus	4
Deli Bat. Rubber	170	„	1
O. J. Rubber	279	min	1
Serbadjadi	188	„	1
Aequator	77	plus	1
Koerintji	137	min	3
Centrale Suiker	83		—
Jurgens	285		—
Holl. Sum. Tabak	180		—
North American	72		—
Nievelt Goudriaan	115		—
Vorstenlanden	172		—
Sungkep Tin A	259	plus	2
Cert. Ned. Handel Mij	180	„	1
Handelsvaak	171		—
Kol. Bank	267	„	4
H. V. A.	723	„	7
Poerworedjo	116	„	5
Unie	205	„	1
Japanlijn	130		—
K. P. M.	228		—
N. I. S.	228	min	1
Sem. Cheribon	172	plus	2
Simau	530	„	10
Redjang	155	min	4
Java Bank	312		—
Escompto	88		—
Internatio	297	plus	2
Lindeteves	158		—
Amrem	300	min	3
Amrem Nat. Bezit	290	„	4
Basilam	101	„	4
Amst. Rubber	240	plus	5
Soerow.	238	min	2
Gedeh	225		—
Kon. Petroleum	439	plus	5
Tarakan	400		—
Indië 1916/7	101½		—
Indië 1923 D.	101		—
$ 1 en 11	104		—

Wisselkoersen.

A'dam-London	12.10¼	—
A'dam-New-York	2.49⅜	—
A'dam-Parijs	9.74	—
A'dam-Java	99½	—
Prolongatie	4¾	—

Olies en suiker gevraagd, rubber vast.

Beurs van Amsterdam.

(Buitenlandsche Bank Medan Tel. 578).

	9 Aug.	16 Aug.
Javasche Bosch Expl. Mij.	106	112
Holl. Kunstzijde	217	216
Maebubee	190	188
Int. Viscose	100	100
Deli Batavia Rubber	171	170
Serbadjadi	192	189
Vico	136	139
H. V. Amsterdam	690	727
Deli Batavia Mij.	542	545
Deli Maatschappij	432	438
Oostkust	198	190
Senembah Maatschappij	535	532
Bethlehem Steel	57	58
Rubberprijs Jan./Mrt. A'dam	55	54ct.
Erie Spoorweg	22	—
New York Ontario	27	28
Wabash Railway	72	74
U. S. Steels	139	144
„ „ Leathers	44	46
Studebaker Corp	71	74
McKeesport Tin Plate	67	—
General Cigar	61	60
Blanston	116	115

Beursstemming New York, vast.

AGENDA.

Gouverneur van S. O. K. Maandag, Woensdag en Vrijdag 9 tot 12 uur.

Ass.-resident van Deli en Serdang, elken werkdag van 9 tot 12 uur.

Burgemeester van Medan, Maandag, Woensdag en Vrijdag van 9 tot 12 uur. Tel. bureau 600, huis 989.

Gewestelijk secretaris, dagelijks 10–12 uur.

J. M. Nelissen, wethouder voor techn. en grondzaken, elken Vrijdag van 11—12 uur v.m.

J. de Waard, wethouder voor financiën en Gemeentebedrijven, elken Vrijdagmiddag van 4—5 uur.

Theosofische bibliotheek, elken Maandag-avond en op de avonden vóór de hari-besar, 5—6 u. n.m., Poloniaweg 19. 2 Boeken gratis verkrijgbaar, ook voor niet-leden.

Schaakclub elken Vrijdagavond 7.30 uur. kl. zaal Medan Hotel.

Afd. Medan der R. V. V. Spreekuur presidente Donderdagmorgen van 9—12 uur Kanonnenweg 11 (paviljoen).

Spreekuur Naaiafdeeling 's Donderdags morgens 9—12 uur. Baboerapark 4 (paviljoen).

Bibliotheek van het Oostkust van Sumatra Instituut (gebouw D.P.V.). Geopend 's Woensdags 6—7.30 n.m. of op schriftelijke aanvraag.

Predikant Prot. Kerk. Maandag van 9 tot 12 uur.

Pro Juventute, spreekuur voor belanghebbenden elken Maandag 5.15 uur n.m. in het gebouw van de Weeskamer.

Secretaris Hulpfonds O. v. Sumatra, Kleerenafdeeling v. h. Hulpfonds. Maandag van 9 tot 12 uur, gebouw Loge Deli, elken Vrijdag 6—7 n.m.

Huis voor ouders en opvoeders. Avrosgebouw 2de verdieping. Geopend op den 1en en 16en der maand van 10-12 u. v.m.

17 Aug. Medan-Hotel: opening van de schilderijen tentoonstelling Fritz. Skell. 7 uur n.m.

17-23Aug. Kleine zaal Medan-Hotel: Schilderijen tentoonstelling van Fritz Skell.

19 Aug. Zwembad: uitreiking der prijzen voor de zwemwedstrijden. 10 uur v.m.

20 Aug. D. P. V. gebouw. Kinder Vacantie kolonie, algemeene vergadering 8 uur n.m.

23 Aug. Deli bioscoop. Voorstelling van de film „Mooi België". Half 10 uur.

23 Aug. Witte Societeit. Delische Kunstkring. Concert van K. U. Seige en dr. E. Kornauth. Half acht n.m.

24 Aug. Medan-Hotel: Lezing van commissioner W.B. Palmer over het Leger des Heils.

27 Aug. Medan Hotel. Ver. voor Detailhandel; algem. vergadering.

ASBEST IN BLADEN
ASBESTKOORD
HENNEPPAKKING
MANGATPAKKING
KEHDING

Zoojuist verschenen:
SCHETSEN
uit het leven van
NOMMENSEN
den apostel der
BATAKKERS
DOOR
J. H. HEMMERS
Prijs f 3.50
BOEKHANDEL
DELI COURANT

GANCIA
GANCIAVERMOUTH (rood & wit)
Importeurs: Handel Mij. Güntzel & Schumacher.

CHEVROLET

's-Werelds Hoogste Automobiel-waarde

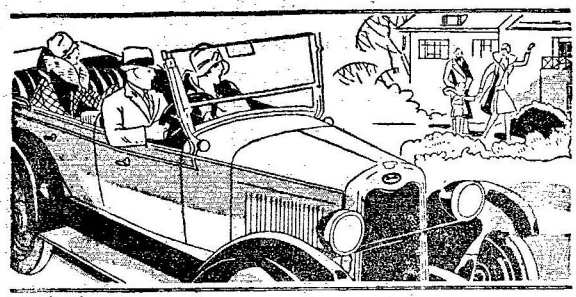

CHEVROLET is de prijswaardigste wagen op de hedendaagsche automobielmarkt. Vier millioen eigenaars zullen dit onderschrijven. Het feit, dat Chevrolet thans de populairste automobiel ter wereld is, geldt hiervoor als een onomstootelijk bewijs.

En ook in 1928 handhaaft Chevrolet zijn leidende positie, want de 1928 Chevrolet is Grooter en Beter dan ooit tevoren.

De wagen is 10 c.M. langer — bezit de veiligheid van vierwielrammen — heeft thermostatische controle op het koelwater en magnifieke nieuwe Duco kleuren.

Daarenboven biedt Chevrolet het comfort van semi-elliptische veeren met ingebouwde schokbrekers en nog tientallen andere belangrijke eigenschappen, alle kenmerken van groote wagens.

Toch kost de 1928 Chevrolet niet meer dan vroeger!

* * *

Prijzen:

Toerwagen	f 2.095.—
Sedan	f 2.745.—
1½ ton Vrachtauto-chass.	f 1.975.—
Bestelwagen-Chassis	f 1.545.—

(te Batavia)

N. V. AUTOMOBIELHANDEL KOEK & Co.

Medan — Padang — Langsa — Sibolga — Tebing Tinggi — Pematang Siantar — Kota Radja — Tandjong Balei — Fort de Kock

---

PICCALILLY

De PICCALILLY van Tieleman & Dros heeft een geurigen, pittigen smaak, zonder echter in het minst te scherp te zijn. Ge proeft de jonge groente, de geurige azijn, de smakelijke kruiden en de fijne mosterd.

Wanneer Ge Tieleman & Dros' Piccalilly eenmaal geproefd hebt, zult Ge geen ander merk meer wenschen. Vraagt Uwen leverancier Tieleman & Dros' Piccalilly.

Tieleman & Dros

Sell More.

Whiteaways

Hebt U ONZE NIEUWE

aanbiedingen gezien?

ZIET DE ETALAGES

Wegens gebrek aan ruimte

moeten de volgende artikelen weg voor halven prijs

OPVOUWBARE KINDERWAGEN.	Gewone prijs f 49,50	Nu f 24,75
HEERENHOEDEN.	Gewone prijs f 16,50	Nu f 8,50
GESTREEPTE DEKENS. Groote maat.	Gewone prijs f 7,50	Nu f 2,50
ZWAAR LEDEREN GLADSTONE HANDKOFFERS.	Gewone prijs f 59,50	Nu f 29,75
ZIJDEN DAMESJAPONNEN.		Halve prijs
LAMPEKAPPEN.		Halve prijs

Ook nog veel andere artikelen tegen halve prijzen

N.V. WHITEAWAY LAIDLAW

PHONE 1200 PALEISWEG 4 MEDAN

HEEREN ASSISTENTEN

ALTIJD IETS NIEUWS

ALTIJD HET BESTE

TOKO VAN DE POL

IS OOK VOOR UW HUISINRICHTING OCH HET GOEDKOOPST

WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE

voor Hoest, Verkoudheid, en Maagaandoeningen

KORRENGZAL

heelt alle Wonden, Huidziekten en Uitslag.

LUXE DOOZEN POSTPAPIER EN CORRESPONDENTIE KAARTEN

HOOGST MODERNE VERPAKKINGEN

BOEKHAND. DELI COURANT

Koninklijke Paketvaart Mij.

Rechtstreeksche Verbinding BELAWAN—PENANG

s.s. „Reteh"	16 Aug.	3 n.m.
s.s. „Reteh"	23 „	3 n.m.
m.s. „Cremer"	24 „	5 n.m. (Singapore & China)
s.s. „Reteh"	30 „	3 n.m.
s.s. „van Waerwijck"	30 „	3 n.m.
s.s. „Reteh"	6 Sept.	3 n.m.
m.s. „van Heutsz"	7 „	5 n.m. (Singapore & China)
s.s. „Reteh"	13 Sept.	3 n.m.
s.s. „van Waerwijck"	13 „	3 n.m.
s.s. „Reteh"	20 „	3 n.m.

Rechtstreeksche Verbinding BELAWAN—SINGAPORE

m.s. „Loudon"	20 Aug.	4 n.m.
s.s. „Plancius"	23 „	9 v.m.
m.s. „Loudon"	27 „	4 n.m.
s.s. „Op ten Noort"	30 „	9 v.m.
m.s. „Loudon"	3 Sept.	4 n.m.
s.s. „Plancius"	6 „	9 v.m.
m.s. „Loudon"	10 „	4 n.m.
s.s. „Op ten Noort"	13 „	9 v.m.
m.s. „Loudon"	17 „	4 n.m.
s.s. „Plancius"	20 „	9 v.m.

PASSAGE TARIEVEN

BELAWAN — PENANG		BELAWAN — SINGAPORE	
1ste Klas enkele reis	F. 28.—	1ste Klas	F. 52.—
retour	„ 50.40	1ste Klas (Sneldienst)	„ 75.—
2de Klas enkele reis	„ 17.—	2de Klas	„ 31.—
retour	„ 30.60	2de Klas (Sneldienst)	„ 45.—
Dekpassage	„ 4.90	Dekpassage	„ 11.90

Voor vracht en passage gelieve men zich te wenden tot:

KONINKLIJKE PAKETVAART MAATSCHAPPIJ
BELAWAN—MEDAN

RANJA KLEURWEDSTRIJD

in **2 Series**, gesplitst in **A en B**, voor kinderen beneden en boven 13 jaar.

150 PRIJZEN

w. o. Gouden collier, Zilveren beursjes, Horloges, zakpotlooden, etc. etc.

De inzendingen voor de **1e Serie** sluiten **1 September** en voor de **2e Serie 1 December 1928** en moeten gericht worden aan

E. DUNLOP & Co.- BATAVIA

KLEURKAARTEN, met volledige inlichtingen aan den achterkant, op aanvraag verkrijgbaar bij Uwen langganan.

ATTENTIE: Iedere inzending moet vergezeld zijn van een **ORIGINEEL RANJA-ETIKET.**

DE DELI - COURANT

VRIJDAG 17 AUGUSTUS 1928

NO. 190 44 STE JAARGANG

DERDE BLAD

BUITENLAND

Egypte.

De Staatsgreep van Mahmoed Pasja

De wereldoorlog heeft, als elders, ook én vooral in Egypte nieuwe verhoudingen tot stand gebracht. Vóór 1914 was dit land in naam nog deel van het Turksche Rijk, al waren de Engelschen de feitelijke machthebbers. Tijdens den krijg echter, toen Britten en Turken elkander bestreden, heeft Londen Egypte los van het Rijk des sultans verklaard. Tegelijk beloofde het onafhankelijkheid. Het duurde echter tot Februari 1922 voordat dit land die ook werkelijk kreeg. Maar voor het in bezoring gebrachte, intellectuele gedeelte der jonge Egyptenaren kwam deze gift te laat. Nu zagen zij alleen twee dingen; door hun actie had Engeland moeten toegeven; én: het had de vrijheid niet geheel, maar met restricties gegeven. Een reden om nieuwe activiteit te ontplooien, opdat de Britten gedwongen zouden zijn volledige vrijheid, zelfbestuur, aan Egypte te geven.

Zoo dachten en handelden de nationale leiders. Zij zijn vereenigd in een partij, genaamd Wafd. Hun voormannen staan in nauw verband met het volk zelf; boerenzonen, die advocaat, journalist, ambtenaar geworden zijn, vormen hun kader. Evenals dat bij de nationalistische partijen in Britsch-Indië en China het geval is. In armoede geboren, zijn zij een nieuwe, opkomende stand, die weinig verbied heeft voor de voorvaderlijke tradities, homines novi in de politiek, schrijft de *Nwe Crt.*

„Egypte den Egyptenaren!" Dat was de leus van deze extremisten. En daartegenover stond de eisch van het practisch leven. Niet alleen was Egypte nog niet rijp voor zelfbestuur, kon de ordenende hand van den Engelschman nog niet gemist worden,— het vormde ook door zijn ligging een zeer bijzonder deel van het Britsche imperium. Als Indië het hart is, dan vormt Egypte de ademhalingsorganen; wie deze dichtknijpt, doodt het Rijk. Elke Regeering in Londen heeft tot taak het Suezkanaal in Britsche handen te houden.

Ook de *Manchester Guardian*, blad van radicale gezindheid moet erkennen dat het onderhuijk was in 1922 den Egyptenaren onbeperkte onafhankelijkheid te geven.

Staatsgreep in 1925.

Met die twee onverzoenlijke eischen moet ieder Egyptisch Kabinet rekenen: eenerzijds wat de nationalistische Wafd, de meerderheid in het Parlement begeert, namelijk volkomen onafhankelijkheid, anderzijds de Britsche machthebber, vertegenwoordigd in den hoogen commissaris Lord Lloyd, die Egypte alle binnenlandsche vrijheid gunt, mits aan de Britsche soevereiniteit niet geraakt worde.

Zoo was dus sinds 1922 de toestand. De Engelschen waren zeer zeker bereid tot elk aanneemelijk compromis. Maar juist daartoe ontbrak den Wafd-leiders alle lust, bewust als zij waren van hun macht over het volk, en voortgedreven door dat breidelloozc, hartstochtelijke besef van recht op volledige erkenning zoo typerend voor elke jonge vrijheidsbeweging. Beschikkend over drie kwart van het aantal stemmen in het Parlement, maakten zij iedere Regeering 'n waarlijk vruchtbare politiek van samenwerking met de Engelschen onmogelijk. En zoo is het gekomen, dat de geschiedenis van dit oude, maar weer jong geworden land gedurende de laatste zes jaar een aaneenschakeling van crisissen is geweest.

Thans is het tot een Staatsgreep gekomen. Drie jaar geleden is reeds iets dergelijks door den Koning geprobeerd met behulp van Siwar pasja, maar het is toen mislukt. Toen de verkiezingen van Februari 1925 — het was na de troebelen over den moord op Sir Lee Stack — de Wafd met 104 leden in het Parlement was gekozen, tegen vroeger 170, en Koning Foead den gematigden Siwar tot eersten minister had benoemd, kreeg toch 28 Maart daarop Zaghloel, de leider van den Wafd, een meerderheid en werd benoemd tot voorzitter van de Kamer.

Het was toen, dat de Koning iets deed, wat op een Staatsgreep ging lijken: hij ontbond het Parlement, zij het dan ook alleen de Kamer van Afgevaardigden. De Senaat bleef, en de senatoren behielden hun zetelage. Maar in November van dat jaar was er een groote bijeenkomst te Kairo van 150 leden van het ontbonden Parlement, waar Zaghloel tot... Kamerpresident werd gekozen. De actie van den Wafd had succes en de Koning was wel gedwongen den 22en Mei 1926 opnieuw een Kamer te doen kiezen. De Wafdpartij kwam er met 156 aanhangers in en Siwar moest aftreden. Zaghloel had volledig getriomfeerd.

Mahmoed's optreden.

Aan dezen gang van zaken wordt men herinnerd bij de gebeurtenissen der laatste weken. Ook ditmaal geeft Koning Foead aan een gematigd man, den liberalen Mahmoed Pasja, de leiding in handen. Ook ditmaal weigert de Wafd met hem samen te werken en antwoordt de Koning met een besluit tot Parlementsontbinding. Maar de wijze waarop thans de dingen behandeld worden, toont aan, dat de spanning grooter is, de tegenstellingen verscherpt zijn.

Koning Foead en zijn aanhang hadden gebruik gemaakt van zekere compromitteerende documenten voor Nahas Pasja (die na het overlijden van Zaghloel de leider was geworden der Wafd-partij) ten einde hem ten val te brengen. Hij zou namelijk zijn positie als Kamerlid en voorzitter der Kamer misbruikt hebben bij een proces, dat prins Seifeddin (tegenstander van den Koning) voerde tegen de Kroon over zijn goederen. Natuurlijk heeft Nahas deze beschuldiging met verontwaardiging van zich gewezen. Hoe het ook zij, de Koning ontsloeg zijn Kabinet, voorgevende dat er, door het uittreden der liberale ministers, geen coalitie meer was en dus de Regeering geen recht meer had als zoodanig op te treden. Hij maakte daarop Mahmoed Pasja, een der afgetreden liberalen, tot premier.

De Egyptische liberalen zijn vertegenwoordigers van de hoogere kringen en de, vrij klein in aantal zijnde, gezeten burgerij, tegenover de Wafd, die uit den opkomenden stand gerecruteerd wordt. Ten tijde van de oprichting van de Wafd en de eerstvolgende paren van 1918—1920, gingen de liberalen met de extreme nationalisten mee, toen deed de nationale beweging alle verschillen vergeten. Nadien werd echter de scheur grooter. Het waren dan ook liberale Staatslieden, die de z.g. onafhankelijkheidsverklaring van 1922 voorbereidden en in ontvangst namen.

Hun leider Mahmoed geldt voor een bestuurder, die ongetwijfeld het goede voor het land wil. In het nieuw Kabinet heeft hij de portefeuille Binnenlandsche zaken, omdat hij als zijn hoofdtaak beschouwt orde scheppen in het binnenland. Hij en ook zijn collega van Buitenlandsche Zaken, Hafis Bey, zijn goed Europeesch opgevoed.

Nahas voert een onverzoenlijke oppositie.

Maar het vervullen van deze taak waarbij hij uiteraard met de eischen der praktijk, dat is: met het feit van de aanwezigheid der Britten, zal hebben rekening te houden, werd hem onmogelijk gemaakt door het Parlement. Nadat Nahas Pasja begin Juni ontslag had gekregen als minister verklaarde hij de nieuwe Regeering den oorlog. In een rede op Zaterdag 8 Juli bestempelde hij het aftreden van Mahmoed als minister van Financiën en de publicatie der Seifeddin-documenten als trucs en verweet hij den premier met de Engelschen te hebben samengespannen: de crisis zoo zeide hij, was alleen ontstaan, omdat de Wafd het ontwerpverdrag met Engeland niet wilde aanvaarden en de wet op de vergaderingen wilde wijzigen!

Het was duidelijk, dat deze toestand niet duren kon. Het antwoord bleef dan ook niet uit. Bij Koninklijk decreet is het Parlement voor drie jaar (Kamer en Senaat) ontbonden en zijn die bepalingen van de Grondwet, welke op het Parlement zoowel als op de persvrijheid betrekking hebben, buiten werking gesteld.

Men ziet dat deze daad verder gaat dan het ontbindingsbesluit in Maart 1925. Nu is ook de Senaat ontbonden niet alleen, maar wordt tevens aangekondigd, dat voorloopig 3 jaar lang zonder Parlement zal worden geregeerd. Het is de dictatuur met al de bijkomende omstandigheden: geen vrije pers, geen vrijheid van vergaderen, stilstand van het politieke leven.

Mahmoed is wel gedwongen tot zulke maatregelen. Want reeds is een persacampagne begonnen om de bevolking aan te sporen tot het weigeren van belasting betalen.

Mahmoed's program van bestuursordening en welvaart.

Intusschen ontwikkelde de premier in een interview zijn hervormingsplannen. „Wij zullen, zoo zeide hij, in de eerste plaats het vitale vraagstuk der vermeerdering van de watervoorziening ter hand nemen. Ik hoop, dat wij dezen winter de kwestie der verhooging van den Asseoandam tot een oplossing kunnen brengen, evenals de kwesties der Djebel Aloea-dammen. Zoodra hieromtrent een beslissing genomen is, zal met dit werk een aanvang worden gemaakt. Voorts zijn er nog de plannen voor het kanaliseeren van den Nijl in het Soedan-gebied. Wanneer deze plannen de voordeelen mochten opleveren, welke men er aan voorspelt, zal ook dit werk uitgevoerd worden."

Dit wat de welvaart des lands aangaat. Omtrent het Bestuur zeide hij nog: „Wij zullen nu trachten, een groote zuiveringsactie ten uitvoer te brengen in de Departementen en het gezond verstand te laten gelden bij de leiding de zaken. Wij stellen de materieele welvaart van het land voor alles."

Engeland welwillend neutraal.

En Engeland? Niet geheel ten onrechte vermoedt men achter de daad van den Koning en Mahmoed Pasja, Engelsche welwillende medewerking. Voor den Brit is het nu eenmaal noodzakelijk met die groep der bevolking samen te gaan, die begint met de onvermijdelijkheid van het Engelsche oppertoezicht te aanvaarden. Op het oogenblik is de officieele houding in Londen er een van strikte neutraliteit: Egypte, zoo heet het, moet zelf beslissen, hoe het geregeerd wil worden. Maar als de tegenstand van den Wafd leidt tot een openlijk conflict, tot opstanden, kan Engeland dan nog afzijdig blijven? De Britsche troepen hebben de orde te handhaven! Wanneer de Wafd in zulk een conflicti eens de winnaar is, zal dan de overeenkomst met Engeland door hem aanvaard worden?

Zulke vragen doen zien, hoe precair de Britsche positie aan den Nijl is. De Regeering in Londen zal nog langen tijd ook in deze zaak niet zonder zorg kunnen zijn.

Frankrijk.

Zal Frankrijk het Rijnland ontruimen?

De verklaringen van den Engelschen minister van Buitenlandsche Zaken in het Lagerhuis afgelegd, volgens welke de Engelsche Regeering elk voorstel tot een vervroegde ontruiming van het Rijnland op vriendschappelijke wijze zal onderzoeken, werden in politieke kringen te Parijs druk besproken en worden in de Parijsche pers over het algemeen niet ongunstig opgenomen.

Daarbij leest een blad als de *Gaulois* in de verklaringen van den Engelschen minister hetzelfde, wat de Fransche rechterzijde wil: Duitschland moet eerst welomschreven voorstellen doen, d.i. een contrapraestatie beloven.

De *Oeuvre* daarentegen, een linksch blad, verklaart, dat wanneer men ziet, hoe de Belgische minister van Buitenlandsche Zaken de eischen van zijn land formuleert, hoe Zaleski uiting geeft aan de ongerustheid in Polen, dat evenwel niet aan den Rijn grenst, en hoe daarentegen Austen Chamberlain met vertrouwen antwoordt op de hem in het Lagerhuis gestelde vragen, men wel tot de conclusie moet komen, dat in het kamp der vroegere geallieerden eenige verwarring heerscht.

Wanneer Frankrijk uit de ontruiming van het Rijnland eenig materieel of moreel voordeel wil trekken, is het hoog tijd, dat de geallieerden op dat punt tot overeenstemming komen.

De radicaal-socialistische *Volonté* stelt vast, dat Londen blijkbaar bereid is te onderhandelen over de ontruiming van het Rijnland. De vraag is nu of ook de Regeeringen te Parijs en Brussel daartoe geneigd zijn. Briand wil wel in onderhandeling treden, vooropgesteld althans, dat Berijn aanneemelijke voorstellen doet. Met het oog hierop is ook de onverstandige en demagogische redenatie van den Nationalen Raad der Fransche socialisten te betreuren. Stresemann heeft genoeg gezond verstand de Rijnlandkwestie slechts realistisch en niet uitsluitend als een gevoelsaangelegenheid te beschouwen.

Het *Journal des Débats* zegt, dat alle onderhandelingen over ontruiming van het Rijnland doeltoos zijn, aangezien Duitschland voor deze ontruiming niet wil betalen. De geallieerden hebben geen enkele aanleiding den termijn van bezetting te verkorten, nu Duitschland slechts een paar onbeteekenende voorstellen doet in zake de schuldkwestie.

APOTHEEK RATHKAMP

Groothandel in Geneesmiddelen, enz.

OPTICIËNS

Soekamoelia 2 - MEDAN - Tel. 212 en 1211

Levertraan-emulsie ERCEE

Het beste versterkingsmiddel voor kinderen. Aangenaam van smaak.

Per groote flacon slechts f 2.25

J. WAAKER

Leeraar Boekhouden M. O.

AVROSLAAN 29 - TEL 696

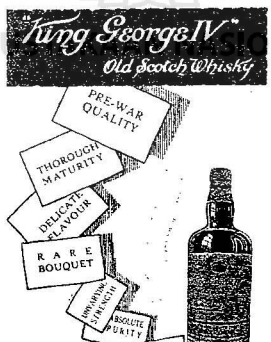

PENBAKKEN

van zwart gesiepen glas

f 1.75

BOEKH. DELI COURANT

MOTOR - POMP - AGGREGAAT

POMPMOBIL

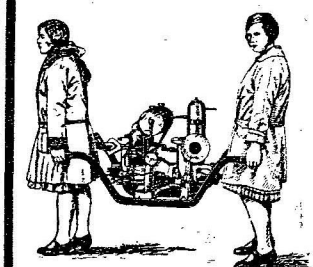

ZELFAANZUIGEND

TRANSPORTABEL

BINNEN ENKELE MINUTEN BEDRIJFSKLAAR

CAP. 1 M³ PER MINUUT BIJ 4 METER OPVOERHOOGTE

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

CARL SCHLIEPER

Tel. 481-482 MEDAN Tel. 481-482

1 SEPTEMBER 1928 1 SEPTEMBER 1928

OPENING VAN

„HET MODEHUIS"

LILARAM BROS.

Kesawan 132 - Telefoon 163 - t.o. Varekamp & Co.

Billijke prijzen Keurige bediening.

Denkt aan onzen Openingsdag

1 SEPTEMBER 1928

Gevraagd bekwame verkoopers, salaris naar bekwaamheid, hoogte verkoopcommissie. Zich aan te melden Kesawan 132 of Oude Marktstr. 46 naast de Siamet

DU CROO & BRAUNS

Amsterdam - Weesp - Soerabaia - Medan - Londen

KANTOREN EN GOEDANGS TE MEDAN

SERDANGWEG 27 - TELEFOON 1126

Fabrikanten van:

SMALSPOORMATERIAAL

STOOM- EN MOTORLOCOMOTIEVEN

IJZEREN KAPPEN -

LOODSEN - BRUGGEN

Groote voorraden te Medan

Machine Fabriek

GEBRS. STORK & Co.

HENGELO (O.)

VERKOOPKANTOOR

MEDAN, PERTJOETWEG 1, TELEFOON 1159

Complete Fabrieksinstallaties voor de bereiding van

PALMOLIE, RUBBER, VEZELS

CIGARETTEN

MASPERO SPECIAAL

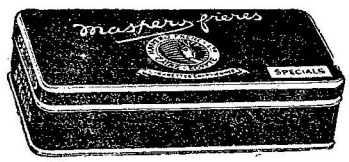

Verkrijgbaar in de volgende modellen en verpakkingen

Met gouden mondstuk	in blikjes van	50 st.
„ „ „	„ „ „	20 st.
zonder mondstuk	„ „ „	50 st.

4

Zooals een zonder gave schil of een

APPEL BOOM

zonder goede bast aan rotten en sterven prijsgegeven zijn, zoo is Uw HOUT- & IJZERWERK aan verweren en roesten overgegeven, indien die objecten niet

behoorlijk beschermd worden met een goede Verf.

Onze GLANSVERF I (voor buitenwerk) & FERROL

helpen U, Uw bezit een langer bestaan te verzekeren.

Verkoop-Filiaal te Semarang
Paradeplein 13

Agente: Firma
„VAN NIE & Co"
MEDAN

Regnault's Verffabrieken
Fabriek uitsluitend te
SOERABAIA.

Chartered Bank of India, Australia & China.

INCORPORATED BY ROYAL CHARTER

HOOFDKANTOOR LONDEN.

Kapitaal	£ 3.000.000.—
Aandeelhouders nog verantwoordelijk voor	„ 3.000.000.—
Reservefonds	„ 4.000.000

BANKIERS EN CORRESPONDENTEN

London: The Bank of Engeland. The Midland Bank, Ltd. The Westminster Bank, Ltd. The Nationale Provincial Bank, Ltd. The National Bank of Scotland Ltd. Hope & Co.
Amsterdam: Amsterdamsche Bank.
Rotterdam: Rotterdamsche Bankvereeniging.
Parijs: Messrs. Guiard Andre & Co.

Bovendien correspondentschappen in alle voornaamste steden der wereld.

AGENTSCHAPPEN EN BRANCHES

Amritsar,	Hankow,	Kwala Lumpur,	Seremban,
Alor Star,	Haiphong,	Madras,	Shanghai,
Bangkok,	Harbin	Manila,	Singapore,
Batavia,	Hongkong,	Medan,	Soerabaia,
Bombay,	Ipoh,	New-York,	Tavoy,
Calcutta,	Hollo, (Pilippijnen),	Peking,	Thaiping,
Canton,	Karachi,	Penang,	Tientsin,
Cawnpore,	Klang,	Peshawar	Tokyo.
Cebu,	Kobe,	Tongka (Bhuket),	Tsingtau,
Colombo,	Kuching, Sarawak,	Rangoon,	Yokohama,
Delhi,	Kuala Kangsar	Saigon,	Zamboanga.
Hamburg,	(F. M. S.),	Semarang,	

Het Agentschap te Medan verkoopt en koopt WISSELS en T.T. op alle bovengenoemde plaatsen.

Girorekeningen en alle andere Bankzaken op voorwaarden, die op verzoek opgegeven worden.

Vaste depositos worden aangenemen tegen de volgende rente: ... ...

4	pCt.	per	12	maanden
3½	„	„	6	„
3	„	„	3	„

DE KAS TE MEDAN IS GEOPEND

's Maandags — Vrijdags, van 8 uu. v.m. tot 12 uur 30 n.m.
's Zaterdags . . . van 8 uur v.m. tot 12 uur

SPORT EN SPEL

LAWNTENNIS.

Davis-cup finale met ijs.

'n Duel op leven en dood...

Snikheet was het vandaag, zoo schrijft de Parijsche sportcorrespondent van de *Tel.*, die daar ter plaatse de Davis-cup finales bijwoonde d.d. 23 Juni. Op de tribunes, waar anders de heerenkleeding den somberen achtergrond vormt van de kleurige damestoilettjes, had zeker tweederde der mannelijke toeschouwers jas en vest uitgetrokken en de hemdsmouwen opgestroopt. Zou deze laatste dag een opleving brengen van de Italiaansche kraachten? Zou ten minste de eer gered worden? Na de vertooning van de twee voorgaande dagen werd er niet veel van de Italiaansche spelers verwacht. Maar juist het wonderlijke moest weer gebeuren: De Morpurgo scheen ten minste een gedeelte van zijn ouden vorm teruggevonden te hebben. Soepeler, met meer variatie in zijn spel wisselde hij zijn harde drives af met zachte slagen, niet meer hardnekkig vastgeworteld was hij nu aan de base-line, maar hij kwam opgeloopen naar het net om met formidabele smashes zijn tegenstander af te maken. Maar Hunter, de goedmoedige Amerikaansche athleet, gaf zich niet gemakkelijk gewonnen: 't werd een duel op leven en dood, met De Morpurgo iets in de meerderheid.

En terwijl hardnekkig de twee tegenstanders elkaar bevochten, kwam plotseling een klein hondje de central-court opgewandeld. Het was een klein, wit honje met een grooten, rooden strik en achter hem aan sleepte de lijn waaraan hij behoorde vast te liggen. Enthousiast begon hij de ballen achterna te holien, tot hij eindelijk gehoorzaamde aan den wanhopigen roep van „Coco! Coco!" en triomfantelijk kwispelend met zijn prijsmistaart naar zijn meesteres terugtrippelde. En gedienstige heer pakte hem in zijn nakvel en deponeerde hem weer binnen de baluustrade. Toen kon het spel weer doorgaan!

Met vermoedelijk bijven Hunter en De Morpurgo elkaar bestijgen: met 6—4 heeft de Italiaan de eerste set gewonnen, maar Hunter blijft doorzetten. Met love-game wint hij de twee eerste spelen van de tweede set, maar De Morpurgo maakt gelijk: om beurten wint ieder zijn service tot 6—6 toe, maar dan ziet de Amerikaan kans, het spel te forceeren en met 8—6 wint hij de tweede set. Bijna had een dubieuze beslissing hem het spel doen verliezen: het was in zijn voordeel, dat die beslissing gegeven werd, maar sportief deed hij afstand van het gewonnen voordeel door een gewilde double-faut. En het voordeel scheidsrichter hebbend gaat hij over een enthousiast applaus, maar Hunter verliest de game. In de volgende staat De Morpurgo twee maal op winning-stroke, maar telkens ziet Hunter kans gelijk te maken en met twee formidabele smashes haalt hij op tot 6—6. In de twee volgende games profiteert hij van een tijdelijke inzinking van den Italiaan om met 8—6 de set te winnen.

Hoe warm 't was.

Van de eene tribune naar de andere zie je soms kabalistische teekens wisselen. Een heer in hemdsmouwen wuift met zijn strooien hoed naar een punt aan den overkant. Na eenige vergeefsche contactpogingen komt er een antwoordteeken van onder een Japansch parasolletje: „'t Is warm!" schijnt het te beteekenen, waarop de heer zijn jas in de hoogte steekt en op zijn hemdsmouwen wijst. „Ik heb het ook warm!"

Aan den overkant een beweging van drinken en een suggestief wijzen in de richting van de bar, waarop de heer in hemdsmouwen zijlings verdwijnt, om na enkele minuten triomfantelijk bij het Javansche parasolletje op te duiken met een verfrischend glas. Gedurende het verdere verloop van de match bleef er aan dezen kant een open plaats en zaten er aan den overkant twee menschen onder één parasolletje.

In de derde set is Hunter zichtbaar vermoeid. Geweldige cross-drives van De Morpurgo doen hem rennen van links naar rechts: tweemaal verliest hij met love-game, eenmaal op eigen service en eenmaal op die van den Italiaan. Eerst was hij nog vóór geweest, stond 2-lfs op 3—1, maar vooral in deze set geeft De Morpurgo een mooi gevarieerd spel van harde drives en gekapte slagen en met vijf achtereenvolgende games wint hij de derde set: 6—3.

Tien minuten rust: alles, wat koud en drinkbaar is, wordt bestormd. Een verstrooide tribune-bezoeker loopt de loudspeaker-installatie omver: het ding is hopeloos geschrokken en als je er nu maar even naar kijkt, begint het geniepig te kermen of te janken, te krassen of te fluiten: „Les phantasies du hautparleur" concert van zeke katten.

Redelsperger, de scheidsrechter, die er uitziet als een welgedane wijnberg-bezitter, is wanhopig, in een temperatuur van 34 graden moet hij nu zijn beslissingen luide uitroepen in plaats van ze te fluisteren in zijn microfoon. Een emmer wordt aangedragen en een stapel badhanddoeken, nog een emmer met ijs en alles wordt gedeponeerd onder de hooge stelling van Redelsperger.

De tien minuten zijn om: opgefrischt komen de spelers de baan op: vooral Hunter schijnt de rust goed gedaan te hebben; hij is weer vlug en levendig en vast in zijn slagen. Een enkelen keer laat hij zich te ver naar voren lokken, waarvan De Morpurgo profiteert om hem met goedgeplaatste ballen te passeeren, maar zonder veel moeite wint de Amerikaan toch de set met 6—3.

A u s e r v i c e

Om de twee games, bij het wisselen van veld, is het een wasi-gepias om de twee koele emmers, met kletsnatte handdoeken falschen de spelers zich op, tot de luidsterm van den scheidsrechter weer afroept: „Hunter au service!" „De Morpurgo au service!" En in een temperatuur van gesmolten lood gaat de strijd verder om de laatste set. De Morpurgo speelt hoe langer hoe tactischer. Uitstekend serveert hij keihard; fel valt hij aan, zijn ballen dijvend van links naar rechts. Hunter, die weer het meest van de warmte te lijden heeft, kan het tempo niet volhouden, steeds zwakker worden zijn returns, ongevaarlijker zijn service. Het is 5—3 geworden voor den Italiaan, Hunter moet serveeren en met love-game verspeelt hij zijn laatste kans.

Een onbeschrijfelijk gehuil stijgt op uit den Italiaanschen hoek: „Eia! Eia! Eviva!" Italië's eer is gered! En met fascisten-groet huldigen de Italianen hun landgenoot. De partij bad 2 uur en drie kwartier geduurd.

Besluit.

Na een korte pauze begon de laatste partij tusschen Gaslini en Hennessey en ook hier werd door Italië een betere partij gespeeld. Wel was er geen oogenblik sprake van, dat de Italiaan Hennessey ernstig bedreigde, maar listig maakte Gaslini telkens gebruik van het vrij matte spel van den Amerikaan om de score 5—3 in zijn voordeel op te voeren. En toen pas scheen het, alsof Hennessey het gevaar inzag, hij komt opgeloopen naar het net en onderschept alle ballen, en hoe Gaslini ook zweegt en met Zuidelijke, katachtige lenigheid zich verweert, het meer beredeneerde spel van den Amerikaan wint het: 7—5 voor Hennessey.

De tweede set gaat aanvankelijk gelijk op, bij elk winstpunt van Gaslini sloot de Italiaansche kolonie een onverstaanbaren strijdkreet uit of een brullend: „Brrravo!" met rollende r's en langgerekte a's! Maar de Amerikaan is onverstoorbaar, achter elkaar wint hij drie games en daarmee te tweede set: 6—3.

En in de laatste set: l'histoire se répète Gaslini heeft een witten hoofdband omgebonden à la Suzanne Lenglen, maar ook dat helpt niet. Opgezweept door de aanmoedigingen van zijn landgenooten, doet hij veel goede, maar ook veel onbesuisde dingen, smashes in de tribunes, wordt zenuwachtig. En Hennessey speelt kalm en bedaard, misschien te kalm, tweemaal verliest hij daardoor een winning-stroke, maar wint ten slotte toch de partij met 6—4.

Het eind-resultaat is dus 4—1 voor Amerika. Over een paar dagen zal Frankrijk dus den ouden tennis-rival ontmoeten voor de laatste de super-finale. Bij het verlaten van het Stadion terwijl de dames instappen in schitterende wagens om over een paar uurtjes uit te stappen in Deauville of een andere koele badplaats, hoor je van alle kanten afspraken: „Demain matin à neuf heures à la plage!" en tot anderen, die in het warme Parijs achterblijven: „Tot Vrijdag, ma chère!"

Vive la République!"

De Parijsche sportcorrespondent van het *Hbl.* schrijft:

Toch een mooi land, Frankrijk!
Een goed land!
En heerlijk land!!
Deze geestdriftige uitroepen komen bij mij op bij het lezen van de finale in het dubbelspel van het militaire kampioenschap van Frankrijk.

Want, stel u even voor, dat de „conducteurs R. Boussus et Robin du 19e escadron du train" soldaten, die de zware houwitsers besturen, welke een eventueelen vijand op 20 km afstand bestoken moeten, de Italiaten hebben gehad den fregat-kapitein d'Ancourt en den luitenant-ter-zee Giraud—Jordan officieren met nameu, waar de adel uit druipt, in vier sets te slaan! Met 8—6, 6—4, 3—6 6—3 hebben de „pious-pious", die voor twee-en-een-halven-cent per dag hun vaderland dienen, de gegalonneerde officieren met raket en bal naar de zalige tennis-velden geholpen!

Ik vind dat prachtig. R. Boussus is, tusschen haakjes, de broeder van Christian, die de reis om de wereld meemaakte en die nog beter speelt dan René. En Robin is ook een lid van een van de Parijsche clubs, en een bekend tennisser.

„Neemt u me niet kwalijk, kapitein, het spijt me buitengewoon maar ik heb u geslagen!"

Als Boussus en Robin er maar geen arrest voor gekregen hebben. Insubordinatie!

Ik zeg maar:
„Vive la République".

ATHLETIEK.

Ons maximum uithoudingsvermogen.

De bekende Noorsche hoogspringer, Charles Hoff, wijdt, in verband met de voortdurende verbetering der athletiek-records, in *Sport* een artikel aan het vraagstuk, wanneer het maximum van ons uithoudingsvermogen bereikt zal zijn.

Steeds, zegt hij, heeft men het doen voorkomen als zouden de oude volkeren in kracht en uithoudingsvermogen verre hebben gestaan boven die der 19de en 20ste eeuw. Toch is niets minder waar, zooals reeds lang geleden bleek uit de resultaten bij wedstrijden bereikt en uit de records die gevestigd werden.

Voor een tiental jaren spraken verschillende vakmenschen de meening uit, dat het toppunt van uithoudingsvermogen bij onze athleten bereikt was en dat practisch een verbetering van enkele records onmogelijk scheen. Toch is deze meening in den loop der jaren door de practijk weerlegd. En we mogen hierbij niet veronderstellen, dat onze athleten feitelijk boven hun macht gingen. Immers, het is gebleken dat bij de nieuwste records geen grootere inspanning van de athleten werd gevergd dan vroeger het geval was, alleen door een langere training worden de betere resultaten bereikt.

Nu is het mijn meening, aldus gaat Hoff voort, dat ook de pessimistische inzichten, die thans weer verkondigd worden, evenmin gegrond zullen blijken als die van een tiental jaren geleden.

Zelfs al lijkt het, of b. v. een Nurmi het maximum van kracht en een Paddock een grootste snelheid bereikt heeft, spoedig zal blijken dat ook hun prestaties nog overtroffen kunnen worden. De athletiek is een wetenschap geworden en de resultaten daarvan zullen evenredig toenemen met de oproering van deze wetenschap.

ZWEMMEN.

Een zwam-idiote.

Mevrouw Myrtle Huddleston heeft te New York een nieuw wereldrecord zwemmen op haar naam gebracht, zoo meldt men aan de *Tel.*, door 54 uur en 28 min. zonder onderbreking te zwemmen. Toen de zwemster het water verliet, stortte zij ineen en moest naar het ziekenhuis worden vervoerd.

F 8.50 | ZEER BIJZONDERE AANBIEDING | F 8.50

Gegarandeerd sterke en kleurhoudende TWILL
PYAMA'S NAAR MAAT
Bij afname van minstens 6 stel

Indien U geen gelegenheid hebt tot maatnemen gelieve een goed passende pyama of costuum te zenden.

F 8.50 Tel. 619 TOKO KESAWAN MEDAN F 8.50
KLEEDERMAKERIJ

VOOR DE GROOTE NAJAARSRACES

Bezichtig..... Onze Collectie Stoffen
Onze Hoeden Onze Taschjes Onze Nouveauté's.....
Binnenkort verwachten wij een groote zending
DAMES AVONDSCHOENEN { zilver-goudbrocaat / goud en zilverchevreaux / satin, wandel- en sportschoenen

Modeateliers SASCHA
Kesawan 116—118 Telefoon 769

Harrisons & Crosfield Ltd.

Assurantie Afdeeling Medan

GENERAAL GEVOLMACHTIGDEN VOOR SUMATRA VOOR DE

ATLAS ASSURANCE COMP. LTD. - - - -
COMMERCIAL UNION ASS. COMP. LTD.
ROYAL EXCHNAGE ASSURANCE COMP. LTD.

SLUITEN
VERZEKERINGEN ONVERSCHILLIG VAN WELKEN AARD

- Vraagt inlichtingen omtrent onze -
Fraude-, Beroovings- en Wettelijke aansprakelijkheids-polissen

KANTOORBOEKEN
BOEKHANDEL DELI COURANT

Prima

Beslist WATERDICHTE Regenjassen
Slip-On model met ceintuur
DE Kebonjas bij uitnemendheid
Prijs f 27.50

GENTLEMEN's STORE
TAILORI
Medan — Gebouw Avros

1½ CENTIMETER
„COLGATE'S RAPID SHAVE CREAM"
Doet het werk en vlug
Wat een aangenaam gevoel
Uw glad gezicht na zoo'n
COLGATE SHAVE

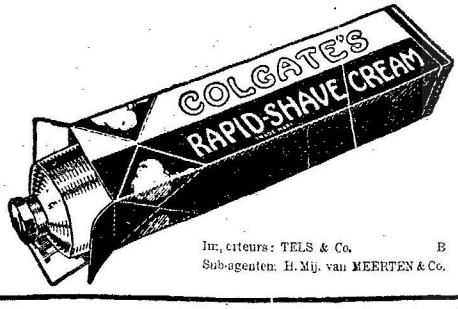

Im, orteurs: TELS & Co. B
Sub-agenten: H. Mij. van MEERTEN & Co.

AMATEUR CINEMATOGRAFIE
MET EEN
CINE-KODAK UITRUSTING

Complete uitrusting voor het maken en vertoonen van Cinematografische opnamen.

CINE KODAK uitrusting bestaande uit:

CINE KODAK Model B met f 6.5 lens en lederen tasch
KODASCOPE C en Tasch en Projectiescherm No. 0
56 X 76 c.M. en tasch **f 420.-**

Een uitrusting zooals bovenstaande, doch met de CINE KODAK Model B met f 3.5 lens **f 500-.**

VRAAGT PROSPECTUS BIJ ALLE VERKOOPERS

KODAK LTD.
WELTEVREDEN — SOERA BAIA — MEDAN

ENGLISH NOVELS
BOEKHANDEL DE LI COURANT

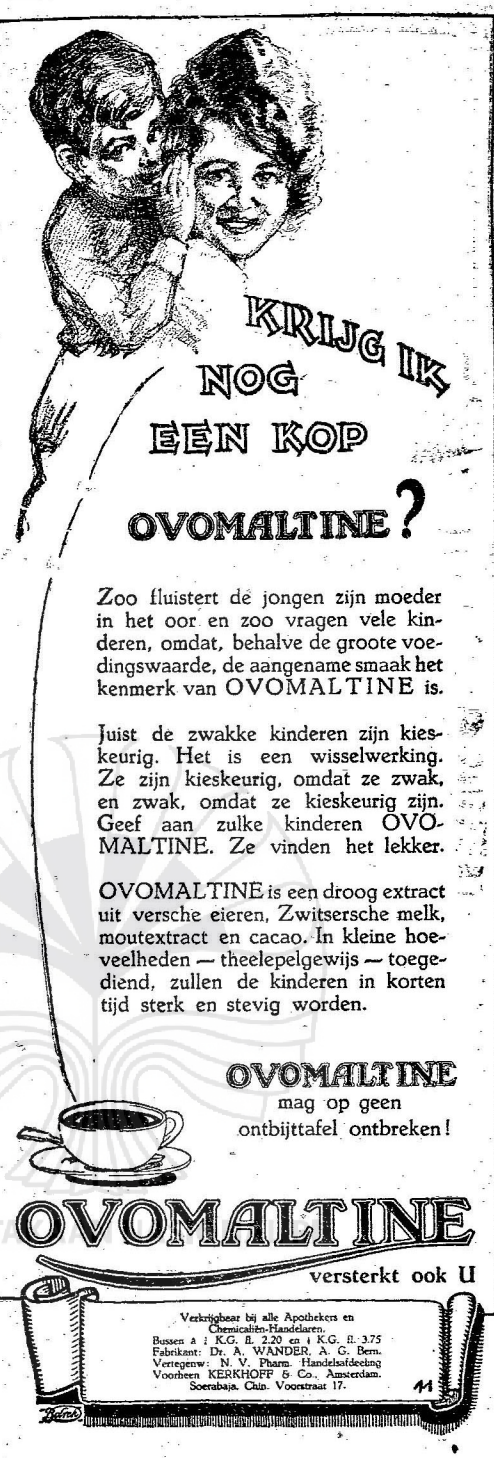

Sub-Agenten: M. GOLDENBERG & Co. Medan

HOTEL BELVEDÈRE
BRASTAGI

Na 1 Sept. speciaal verminderde prijzen

Telefoon Brastagi No. 6

GRAPJES EN SNAPJES

Violist.

Rembrandtplein-sonate.

Hij wurmde zich door de rij taxi's voor het café en eenmaal in den lichtschijn van de terraslamper, haalde hij met breed gebaar zijn strijkstok over de snaren, als ware hij van plan het heele instrument door middel te zagen, vertelt Lr. in de *Tel.*

Een paar lanterfantende chauffeurs hadden hem in de gaten gekregen en stelden zich met schijnheilige luistervaardigheid achter den kunstenaar op, die zijn auditorium monsterde en vervolgens de aria uit den jaren kenden hond inzette.

De vlool leed op ontzettende wijze onder het geweld dat de kunstenaar haar aandeed. Ze kreunde eerst zachtjes, als touwwerk in den wind — ging over in het klagelijke gelui dat maanzieke dieren maken en stopte toen plotseling.

De violist draaide zich met een ruk om, maar hij keek neer op het rustige, aandachtsvolle beeld, dat opgeslaverd wordt door zeven of acht chauffeurs die een plaiziertje op het oog hebben. En toen de Paganini van het Rembrandtplein met breede geste de onderbroken en daardoor geenszins benadeelde compositie weer wilde opvatten, kwam wederom een olie- en benzinegeurende hand uit de groep luisteraars, die den strijkstok in zijn opwaartsche beweging stuitte....

— Ajjejje peete noh maar thuis houwe wil! zei de kunstenaar vernit.

— We doene toch niks! antwoordde de groep-unisono.

Een aantal hoege heeden bewoog zich statig langs het hek waarachter Rembrandt ouder wordt en kwam zich vermengen met de livrei der taxi-bestuurders. En vanaf dit oogenblik namen de moeilijkheden van den violist op beduidende wijze toe. Eke van nature en opzet reeds weifelende toon, eindigde in een klagenden flageolet. Een landschapschilder zou onder zulke omstandigheden nog geen schuiting hebben kunnen verven en de door den violist ten gehoore gebrachte compositie geleek dan ook meer op een serie angstjanken van een, buiten eigen toedoen in moeilijkheden geraakten vischotter.

Toen kwam de niet-overbodige en nooit-uitblijvende agent die vroeg wat er aan de hand was — vraag die in geen enkel wettelijk voorschrift te vinden is, edoch door gewoonte tot gebruik tot wet is geworden. En omdat dertig lieden gelijktijdig het antwoord gaven, nam hij den kunstenaar mede, op een afstand door de chauffeurs en de aarjesbestuurders, zoodat in de schaduw van het plantsoentje het gansche iets weg had van een begrafenis.

Een heer met hoogen hoed trok den violist aan zijn jas en toen de kunstenaar zich opnieuw verwoed omdraaide, zei de agent met zware en vermanende stem:

— Dèak erom, géén verzet hoor!

Met z'n tweeën schreden zij nu voort als oude kennissen die door het toeval bij elkander waren gebracht....

Gebruik van vreemde woorden.

In het Oosten van Overijsel woonde enkele jaren geleden in een klein dorp een eenvoudige klompenmaker, die tevens lid van den Gemeenteraad en voorzitter der katholieke kiesvereeniging was, vertelt K. als historisch in het *Hbld.* De man had, zooals dit in dergelijke plaatsjes meer het geval pleegt te zijn, onder de notabelen enkele „vertrouwden", zoo nam hij dikwijls den pastoor en den notaris in vertrouwen. In zijn vrijen tijd deed hij zwaar aan de politiek; speciaal de Tweede Kamerdebatten hadden zijn aandacht. Om op de hoogte te blijven, was hij zelfs geabonneerd op de „Handelingen". Waarschijnlijk door het lezen hiervan, waren den man verschillende vreemde woorden onder oogen gekomen, een andere verklaring was er moeilijk voor te vinden. Wellicht met de bedoeling indruk te maken, bezigde hij ze bij voorkeur in het openbaar: in den Raad, op vergaderingen der kiesvereeniging. Ook zijn vertrouwden liet hij ervan genieten. Hieronder eenige taaltjes uit 's mans vocabulaire.

In den Gemeenteraad komt ter sprake een questie van het rijden over de trottoirs door wagens geladen met zware boomen. De Edelachtbare heer brengt dit onderwerp bij de rondvraag ter sprake. M. de V., ik vraag uw interesse voor het volgende: „Er dienen maatregelen genomen te worden, dat er niet langer over de abattoirs gereden wordt".

Bij een medische questie wordt het volgende opgemerkt: „M. de V., er is in onze Gemeente een hepaalde categorie (de kiemtoon viel op „ge") van menschen, die gebrek heeft aan medicine hulp". Een vergadering van de kiesvereeniging werd in spanning gehouden door de nimmer opgehelderde woorden: „Ziet hier, dit is nu het agrarisch beginsel, bezien van af het menschelijk pedium". Begrijpe, wie het kan!

De oprichting van vele kleine politieke partijen in Nederland was den man natuurlijk niet ontgaan. Toen prof. Treub den Economischen Bond formeerde, moet de man het gehad hebben over „die electrische partij van Treub". Eenmaal had hij hulp uit „den Haag" noodig! De vraag, hoe die te krijgen, meende hij bij zijn vertrouwensman te moeten oplossen. Hij klaagde z'n nood en ten einde raad, zei hij: „Och meneer, kunt u er niets aan doen; u beschikt regaal over vele educaties in Den Haag!"

Veroudert onze Hollandsche taal of denkt men te weinig aan het oude spreekwoord: Spreek je moers tasl"?

KANTOOR BOEKEN
BOEKHANDEL DELI COURANT

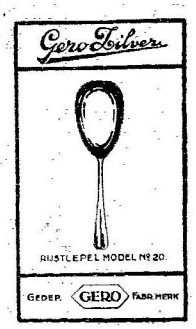

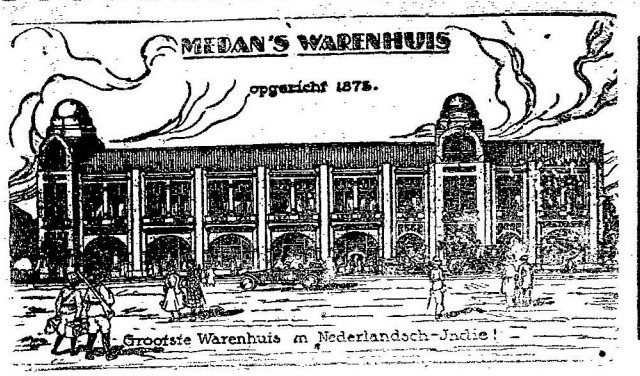

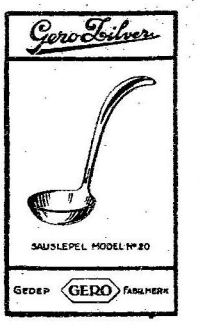

NIEUW ONTVANGEN GOEDEREN

Complete sorteering **GERO ZILVER** zilver oplaag 90º

Onze zoo bekende

VOUWWAGENS

nu in moderne kleuren en rustend op veeren om het schokken tegen te gaan.

Vuurvast Aardewerk „WALKÜRE"

Badhanddoeken en Badlakens in nieuwe kleuren.

LEDERWAREN

een pracht collectie DAMES TASSCHEN

BRASTAGI

SIN BAN SIN

Betrekt Uw provisiënen dranken sigaren, sigaretten, pijptabak kinderspeelgoederen, parfume rieën, toiletartikelen, patent-medicijnen, koelkamerartikelen, huishoudelijke benoodigdheden enz. uitsluitend bij ons. WIJ ALLEEN berekenen U Concurreerende PRIJZEN terwijl wij steeds uit VESSCHEN Stock verkoopen WASSCHERIJ

PLANTENVET

DELFIA

uitermate geschikt voor de bereiding van rijsttafel.

Vraagt gratis receptenboekje bij

HANDEL MAATSCHAPPIJ

„DELI-ATJEH"

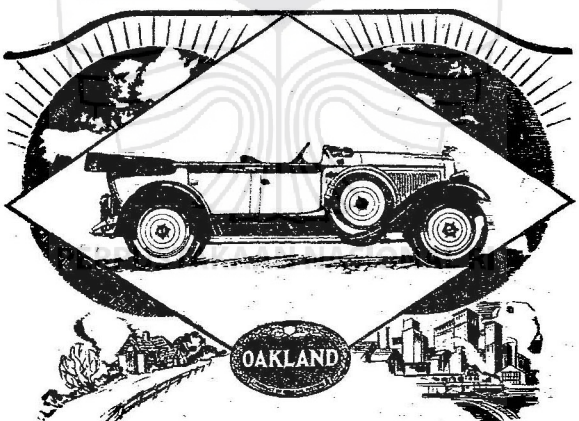

OAKLAND wordt de "Cosmopolitan Six" genoemd, omdat men over de geheele wereld zijn kwaliteiten op zulk een demonstratieve wijze waardeert.

Gaat eens na, wat Oakland U offreert:

Een groote, soepele General Motors zes cylinder met fraaie carrosserieën van Fisher. Een 2.97 Meter wielbasis. Stijl en rij-comfort, gebaseerd op lengte.

Een motor.... soepel, geruischloos, krachtig en goed met 3.47 Liter cylinder-inhoud en een 36 K. G. wegende krukas... A. C. benzine-pomp... G. M. R. cylinderkop.

Een stevig, betrouwbaar chassis... een diep, stijf frame met stevig dwarsverband.... geruischlooze overschakeling en vierwielremmen.

Dit alles in een wagen vereenigd! Oakland geeft U inderdaad de volle tegenwaarde en meer voor Uw geld — en dit is dan ook de reden, dat deze fraaie automobiel overal ter wereld zulk een succes heeft.

The Tourer is f 4.095.— Ex Showroom

Alle General Motors auto's hebben een geheel nieuwe motor met M.A.C. aluminium-stuiklagers. Vraagt U er eens een bij bij U.

N. V. AUTOMOBIELHANDEL KOEK & Co.

MEDAN — PADANG

FEUILLETON.

MARTIN's VERJONGINGSKUUR.

89] Door

RAFAEL SABATINI.

Uit het Engelsch door C. M. G. d. W.

Hoofdstuk XX.

Florimond de Condillac.

Den Markies ontging die toon niet, hij zag den man met aandacht aan. Zoowel de toon als het uiterlijk van dien man vielen in zijn smaak en toch ook weer niet. Maar hij zag duidelijk in, dat deze heetgebakerde man minder uit de hoogte behandeld moest worden, of hij zou er last van krijgen. Daarom bood hij hem beleefd een plaats aan tafel aan, waar een paar flesschen klaar stonden tusschen het warme eten.

„Wilt u met mij dineeren, mijnheer?", zei hij op zeer beleefden toon. „Daar u naar mij hebt gevraagd, veronderstel ik, dat u mij iets te vertellen hebt. Zullen wij praten onder het eten? Ik houd niets van een eenzamen maaltijd".

De toon en manier van doen van den blozenden heer hadden een verzachtenden invloed op zijn humeur. Garnache was vroeg opgestaan en had een verren rit achter den rug; de geur van het vleesch bad zijn eetlust die zich toch al deed gevoelen, nog meer opgewekt; daarenboven, daar hij en deze heer bondgenooten moesten worden, zou het niet verstandig zijn met een twist te beginnen.

Hij boog wat minder stijf dan te voren, nam de uitnoodiging gaarne aan, legde hoed en mantel en rijzweep ter zijde, maakte zijn gesp los en nam plaats aan tafel, waar de gastheer zelf hem die aanwees.

Nu nam Garnache den Markies wat nauwkeuriger op. Zijn gezicht stond hem wel aan. Hij had een open, jovial gelaat; een zinnelijk man, dat was duidelijk, maar in ieder geval een eerlijk zinnelijk man. Hij was in 't zwart gekleed, zooals paste voor een man die rouwde over zijn vader, maar toch met een in 't oog vallenden rijkdom, terwijl zijn breede kraag van fijne kant en de kanten manchetten van zijn wambuis schatten waard waren.

Terwijl zij zaten te eten vertelde Garnache van zijn reis van Parijs en van zijn onderhandelingen met Tressan en zijn avonturen op Condillac. Hij sprak vluchtig van de manier, waarop zij hem hadden behandeld en vond het moeielijk woorden te vinden om de reden te verklaren van zijn terugkeer, vermomd als bediende, om de rol van dolenden ridder te spelen bij Valérie. Toen sprak hij vluchtig over hetgeen dien nacht was gebeurd en over zijn vlucht. Over het algemeen hoerde de Markies hem aan met een ernstig gezicht en een oplettenden blik, en toch, toen hij had uitgepraat, vertoonde zich een glimlach om zijn zinnelijken mond.

„De brief dien ik te Milaan heb ontvangen, had mij wel op moeielijkheden voorbereid", zei hij. Garnache was verbaasd over zijn lichtzinnigen toon, even verbaasd als zooeven over de bedaardheid of onverschilligheid bij het verhaal van den toestand waarin Mademoiselle verkeerde.

„Ik had wel gedacht, dat mijn mooie stiefmoeder van plan was een gemeene streek uit te halen toen ze mij opzettelijk onkundig liet van den dood van mijn vader. Maar waarlijk, mijnheer, uw verhaal gaat mijn stoutste verbeelding te boven. U heeft u zeer dapper gedragen in deze zaak. U schijnt inderdaad grooter belang te stellen in Mademoiselle de la Vauvrage's bevrijding dan de Koningin recht had van u te verwachten". En hij glimlachte; er was een wereld van vermoedens in zijn oogen. Garnache zat geleund in zijn stoel en keek den man aan.

„Die lichtzinnigheid mijheer, bij zulk een onderwerp verbaast mij ten hoogste."

„Diable!", riep de andere lachend, „u is na al uw beproevingen te zeer geneigd de tragische en niet de komische zijde van de zaak te zien. Vergeef mij als ik alleen het grappige opmerk".

„Het grappige van de zaak!", riep Garnache en zijn oogen sprongen haast uit zijn hoofd. En toen vloog die ellendige drift van brem weer op als een woeste hond die plotseling losgelaten wordt. Hij sloeg met de vuist op de tafel, pakte een flesch op en goolde die op den grond. Als er een tafel bij de hand was geweest zou die hetzelfde lot hebben ouder gaan.

„Par la mort Dieu! mijnheer, u ziet er alleen de grappige zijde van in! En dat arme kind dan, dat daar letterlijk in gevangenschap ligt opgesloten, alleen ter wille van een belofte aan u gedaan?".

Die verzekering was niet volkomen waar. Maar het doel was bereikt. Dadelijk werd Florimond's gezicht ernstig.

„Wees bedaard mijnheer!", riep hij uit en hief de hand kalmeerend omhoog. „Ik heb u op het een of ander punt gekwetst, dat is duidelijk. Er is iets in dit geval, dat ik niet volkomen begrijp. U zegt dat Valérie ongelukkig is ten gevolge van een belofte aan mij gedaan? Wat meent u daarmee?"

„Zij houden haar gevangen, mijnheer, omdat zij een huwelijk wenschen tusschen haar en Marius", antwoordde Garnache, met moeite zijn toon bedwingend.

„Parfaitement! Dat had ik begrepen."

„Welnu mijnheer, is de reet dan niet duidelijk? Omdat zij met u verloofd is —". Hij zweeg. Hij zag eindelijk in, dat hij iets niet geheel zakers beweerde. Maar de andere ging achterover in zijn stoel liggen en barstte uit in een lach.

Het bloed vlong Garnache naar het hoofd, hij kneep zijn lippen vast op elkaar en keek den mijnheer aan die weder toegaf aan zijn onverklaarbare vroolijkheid. Er was zeker in geheel Frankrijk geen man met meer aanleg tot humor dan mijnheer de Condillac. Hij lachte uitbundig en Garnache zond een vurig gebed op ten hemel dat hij mocht stikken in dien lach. Die lach weergalmde in het heele hotelletje.

(Wordt vervolgd)

DE DELI - COURANT.

VRIJDAG 17 AUGUSTUS 1928

NO. 190 — 44 STE JAARGANG

VIERDE BLAD

BRIEVEN UIT ITALIË.

De lagunenstad. Een stad zonder trams, zonder automobielen en zonder paarden. Oude patriciërs. Muzikale romantiek.

(Van onzen reizenden correspondent).

Venetië, 8 Juli.

Mestre is het laatste station op het vasteland. Dan rijdt de trein over een kilometerslangen dam en aan weerszijden strekken zich, vredig, zilver, de lagunen uit. Het doet een weinig aan Holland denken en heeft niets Italiaansch. Het station der stad is als alle groote stations, maar als geer buiten treedt, dan zijt ge plotseling in een andere sphere. Er zijn geen trams, geen omnibussen, geen rijtuigen, geen automobielen. In het groote kanaal vóór het station wachten vele gondels, enkele motorbootjes en dan de „vaporetto", een stoombootje, dat eenige tientallen passagiers kan vervoeren. De „vaporetti" zijn de trams van Venetië, de gondels vervullen den dienst van rijtuigen en taxi's. Een tocht met een vaporetto door de stad openbaart reeds dadelijk de eigenaardige, zeldzame schoonheid van Venetië, waar geen autogetoeter en geen tramgerinkel de rust verstoort. Tusschen heerlijke paleizen der oude patriciërs, langs prachtige kerken gaat de vaart. Door de stad slingert zich het Canal Grande, waarin honderden kleine grachtjes uitkomen en al deze smalle grachtjes zijn ook verkeerswegen. De schoone, lichte, sierlijke gondel is niet een dichterlijke uitvinding, ze is hier een noodzakelijkheid, de eenige mogelijkheid bijna.

Het grootste deel der grachtjes is zoo smal, dat roeiers met riemen hier geen plaats zouden vinden.

Om vaartuigen voort te boomen, moeten deze vaartuigen een zekere lengte en stabiliteit bezitten, maar de smalle, uitkwijls hochtige grachtjes maken niet te lange lichte vaartuigen gewenscht en zoo werd de sierlijke gondel uit de noodzakelijkheid geboren. Men ziet enkele motorbootjes, doch die zijn alleen van nut op het Canal Grande en enkele breede grachten. Wil men te water de stad bezichtigen, dan blijft slechts de gondel als vervoermiddel over.

Het Canal Grande en de honderden grachtjes hebben op het grootste deel van hun beloop geen kaden. Dadelijk staan de paleizen en huizen er aan het water en al deze gebouwen hebben aan de waterzijde een ingang met een trapje. Slanke meerpalen staan er in het water om er het aanleggen te vergemakkelijken en elk paleis heeft voorzieningen een andere kleurencombinatie, de kleuren der familie aan wie die paleizen toebehoorden of behoorden. Alleen bij de kerken is gewoonlijk aan de waterzijde een voorplein.

De straten van Venetië zijn zeldzaam niet meer dan hochtige stoegen en telkens moet men er trapjesbruggen beklimmen die over de grachtjes voeren. Voor fietsen, motorrijtuigen is hier geen plaats, noch voor paarden en er zijn te Venetië duizenden kinderen en ook bejaarden die nog nooit een paard zagen behalve dan het paard van het ruiterstandbeeld van Victor Emmanuel II, dat zich niet ver van het Dogenpaleis verheft op de kade van het Canal Grande. Deze afwezigheid van alle middelen van snelvervoer geeft aan de stad een eigenaardige vredige kalmte. Niemand schijnt er haast te hebben en dit schenkt Venetië nog een zeer bijzondere bekoring.

De paleizen der patriciërs (van huizen, zelfs van „heerenhuizen" kan men hier niet meer spreken) getuigen zonder uitzondering van hoog ontwikkelden smaak en een vaart per gondel of een wandeling door het doolhof van steegjes met zijn vele honderden trappenbruggetjes biedt telkens weder nieuwe verrassingen. Inderdaad, het is zeer begrijpelijk dat mannen als Syron, Wagner en Nietzsche, om slechts enkele grooten te noemen hier gaarne en lang vertoefden. Het paleis waar Wagner woonde en stierf, draagt aan de landzijde thans een gedenksteen.

Venetië moet men niet slechts zien, Venetië moet men „beleven", zooals men een wonder beleeft. Men moet hier eenigen tijd vertoeven om er al de bijzondere bekoring van te ondergaan en het komt mij voor dat deze stad voor menschen met overspannen zenuwen een ideaal verblijfplaats zou zijn. Alles ademt hier bedachtzaamheid, rust en schoonheid. Zeker, op het St. Marcusplein de Piazetta en de aansluitende kaden langs het Canal Grande beweegt zich vooral 's avonds steeds een talrijk publiek, maar ook dat publiek is rustig en vooral, er ruiteren geen trams, er toeteren geen auto's, er hotsen geen wagens. Er bestaat wel geen tweedestad van dezelfde grootte (Venetië heeft bijna tweehonderduizend inwoners) waar rust en kalmte zoo thuis zijn als in de lagunenstad, die eenmaal de belangrijkste koopstad en tevens een der rijkste en machtigste Staten ter wereld was. De Stad-staat Venetië voerde oorlogen en zond zijn vloten uit tot in de Middellandsche Zee, die het voor een deel beheerschte.

De rijkdommen uit alle deelen der wereld stapelden zich hier op; de machtigste vorsten zonden er hun afgezanten heen, onderhandelden met de dogen als met gelijkberechtigden. Fabelachtig was de rijkdom, zooals nu nog de kerken en paleizen getuigen. De grootste bouwmeesters, de grootste schilders kwamen hierheen en hun werken wekken nu nog de bewondering der vele duizenden vreemdelingen, die jaarlijks Venetië bezoeken. Zoo brengen nu nog de kunstwerken der stad een aanzienlijke rente op, want als handelsstad heeft zij zeer veel aan betekenis verloren. Zeker, er is nog scheepvaart, maar ook als scheepvaartstad komt zij veere achter Napels, Genua, om slechts enkele steden te noemen. Venetië is ook oorlogshaven en bij duizenden ziet men hier de werkelijk kleurige, in het wit gekleede Italiaansche Marine-matrozen.

En zijn bloeitijd had Venetië vele handelaren en talloze oorlogen moest het voeren, doch het was niet door oorlogsgeweld dat de stad van haar voornaamstaande plaats verdrongen werd. Met de wapens in de vuist had Venetië steeds zijn rechten en belangen weten te verdedigen, doch economische veranderingen bewerkten zijn achteruitgang. Talrijke invloeden gaven het wereldverkeer een andere richting en de achteruitgang van Venetië viel ongeveer tezamen met den opbloei der Nederlandsche havensteden. Doch nu nog draagt de echte Venetiaan in zich een zekeren trots en hij acht zich verheven boven de bewoners van andere Italiaansche steden. Nu nog wonen er patricié stamhuizen, die zich op bloemen af te stammen van de oude kooplieden, die zich eens gelijk stelden met vorsten en die door hun kapitaalkracht machtiger waren dan menig gekroond hoofd.

Deze oude, rijke Venetianen blijven getrouw aan de tradities van hun stad en ze hebben in hun wezen een ernst, een bedachtzaamheid, een ingetogen voornaamheid, die hen onderscheiden van de andere Italianen en herinneren aan onze Amsterdamsche patriciërs. Van deze oude Venetianen ziet men hier nog vaak de rijk besnoeden zwarte gondels met twee in het wit gekleede gondeliers, die stroeien hoeden en kleurige zijden sjerpen dragen. Voor deze patriciërs neemt de gondel de plaats van een equipage in. Dezer dagen ontmoette ik een geheele rij van zulke gondels: het was een bruidstoet, te water. Ook begrafenissen hebben per gondel plaats en vaak ontmoet men ook politie in gondels. De brandweer echter beschikt over kleine motorbootjes, die niet groot kunnen zijn, omdat ze anders in de kleine grachten niet zouden kunnen komen.

Eigenaardige stad, die als een romantisch verhaal wordt, wanneer 's avonds, in de zwoele zomerduisternis over het water uit een gondel een „serenata" klinkt, een smachtend of een hartstochtelijk lied, waarnaar in andere gondels menschen zwijgend luisteren.

J. K. B.

STADSNIEUWS

Vergadering van den Gemeenteraad.

In de Raadsvergadering van Woensdagavond werden de verschillende Commissies als volgt samengesteld:

In de Commissie voor de Verordeningen, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Thien, Duys en Abdoela Loebis, werden gekozen de heeren Thien, Abdoela Loebis en Dijkstra.

In de Technische Commissie, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Duys, Nelissen en Wolff, werden gekozen de heeren Valkenburg, Wolff en Nelissen.

In de Belastingcommissie, waarin totnutoe zitting hadden de heeren De Waard, Jaski en Yap Soen Tjhay, werden gekozen de heeren De Waard, Thien en Yap Soen Tjhay.

In de Commissie van Taxaties, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Van Ommen, Pisters en Arsjad, werden deze heeren aftreedkozen.

In de Personeelscommissie, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Thien, Biegel en Abdoela Loebis, werden gekozen de heeren Thien, Valkenburg en Abdoela Loebis.

In de Commissie voor Onderwijszaken, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Wolff, Arsjad en Van Rossum, werden gekozen de heeren Arsjad, Dijkstra en Wolff.

In de Schoonheidscommissie, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Duys, Doorjes en Jaski, werden gekozen de heeren Doorjes, Valkenburg en Van Ommen.

In de commissie voor de vaststelling van de kiezersijst, waarin totnutoe zitting hadden de heeren Yap Soen Tjhay, Jaski, Nelissen en zaken Noerngail, werden gekozen de heeren Yap Soen Tjhay, Nelissen, Noerngail en Thien.

In het stembureau werden gekozen de kiezers de heeren Wolfson (aftr.) en Tuissen, terwijl als toegevoegd lid werd aangewezen de heer Marzoeki.

Tot plaatsvervangende leden van het stembureau werden gekozen de Raadsleden in nader door den burgemeester te bepalen volgorde.

Bij de aanwijzing van een Raadslid in het bestuur der vereeniging voor Kinder Vacantiekolonies tot: O. K. van Sumatra werd de heer Abdoela Loebis als zoodanig herkozen.

De volgende voorstellen van B. en W. werden zonder discussie en hoofdelijke stemming aangenomen.

Verzoeken Van Tan Oen Tong, K.M. Hug en Lim Hie Lay om overschrijving van vergunningen voor den verkoop van sterken drank.

Vaststelling van het primitief kohier C. der Gemeentelijke Inkomstenbelasting dienst 1928.

Verzoeken om vermindering van den aanslag in de Gemeentelijke Inkomstenbelasting wegens te hoogen aanslag of vertrek, dienstjaar 1927 en 1928.

Voorstel tot afschrijving wegens oninbaarheid van posten der Gemeentelijke inkomstenbelasting betreffende het dienstjaar 1927.

Verzoeken om verlaging van hasil tanah.

Verzoek van de Administratie der Deli Maatschappij om twee stoombreksers door de Gemeente te doen bouwen in de Deliriver in de nabijheid van het Pathologisch Laboratorium.

Goedkeuring der financieele verantwoordingen van den Dienst der openbare Gezondheid over het jaar 1927.

Voorstel tot afstand van erfpachtsrecht aan a. den heer F. W. Specht

b. „ „ W. Kaptein

c. de Sint-Elisabeth-Stichting.

Vaststelling van den tekst van het aan den adviseur voor de Decentralisatie te zenden antwoord op diens brief van 25 Mei 1928 No. Dec. 28/18/4 ter zake van kampongverbetering.

Voorstel tot goedkeuring van begrooting en teekening van het werk: aanleg van de Van Lioschotenlaan en van een gedeelte van de Djalan Teratai met voorstel tot het verleenen van autorisatie aan den directeur der Gemeentewerken tot uitvoering van het werk in eigen beheer.

Voorstel tot verkoop van een Gemeentewoning aan den heer L. M-y-ring met voorstel tot den bouw van een dienstwoning voor den technisch ambtenaar J. H. Valk.

KUNST EN LETTEREN

Ellen Terry.

Op 25 Juli is in de kleine St. Paulkerk op Covent Garden de herdenkingsplechtigheid voor Ellen Terry gehouden. Op uitdrukkelijk verzoek van de overledene was niemand in rouwkleeren verschenen; de kerk was prachtig versierd met witte en Japansche rozen. De geestelijke Martin hield een treffende gedachtenisrede, waarin hij de bijdschap schilderde, die Ellen Terry door haar groote kunst zooveel duizenden geschonken had.

Door het vele rooken

is Uw keel rauw geworden en heeft U dikwijls een onaangenamen smaak in den mond. Voorkomt dit door het regelmatig gebruik van

Wybert Tabletten

Bij alle apothekers en tokobouders ad f 1.— per doos.

Wenscht gij een

REKENMACHINE

aan te schaffen?

Wij verkoopen de nieuwe

SUNDSTRAND REKENMACHINE

DE EENIGE MACHINE DIE AAN ALLE EISCHEN VOLDOET

Optellen
Schrijven
Geeft credit aan
Directe aftrekking
Automatisch vermenigvuldigen

Vraagt demonstratie van deze door slechts 10 toetsen te bewerken machine.

HIERONDER EENIGE VOORBEELDEN:

	23.676.00		78.546.23
Optellen	72.910.40	Directe Aftrekking	4.576.28
	96.586.40		73.969.95
	35000—		
	25000—		
	10000—		45687
Geeft credit aan	25000—		324X
	15000—	Automatisch vermenigvuldigen	183748
	5000—		91874
	20000—		187061
	5000—		14802588
	250000Cr.		

Boekhandel Deli Courant

EXPOSITIE

VAN EEN KLEINE COLLECTIE SCHILDERIJEN VAN DEN KUNSTSCHILDER H.J. WESSELING HAARLEM

't WOONHUYS

INDIA HOTEL

OUDE MARKT 32 34 — TELEFOON 150

EUROPEESCH BEHEER

LAAGSTE PRIJZEN

Bestel Uw Lijsten voor

Schilderijen
Spiegels
en Ovale Portretten

bij de Eerste Lijstenmakerij in de Huttenbachstraat No 9.

Matglas & Vensterglas voor tabaksdroogschuren en Fabrieken. Cathedraalglas in diverse kleuren voor Woningen en Kantoren.

Voor groote bestellingen met kennisgeving van drie maanden voor het gebruik zullen wij onze laagste en speciale offerte geven.

Nieuwe zending van buitengewone collectie Groote Ovale Lijsten met Goud, Groen, Blauw enz.

Twintig soorten van Glaspapieren, Briefkaarten en Zakmessen.

FIRMA PONOSAMY PILLAY

Tel. No. 28 MEDAN Huttenbachstr. No. 9

Wij ontvingen een nieuwe zending

VRIES- en KOELKAMERARTIKELEN

Ex. m.s. „P.C. HOOFT"

GEROOKTE BOKKING	GESTOOMDE MAKREEL
GEROOKTE PALING	GEKRUIDE ANSJOVIS
GEROOKTE ZALM	BOTERHAMMENWORST

VERSCHE APPELEN, PEREN en SINAASAPPELEN

HAAGSCHE LEVERWORST	LEIDSCHE KAAS
PROCUREURSSPEK	LUNCH KAAS
ROOKVLEESCH	ROOM KAAS
GOUDSCHE KAAS	EDAMMER KAAS

N. V. HANDEL MIJ. SIN SENG HAP

Telefoon 951 — MEDAN — Kesawan 1

„HIGHLAND QUEEN"

10 years old

SCOTCH WHISKY

van MACDONALD & MUIR, LEITH

„The basis of the Whisky is the matured products of two of the finest Malt Distilleries in the Scottish Highlands, Glen Moray Glenlivet and Glenmorangie Ross Shire of which Mac Donald & Muir are the proprietors. It is therefore unchanging, Judiciously blended with these are selections from other famous Scotch Whisky Distilleries, chosen with a view to flavour, delicacy and above

ALL HARMONY These facts are your guarantee of

CONSISTENLY HIGH QUALITY

„THE RESULT WE LEAVE WITH CONFIDENCE TO YOUR JUDGMENT"

Importeurs:

Handelsvereeniging B. H. KERKHOFF

MEDAN — KESAWAN 11 — TELEFOON 581

obtainable at: GRAND HOTEL MEDAN, COOPERATIE DELI, SING SENG HAP BAN SIN NGEE HONG, Medan and the principal op country.

KANTOORBOEKEN

Boekhandel Deli Courant.

Bij Ellen Terry's dood.

Hoewel Ellen Terry, de onlangs overleden Engelsche actrice, niet, zooals Réjane, Duse en Sarah Bernhard, overal in het buitenland is toegejuicht, en zich slechts tot de Engelschsprekende landen beperkte, was zij niettemin een even groote tragédienne als genoemde drie vrouwen, wordt aan de *Tel.* uit Londen geschreven. Gezegd is, dat zij het model schien, waarnaar Shakespeare zijn Portia en Viola had kunnen scheppen. Basil Dean, de beroemde regisseur en St. John Ervine, de criticus en toneelschrijver, beschreven haar zeldzame gaven, haar vitaliteit, die in schoone lichte teederheid tot haar laatste jaren een jonge schoone vreugde van haar deden uitstralen en allen om haar heen met vreugde vervulden. Van haar zegt John Drinkwater, de dichter: Zij was niet alleen een der grootste toneelfiguren van haar tijd, doch waarschijnlijk ook de grootste actrice, die Engeland ooit heeft gehad. Zij had het vermogen genegenheid te wekken bij ieder, die haar ontmoette.

Toen zij zich reeds uit het tooneelleven had teruggetrokken, steeg nog steeds een gezempel op, als men haar een loge zag binnentreden, met een donkerblauwen bril, die de slechtziende en later geheel blinde oogen beschermde. „Dear old Ellen Terry", zeide men, als men haar zoo zag en aldus zal zij ook in de herinnering blijven voortleven van allen, die haar zagen.

Gordon Craig heeft op verzoek van de overledene voor de lijkkist een ontwerp gemaakt, dat een onderwetsche, witte wieg voorstelt, om uitdrukking te geven aan de overtuiging van de overledene „er is geen dood, slechts overgang".

De bekende architect en zilversmid Cooper heeft het ontwerp van de urn gemaakt.

Handschriften van Carlyle.

Op een auctie onlangs te Londen gehouden, is hoog geboden op twee handschriften van Carlyle, namelijk de eerste schets van „Past and Present" en het definitieve handschrift, dat naar de zetters ging. Zij werden ten slotte voor £ 2200 aan een Amerikaanschen verzamelaar, Gabriel Wells, toegewezen, die een der beide manuscripten, naar keuze der trustees, aan het Britsch Meuseum ten geschenke aanbood.

WETENSCHAPPEN

In hooger sferen.

Omtrent een wetenschappelijken ballontocht met den ballon „Hollandia„ op 18 Juli schrijft dr. H. G. Cannegieter aan de *N. R. Ct.*

De data 17, 18 en 19 Juli waren aangewezen als bijzondere dagen voor internationaal onderzoek der atmosfeer. Het was de bedoeling in deze dagen een wetenschappelijke hoogtevaart te ondernemen, zoo mogelijk verbonden met een nachtvaart.

Op den avond van 17 Juli waren de windverhoudingen niet gunstig voor de nachtvaart, doch werd gunstig weer verwacht voor een dagvaart op den volgenden dag. De windwaarneming in de bovenlucht te 7 u. op den 18en gaf aan, dat tot 5 K.M. hoogte de luchtbeweging van N.N.W. tusschen 1 en 2 K.M. hoogte met toenemende hoogte naar links draaide tot W.N.W. boven 4 K.M. met beneden 5 K.M. geen snelheden grooter dan 30 K.M. p. u. In den ondersten kilometer was het nagenoeg windstil, evenwel was hier een toeneming van den wind te wachten.

Bij deze windverdeeling zou het mogelijk geweest zijn te trachten eerst een eind naar Z.Z.O. te varen en dan bij hooger stijgen den ballon naar den omtrek van Venlo te laten drijven. Toen echter de ballon te 12 u. 10 met zijn bemanning, bestaande uit dr. H. G. Cannegieter als commandant, serg.-majoor Van der Griend van de L. A. te Soesterberg als hulpcommandant en de heer De Vries Robbé als passagier, een bemanning van in totaal nauwelijks 200 K.G. van de Utrechtsche gasfabriek vertrok, bleek de wind in den ondersten kilometer West geworden te zijn met een snelheid van 28 K.M. p. u., waardoor de oorspronkelijk gedachte vaartijn zooveel naar het O. werd verschoven, dat de vaart grootendeels boven buitenlandsch grondgebied zou moeten plaats hebben en de gevolgen en het tijdverlies verbonden aan een landing over de grens zouden moeten worden aanvaard.

De ballon, die dank zij het gewicht der bemanning met 485 K.G. ballast kon vertrekken, dreef op 1000 M. hoogte over Zeist naar het O. Met toenemende hoogte werd N. W.-lijken wind gevonden, die den ballon over Veenendaal en Wageningen in de richting Nijmegen voerde. Even na 2 uur bevond men zich op ruim 2000 M. hoogte boven deze stad, een kwartier later werd op 2200 M. hoogte de grens gepasseerd. De Maas ter eene en de Rijn ter andere zijde waren de groote oriënteeringslijnen. Onder den ballon waren hier en daar enkele ijle wolkjes. Overigens was er niets wat het vrije uitzicht belemmerde. Regelmatig stijgend bleef de vaartrichting aanvankelijk naar Z. O. en werd de lijn Goch—Geldern—Krefeld gevolgd. Boven 3000 M. veranderde de richting naar O. Z. O. Tegen 4 uur naderde men de stad Duisburg en kreeg men een prachtig overzicht over de enorme uitgebreidheid der steden en havens in dit industriegebied, welke havens niet onderdoen voor die van onze groote handelssteden. In de verte lag het groote steden-complex van Elberfeld—Barmen—Dusseldorf, verderop aan den Rijn, in zware nevels en was niet duidelijk te herkennen. Nog steeds aan de hoogte toe. Van 4800 M. viel de ballon, toen hoogs wolken zich voor de zon schoven, terug op 4000 M. om na het voorbijtrekken der wolkenbank tot 4500 M. omhoog te gaan.

Inmiddels was Elberfeld—Barmen gepasseerd en lag een uitgestrekt bergland met groote stukken bosch diep onder den ballon. Als landingsterrein was dit niet juist ideaal te noemen, voornamelijk om een plaats uit te zoeken vanwaar men met een sneller vervoermiddel dan per ossenwagen weg zou kunnen komen. Hier en daar lag een klein dorpje, groote spoorlijnen waren niet te bekennen. Op den rand van een groot bosch dicht voor een nauw dal met enkele huisjes langs een grooten verkeersweg raakte het sleeptouw de boventoppen. Het was duidelijk dat niet getaimd mocht worden, doch dat de landing op de helling voorbij den weg en vóór den volgenden boschrand volbracht zou moeten worden. Snel volgden de handelingen elkaar op totdat de landing even voor 6 uur zeer vlot maar helaas zeer onzacht volbracht kon worden.

De landing verliep geheel zonder schade aan derden of aan den ballon op een afgemaaid grasland. Onmiddellijk waren tallooze arbeiders, die in de buurt met wegaanleg bezig waren, bij de hand om behulpzaam te zijn bij het inpakken van den ballon, terwijl een vrachtauto van het werk den ballon en de bemanning naar het station Gummelsbach kon brengen, vanwaar men denzelfden avond nog naar Keulen kon vertrekken om te overnachten. Behalve de landing had de vaart geen moeilijkheden opgeleverd. Op de grootste hoogte was de temperatuur slechts 6 gr. C onder het vriespunt. De krachtige zonnestraling deed de koude echter niet gevoelen terwijl ook niemand hinder had van het zuurstofgebrek. Het bereiken van een zoo groote hoogte van 4500 M. met 3 man bemanning was op zichzelf reeds een mooi resultaat.

Internationaal Kankercongres.

Op het Internationaal Kankercongres te Londen is, zoo meldt het *Hbl.*, Holland vertegenwoordigd door de professoren Rotgans, De Vries, Van Rooy, Deelman en dr. Josephus Jitta. Men weet, dat de „British Empire Cancer Campaign" het initiatief nam tot deze bijeenkomst, waarheen twee en twintig landen hun vertegenwoordigers hebben gezonden.

Een belangrijk punt op het congres was het verschil van meening over de oorzaak van het ontstaan van kanker. Tegenover de theorie, dat een virus de oorzaak van den kanker zou zijn stond in het bijzonder de meening van den Amerikaanschen professor Murphy van het Rockefeller-Instituut, die de oorzaak zag in bepaalde fermenten.

Ook over de behandeling van kanker door injecties met loodzouten, gelijk professor Blair Bell te Liverpool die toepast, liepen de meeningen nogal uiteen.

NEDERLAND

Een merkwaardige rechtskwestie.

Beslag gelegd op... een Ministerie!

Een merkwaardige en zeker niet alledaagsche rechtskwestie heeft zich op 21 Juli voorgedaan in de Residentiestad Den Haag, waarbij niet meer of minder gepoogd is beslag te leggen op het... gebouw van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken aan het Plein. Door het ingrijpen van den procureur-generaal en den minister van Justitie is het echter, naar ons reeds geseind werd, bij een poging tot beslag gebleven. Zoo niet, dan had men misschien voor ongedachte consequenties komen te staan en waren wellicht Beelaerts en zijn ambtenaren voor geruimen tijd opgesloten geblieven in het statige gebouw op het Plein. De kwestie was een uitvloeisel van de bekende zaak Weeniger, vroeger kanselier bij het Nederlandsche Gezantschap te Tokio. Bij vonnis van de Haagsche Rechtbank van 3 Januari j.l. werd de Staat der Nederlanden veroordeeld, aan den heer W. binnen den termijn van een maand na beteekening van het vonnis ten overstaan van den rechter-commissaris rekening en verantwoording af te leggen over gevoerd beheer en verkoop zijner goederen bij zijn vertrek uit Japan op 1 Januari 1926, achtergelaten op het Nederlandsche Gezantschap te Tokio.

Bij gebreke hiervan zou de Staat gedwongen kunnen worden, door beslaglegging en verkoop harer goederen tot een bedrag van f 4500. Aangezien door geen der partijen tegen dit vonnis hooger beroep werd aangeteekend, werd dit door den heer W. op 20 Juni j.l. bij deurwaardersexploit aan den Staat beteekend. Hoewel de termijn van een maand, 20 Juli, verstreek, bleef de Staat in gebreke, de verlangde rekening en verantwoording af te leggen. Aan de hand van bovengemeld vonnis gaf de heer W. naar wij in de *Tel.* lezen, zijn advocaat mr. J. W. D. opdracht, beslag te leggen op het gebouw van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken. De advocaat nam daarvoor een deurwaarder in den arm, die de stukken in handen stelde van den procureur-generaal. Er schijnt een ministeriele circulaire te zijn welke den deurwaarders verbiedt, zonder voorafgaande toestemming van den officier van Justitie beslag te leggen op goederen van den Staat. Naar men aan het blad waaraan wij dit ontleenen mededeelde, heeft de procureur-generaal vervolgens met den minister van Justitie over deze kwestie geconfereerd.

De heer W. kreeg mededeeling, dat zijn zaak binnenkort zou worden geregeld. De betreffende stukken bleven echter in handen van de betrokken autoriteiten. Het is dus niet gelukt, op deze wijze een gerechtelijk vonnis tegen den Staat der Nederlanden uitgevoerd te krijgen.

GEMENGD NIEUWS

Een aartsbisschop wordt atheïst.

Aartsbisschop Ignatiej (Ignatius) van Twer een stad ten zuiden van Moskou) heeft zijn waardigheid neergelegd en is uit de kerk getreden. Dat op zichzelf is al een gebeurtenis. De *Rechtzinnige (De Godde'oozen)* heeft aangaan van het door de Sowjet-regeering gesteunde genootschap van denzelfden naam, deeli mede, dat de aartsbisschop zich bij dit genootschap heeft aangesloten.

Het zigeunervraagstuk in Hongarije.

De Hongaarsche minister van Binnenlandsche Zaken heeft een circulaire tot de Besturusambtenaren gericht, waarin hij er op wijst, dat een afdoende oplossing van het zigeunervraagstuk niet langer meer mag worden uitgesteld en waarbij de ambtenaren order ontvangen alle gegevens aangaande rondtrekkende zigeuners te verzamelen.

De politie wordt verplicht overal de noodzakelijke maatregelen tot vaststelling der identiteit van deze rondtrekkende troepen te nemen. Overal, waar zij deze aantreft moet zij ze onmiddellijk aanhouden en onder gewapend escorte naar den naastbij zijnden politiepost brengen. Het overschrijden der grenzen moet worden belet, terwijl tenslotte de politie-ambtenaren jaarlijks het getal der in hun ressort gearresteerde rondtrekkende zigeuners moeten vaststellen.

Belastingontduiking.

Te Hull stond de rijke reeder Sir Walter Cockerline terecht wegens valsche aangiften voor de inkomstenbelasting. Hem wordt ten laste gelegd dat hij tusschen 1911 en 1925 £ 107,106 aan inkomstenbelasting ontdoken heeft, lezen we in de *N.R. Crt.*

De advocaat van den fiscus zeide dat het Sir Walter tot groote eer strekte, dat hij het uit nederige omstandigheden door eigen inspanning zoo ver had gebracht dat hij nu een vermogen van £ 1 millioen pond bezat. Hij was sheriff van Hull geweest en was door den Koning geridderd. Dit maakte het des te treuriger dat men te doen had met ontduikingen van de inkomstenbelasting gedurende 30 jaar. Reeds vroeger had Sir Walter zich schuldig gemaakt aan belastingontduiking, maar de zaak was toen niet vervolgd. Bij die gelegenheid, in 1917, had hij de belasting over achttien jaar tot 1897 terug aangezuiverd.

De zaak is uitgekomen doordat Sir Walter in rekening stond met de Admiraliteit en de inkomsten welke hij uit die bron ontving, had verzwegen tot de Admiraliteit den fiscus waarschuwde.

EEN GOEDKOOPE UITGAVE VAN
A. M. DE JONG
HET EVANGELIE VAN DEN HAAT
I. DE STORMLOOP; II. DE OVERWINNING; III. DE INEENSTORTING
Prijs in één deel gebonden f 5.90
OORDEEL DER PERS:
Het is een wonderlijk en sterk-boeiend boek, waarmee de knappe schrijver A. M. de Jong ons dezen keer verrast heeft. Hij heeft met dit boek zeer hoog gegrepen en iets heel mooiis gedaan. Herman Poort in De Opbouw.
Het dient gezegd te worden, dat A. M. de Jong bijzondere schrijverstalenten heeft: dat bewijst het beeldend vermogen van zijn stijl in de beste passages en de psychologische teekening van verschillenden figuren, welke dikwijls ook bizonder juist mag heeten.
De Deli-Courant
Boekhandel DELI COURANT

STRAITS STEAM SHIP COMPANY Ltd.
Passagiersdiensten van Belawan
s.s. „KEDAH"
naar Penang en Singapore
elken Zondag 5 uur n.m.
s. s. „KUALA"
naar Penang elken Woensdag 5 uur n.m.
HARRISONS & CROSFIELD
Scheepvaart-afdeeling Tel. 200 Medan

PENSION „SPERNOGA"
TELEF. 176-1276
Meest Moderne Banketbakkerij en Koterij
Bruidstaarten - Nogatstaarten - Pansétaarten, Gebakjes, Allerhande, Vruchtencake, Petits-fours, Pasteitjes, Croquetten, Puddingen enz. enz.
Koude en warme Schotels.
Diners en Abonnements Diners
Beleefd aanbevelend
E. H. DE VRIES Cuisinier-Patissier.

AUTOMOBIEL-KAARTEN
Medan-Padang,
Medan-Koeta Radja
met afstandstafel f 1.- p.ex
BOEKHANDEL DELI COURANT

EMPIRE THEATER
WOENSDAG 15 t.m. ZONDAG 19 AUGUSTUS 1928
THE FAR EAST FILM DISTRIBUTOR
OFFREERT
„OH!... HAROLD"
MET IN DE HOOFDROL
HAROLD LLOYD, de beminde Koning der KOMEKEN, bijgestaan door de Natuurlijke en pikante BEBE DANIELS en de bekende film-clown SNUB POLLARD in een DAVERKEND LACHSUCCOES.
DIT IS EEN FILM:
Om te brullen van het lachen . . . Die heeft meer hachsituaties als in de vorige HAROLD LLOYD films . . . VOOR JONG en OUD.
Dat geeft U gezondheid met eetlepels.
! ! Reeds in het eerste deel weet HAROLD LLOYD U door zijn komische geheuren in de juiste grenzenin te brengen. „OH!... HAROLD" zien en GIJ ZULT DAN LEREN, BETER VAN HET LEVEN TE GENIETEN! Dit is de eerste film waar HAROLD LLOYD zelfs heeft over moeten lachen!
SPEELDATA:

Oranje Bioscoop	20—21—22 Augustus	Galang	2—3 September
Tebing Tinggi	23—24 „	Bindjei	4—5 „
Siantar	25—26 „	Tandjong Poera	6—7 „
Kisaran	28—29 „	Langsa	8—9 „
Tandjong Balei	31 Aug.—1 Sept.	Royal Bioscoop Medan	11—12 „

Toegankelijk voor kinderen.

ORANJE BIOSCOOP
De UNITED ARTISTS CORPORATION offreert
WOENSDAG 15 t. m. VRIJDAG 17 AUGUSTUS
RONALD COLMAN
en
VILMA BANKY
in
DE TOOVERFAKKEL
(THE MAGIC FLAME)
De eerste 1928-super-productie van UNITED ARTISTS naar het tooneelstuk „KONING HARLEKIJN" van Rudolf Lothar.
Negen Deelen. Gewone Prijzen.
Geen Voorfilm. Gewone Prijzen.
SPEELDATA:

Galang	20—21 Augustus	Siantar	31 Aug.—1 Sept.
Tandjong Balei	22—23 „	Bindjei	3—4 September
Kisaran	25—26 „	Tandjong Poera	5—6 „
Tebing Tinggi	28—29 „	Langsa	8—9 „

RECEPTENBOEKJES
door MARTINE WITTOP KONING
en MEVROUW RIE ZWART-KETJEN
VISCH gerechten
RIJST gerechten en toetjes
GROENTE gerechten SALADES
VLEESCH gerechten
EIER gerechten
PUDDINGEN en nagerechten
PRIJS PER DEELTJE 60 cts.
BOEKHANDEL DELI COURANT

De over de heele wereld meest vermaarde ECHTE
Portwijnen en Sherry's
zijn
SANDEMAN's

NORDDEUTSCHER LLOYD
BREMEN
EERSTVOLGENDE AFVAARTEN VAN BELAWAN
NAAR ROTTERDAM-HAMBURG-BREMEN.

X s.s. „GRANDON"	ca 26 Augustus	via Marseille
m.s. „FULDA"	ca 6 September	via Genua
X s.s. „MAIN"	ca 22 September	via Marseille Havre
s.s. „TRIER"	ca 4 October	via Genua
s.s. „OKER"	ca 10 October	via Marseille
s.s. „HERFFLINGEN"	ca 1 November	via Genua
s.s. „SESSAU"	ca 15 November	via Marseille
s.s. „SAAKRBRUCKEN"	ca 28 November	via Genua
s.s. „GORLITZ"	ca 27 December	via Genua
m.s. „FULDA"	ca 24 Januari	via Genua

X Vrachtschip.
Voor het bekijken van passages en vrachten wende men zich tot de Agenten
Handel Maatschappij Günthel & Schumacher, Afd. Scheepvaart